

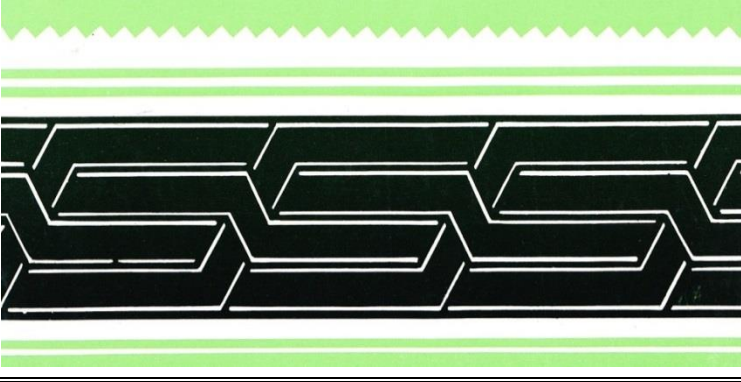
Allâhü Teâlâ'ya İtâat Konularında İmtihân-ı İlâhî
(Kütüphâne Sohbetleri)

**ALLÂHÜ TEÂLÂ'YA
İTÂAT KONULARINDA
İMTİHÂN-I İLÂHÎ
(KÜTÜPHÂNE SOHBETLERİ)**

Y A Z A N

Ali.Celâleddin Karakılıç

2019

Allâhü Teâlâ'ya İtâat Konularında İmtihân-ı İlâhî
(Kütüphâne Sohbetleri)

**ALLÂHÜ TEÂLÂ'YA
İTÂAT KONULARINDA
İMTİHÂN-I İLÂHÎ
(KÜTÜPHÂNE SOHBETLERİ)**

Y A Z A N

Ali.Celâleddin Karakılıç

2019

Allâhü Teâlâ'ya Itâat Konularında İmtihân-ı İlâhî
(Kütüphâne Sohbetleri)

Besmele

Hamdele

Salvele

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَحْمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. لَا الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. لَا مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ. ط. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ. ط.
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا غَيْرِ الْمَعْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ.
أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِلْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ. وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.
أَحْمَدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى.
أَكْمَلُوهُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ
إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

Bi'smi'llâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Bütün âlemlerin Rabb'i, Rahmân ve Rahîm, Din Günü'nün sâhibi olan Allâh'a hamd olsun. Yâ Rabb, biz Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola hidâyet eyle. O kendilerine ni'met verdiklerinin yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.

Bizi, îmân'a ve (fitrat dîni olan) İslâm'a hidâyet eden Allâh'a hamd olsun. Allâh, kimi dilerse onu, (kendisinde hayır gördüğü kimseleri) doğru yola iletir.

Hamd olsun Allâh'a ve selâm olsun O'nun beğenip seçtiği (kendisinde hayır görüp doğru yola ilettiği) kullarına.

Salât ve selâm, Rasûl'ümüz Hazreti Muhammed üzerine, tayyîb ve tâhir olan Âl ve Ashâb'ının üzerine ve Kıyâmet'e kadar ihsân ile Âl ve Ashâb'ına tâbi' olanların üzerine olsun. Âmîn.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hıkmle değil) ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezze kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), diye yarattım”¹.

¹ -Zâriyât, 56.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ALLÂHÜ TEÂLÂ'YA İTÂAT KONULARINDA İMTİHÂN-I İLÂHÎ

Yaratılışın amacı

Şeriki, nazîri, dengi, ortağı, benzeri olmayan; zâtında, sıfatlarında, işlerinde bir eşi ve dengi bulunmayan; zâtî ve sübûtî sıfatlarında ve fiillerinde kendi zatına mahsus bir **vâcib-i mutlak** olan **Allâhü Teâlâ**, **mahlûkâtı yaratmadan önce** zâtıyla, sıfâtıyla, ilmiyle, e'f'aliyle, kudretiyle, azametiyle **berâberdi**.²

Bunun için imâmların imâmı **İmâm A'zam rahmetü'llâhi aleyh'e**, "**Allâhü Teâlâ, İnsanları, cinleri ve kâinâtı yaratmazdan önce nasıldı?**" diye soranlara "**Kendi kudreti ile berâberdi**" cevâbını vermişdir.

² -Allâhü Teâlâ'nın **zâtî sıfatları**, **Vücûd** (Var olan), **Kıdem** (Kadim ve ezeli olan), **Bakâ** (Bâkî olup varlığının sonu olmayan), **Vahdâniyet** (Bir olup zâtında, sıfatlarında, fiillerinde tek olup eşi ve benzeri bulunmayan), **Muhâlefetün li'l-havâdis** (Sonradan olanlara benzemeyen), **Kıyâm bi-nefsihî** (Varlığı kendi zatının muktezâsı olup başkasından olmayan);

Sübûtî sıfatları, **Hayat** (Diri olan), **İlim** (İlim sâhibi olup olmuşu, olanı, olacağı, gerek kül hâlinde, gerekse ayrı ayrı bilen), **Semi'** (İşiten), **Basar** (Gören), **İrâde** (Bir şey'in şöyle veya böyle olmasını dileyen ve dilediği gibi tahsis eden), **Kudret** (Dilediği şey'leri dilediği gibi yapmaya kâdir olan), **Kelâm** (Harf ve savta muhtaç olmadan konuşan), **Tekvîn** (Yaratmak, rızık vermek, ni'met vermek, azâb etmek, diriltmek, öldürmek gibi tüm filleri icrâ' eden) dir.

Allâhü Teâlâ da, Habîbi ve Rasûlü Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'e ilham buyurduğu bir **Hadîs-i Kudsî**'sinde, şöyle buyurmuştur:

كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًّا فَأَجِيبْتُ أَنْ أُعْرَفَ فَخَلَقْتُ الْخَلْقَ،

“Ben gizli bir hazîne idim, bilinmek istedim, bilinmek için de mahlûkâtı yarattım”.³

Böyle bir Hadîs-i Kudsî'nin ma'nâsı, hem sahîh, hem de hakk ve hakikate uygundur. Çünkü ifâde buyurduğu **hakikati**,

³ -Keşfü'l-Hafâ,II,173.

Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr, C.8.ss.183. Elmalılı. M. Hamdi Yazır. (Sadeleştirilmiş Mülk suresi tefsirinden).

Bu Hadîs-i kudsî hakkında ba'zı kimseler senedi zayıf demişlerse de, **Aliyyü'l-Kârf** gibi bir kısım büyük muhaddis'ler de, bu Hadîs-i Kudsî hakkında, “Senedi olmasa da ma'nâsı sahîhdir, hakk ve hakikate uygundur” demişlerdir.

Bu hadîs-i şerîf, ma'nâsı Allâhü Teâlâ'dan, lâfzî Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'dan olan kudsî bir kelâmdır ve Kur'ân-ı Kerîm'den sonra ikinci derecede bulunan Allâh kelâmıdır. Allâhü Teâlâ, bu şekildeki hadîslerin ma'nâsını ilhâm yolu ile Rasûlü Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'e haber vermiş, O da o ma'nâyı kendi ifâdesi ile ümmetlerine tebliğ etmiştir.

Kudsî olmayan hadîs-i şerîf'lerin hem ma'nâsı hem de lâfzî, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'e âiddir

Çünkü bu şekildeki hadîs-i şerîf'ler de, aşağıdaki âyet-i kerîme'lere göre, yine vahye ve ilhâma müsteniddir:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۖ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۖ

“O, kendi (re'y ve) hevâsından söylemez. O, kendisine vahyedilen bir vahiyden başka (bir şey) değildir. Onu müthiş kuvvetlere mâlik olan (Cebrâil aleyhi's-selâm,) öğretti” (Necm, 3-4-5)

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ۖ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۖ لَئِمَّا لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۖ فَمَا مِنْكُمْ

مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِيزِينَ.

“Eğer (Peygamber söylemediğimiz) ba'zı sözleri bize karşı kendiliğinden uydurmuş olsaydı”.

“Elbetde O'nun sağ elini (kuvvet ve kudretini) alverirdik (boynunu vururduk)”.

“Sonra da, hiç şübhesisz, O'nun kalb damarını koparırdık (da yaşatmazdık)”.

“O vakit sizden hiç biriniz buna (bu katlimize) mâni de olamazdınız”.

Hâkka ,44-45-46-47.

şu âyet-i kerîme ve benzerleri, açık bir şekilde te'yîd edip açıklar.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

“**Ben cinleri de, insanları da** (başka bir hikmetle değil) **ancak bana kulluk etsinler**, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzeh kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), **diye yaradım**”.⁴

Şu halde bu Âyet-i kerîme ve Hadîs-i Kudsî'nin ifâdesine göre **yaratılışın amacı**, “**Ma'rifetü'lîlâh**” dır: *ya'nî Allâhü Teâlâ'nın varlığını, birliğini bilib O'na inanma; O'nu noksan sıfatlardan münezzeh kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak “O'na kulluk etme”* dir.

İlk Rûhun yaratılışı

كُنْتُ كَنزًا مَخْفِيًّا فَأَحْبَبْتُ أَنْ أُعْرَفَ فَخَلَقْتُ الْخَلْقَ،

“**Ben gizli bir hazîne idim, bilinmek istedim, bilinmek için de mahlûkâtı yaradım**” buyuran Allâhü Teâlâ, ilk önce, “**Ol**” emri ile, mâhiyetini ve keyfiyyetini bilmediğimiz ilk Rûh'u yarattı.

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ.

“**Onun emri, bir şey'i dilediği zaman, ona ancak -Ol- demesinden ibâretdir. O da (hemen) oluverir**”.⁵

⁴ -Zâriyât, 56.

⁵ -Yâsin, 82.

Bu âyet-i kerîme, Cenâb-ı Hakk'ın “**Tekvîn**” sıfatının bir ifâdesidir.

Tekvîn, Kevn :olmak'dan **Tef'îl** dir ki oldurmak, var etmek, demektir. Bunun için olana **Kâine, hâdise** derler ki cemileri **Kâinât** ve **hâdisât**'dir.

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.2.ss.758. Hasan Basri Çantay.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ط قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا.

“Sana -Rûh- u sorarlar. De ki: Rûh, Rabb’imin emri (cümlesi) **ndendir**. (Zâten) size az bir ilimden başka (bir şey’) de verilmemiştir”.⁶

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

“Biz (dünyâda) Allâh’ın (teslim olmuş kulları) **yız ve biz (âhirette) O’na dönücüleriz**”.⁷

خَلَقْتَنِي مِنْ نُورٍ وَجْهِي وَخَلَقْتَ مِنْ نُورِكَ كُلَّ الْأَشْيَاءِ

“Seni kendi veçhimin (zâtımın) nûrundan, diğer şeyleri de senin nûrundan yarattım”.⁸

خَلَقْتَنِي مِنْ نُورٍ وَجْهِي وَخَلَقْتَ مِنْ نُورِ مُحَمَّدٍ كُلَّ الْأَشْيَاءِ.

“Seni kendi veçhimin (zâtımın) nurundan, diğer şey’leri de Muhammed’in nûrundan yarattım”.⁹

âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf’leri bunun apaçık bir delîlidir..

İlk insan Rûhunun ilâhî imtihânı

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونِ. لَا وَطُورِ سَيْنِينَ. لَا وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ. لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ. ط ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ. لَا إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ. ط فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ. ط أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ.

"Tîn, Zeytûn, Sînîn dağı ve bu Emîn şehir hakkı için yemîn ederim ki biz, insanı, (asâleten değil vekâleten halifelîğe lâayık olabilmesi için) **Ahsen-i takvîm üzere** (en

⁶ -İsrâ’, 85.

⁷ -Bakara, 156.

⁸ -İmâm Ahmed, Müsned IV-127; Hâkim, Müstedrek II-600/4175;

İbni Hibban, El İhsân XIV-312/6404; Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ I-265/827.

⁹ -Ahmed bin Hanbel. Müsned, C.4. ss.128

güzel bir sûretde) **yaratdık. Sonra da O'nu**, (halifelîğe lâayık olup olmadığını denemek için) **aşğıların aşğısı olan Eşfel-i sâfilîn'e redd etdik.** (Cehennem'in en alt tabakalarına kadar götüren şehevî arzularına, hevâ ve hevesine düşkün bir nefis ile berâber kıldık ve onun arzularına meyyâl bir hâle çevirdik). **Ancak îmân edip güzel güzel amel ve hareketlerde bulunan kimseler**, (halifelîğe lâayık olup) **bundan müstesnâdır. Onlar için bitmez, tükenmez** (başa kakılmaz) **mükâfât vardır. O hâlde** (*Sen bu hakîkate inandıktan sonra*) **sana dîni** (bu hakikatleri) **ne tekzîb etdirebilir? Allâh, hâkimlerin hâkimi değil midir?"**.¹⁰

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ط إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَعَمُورٌ رَّحِيمٌ.

“O, sizi yer yüzünün halîfeleri yapan, sizi, size verdiği şey’lerde, sizi imtihana çekmek için kiminizi derecelerle kiminizin üstüne çıkarandır. Şübhe yok ki Rabb'in, cezâsı pek çabuk olandır ve muhakkak ki O, hakkıyla Ğafûr (yarlığayıcı) ve hakkıyla Rahîm (esirgeyici) dir”.¹¹

Âyet-i kerîme’lerinde ve benzeri âyet-i kerîme’lerde ifâde buyurulduğu gibi, **Ahsen-i takvîm üzere** (en güzel bir şekilde) yaratılan insan timsâli **Bu ilk Rûh**, var olan, bir olan, noksan sıfatlardan münezzehtir olup kemâl sıfatları ile muttasıf olan; zamandan ve mekândan münezzehtir olup her türlü teşbih ve temsilden uzak bulunan Allâhü Teâlâ'nın dilediği **bir makamda**, kendi hür irâdesi ile dolaşıp durdu. O vakit daha hiçbir şey yoktu. Levh-i Mahfûz'un, Kalem'in (Akl'mın), cennet ve cehennem'in, meleklerin, İblîs'in, göklerin, yerlerin, güneşin, ayın, cinlerin ve insanların henüz yaratılmamış

¹⁰ -Tîn, 1-8.

¹¹ -En'âm, 165.

olduğu bu zamanda; mâhiyyeti ve keyfiyeti beşer akıl ve idrâkine sığmayan böyle yüce **bir makamda**, kendi hür irâdesi ile gezip dolaşırken birşeyler hissetmeye; birşeyler düşünmeye başladı. Kendisini yaratan böyle bir kudretin eşsiz bir **övgüye** ve **sevgiye** lââyık olduğuna karar verdi. Zamandan ve mekândan münezzehten olan böyle bir kudretin huzûruna vararak, O'na teşekkürde bulunmak anlamında, büyük bir teslimiyetle secdeye vardı ve “**El-Hamdü li'llâh: أَلْحَمْدُ لِلَّهِ**” Her türlü hamd-ü senâ, Allâh'a mahsusdur” dedi. **Bu suretle de ilk imtihan-ı ilâhî'yi kazanmış oldu.**¹²

O'nun böyle büyük bir teslimiyetle hamd-ü senâda bulunarak İmtihân-ı ilâhî'yi kazanmasına karşın, Allâhü Teâlâ da O'na, lûtf-ü ihsânda bulunarak “**Benim için Muhammed ol**, (ya'nî eşsiz bir sevgi ve övgüye lââyık olarak yerlerdeki göklerdeki mahlûkâtıma, sonsuz rahmetimin müjdecisi ol) diye hitâb etti ve O'na, “**Muhammed**” ismini vererek “**Habîbim**” dedi. Çünkü (**El-Vedûd: أَلْوَدُودُ**: Seven ve sevilen, iyi ve sâlih kullarını seven, onları rahmet ve rızasına erdiren, sevmeye ve dostluğa lââyık olan) isminin muktezâsı böyle idi. Bunun için de böyle bir **Habîbini**, yaratacağı mahlûkâta, sonsuz “**Rahmeti**” nin müjdecisi olarak görevlendirdi ki şu âyet-i kerîme'ler, bunun apaçık bir delilidir.

¹² -Bu esâsa binâendir ki dinden diyânetden hiçbir haberi olmayan bir kimsenin Allâhü Teâlâ'nın varlığını, birliğini ve noksan sıfatlardan münezzehten olup kemâl sıfatları ile muttasıf olduğunu kendi hür irâdesi ve aklı ile bulup bilmesi ve O'na inanması **farz**dır ki insan aklı, böyle bir yaratıcının olduğunu bilmekle yükümlüdür. Fakat bu yaratıcıya nasıl ibâdet ve kulluk yapılacağını bilemez. Ancak bir peygambere tâbî' olup onun emir ve nehiyleri doğrultusunda bilir. Bunun için de, şöyle buyurulmuştur:

“**Rasûl size ne verdi ise onu alın, size ne yasak etti ise ondan da sakının. Allâh'dan korkun. Çünkü, Allâh (in) azâbı çetindir**”. Haşr.7.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“(Habîbim), **biz seni ancak âlemlere rahmet için gönderdik (yarattık)**”.¹³

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا. وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا.

“**Ey peygamber, biz seni hakikaten bir şâhid, bir müjdecî ve bir nezîr (korkutucu) ve Allâh’a, O’nun emri (ve te’sîri) ile bir da’vetci ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdik**”.¹⁴

Bundan dolayı da O, Allâhü Teâlâ’nın Habîbi olan ilk **insan**, tüm insanların rûhlar âlemindeki ilk **babası**, Allâhü Teâlâ’nın tüm insanlara **bir şâhid, bir müjdecî, bir nezîr (korkutucu), bir da’vetci ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdiği hem ilk, hem de son peygamber’dir**.

Böyle bir dereceye, böyle bir ilâhî lûtfе nâil olmanın sebebi ise, şu âyet-i kerîme’de ifâde buyurulmuştur:

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَلِيُؤْفِقَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

“**Herkesin (mü’minlerin ve kâfirlerin) yaptıklarına göre dereceleri (mertebeleri) vardır. (Bu da) kendilerine hiçbir haksızlık edilmeyerek amelleri (nin karşılığını) onlara tamâmen ödemek içindir**”.¹⁵

Bunun için kendilerine kitâb verilen peygamberler ve onların şerîati ile amal eden diğer tüm peygamberler, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'i, kendi öz oğulları gibi tanırlar ve ümmetlerine de öyle tavsiye ederler ki şu âyet-i kerîme’ler bunun açık bir şâhididir:

¹³ -Enbiyâ’, 107.

¹⁴ -Ahzâb, 45-46.

¹⁵ -Ahkâf, 19.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ ط

“Kendilerine Kitâb verdiklerimiz, O’nu (o son Peygamberi) öz oğulları gibi tanır”.¹⁶

الَّتِي أُولَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ط

“O peygamber, mü’minlere öz nefislerinden evlâdır. Zevceleri de (mü’minlerin) analarıdır”.¹⁷

Yüce Rabb’imiz Allâhü Teâlâ’ya sonsuz hamd-ü senâ’lar olsun ki böyle yüksek bir dereceye sâhib olan ilk ve son peygamberin ümmeti olmuşuz.¹⁸ *Eğer kıymetini ve değerini bilirsek ne mutlu bizlere.*

¹⁶ -Bakara, 146. En’âm, 20. Şuarâ’, 196.

Yahûdî âlimlerinden **Abdu’llâh ibn-i Selâm** da, Rasûlü’llâh *sallâ’llâhü aleyhi ve sellem*, Medîne’ye hicreti esnâsında, Hâlid ibn-i Zeyd *radiye’llâhü anh* 'in evinde misâfir bulunduğu sırada ziyâret edince, Tevrât 'dan bazı sualler sordu. Aldığı cevâbları beğenerek *"Bunlara ancak hakk Peygamber olan cevâb verebilir.* Tevrât'da (Muhammed *sallâ’llâhü aleyhi ve sellem*'in sıfatı yazılıdır. O’nu görünce kendi oğlumu görmüş gibi tanıdım" diyerek Müslüman olmuşdur.

Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi, C.10.ss.123. Kâmil Miras.

¹⁷ -Ahzâb, 6.

İbn-i Mes’ûd *radiya’llâhü anh* 'in şazz kırâatinde (*وَهُوَ آبٌ هُمْ*) :Ve O (peygamber) onların (mü’minlerin) babasıdır), ziyâdesi vardır. Bunun için her peygamber ümmetinin ma’nevî babasıdır. Bundan dolayı da mü’minler birbiriyle din kardeşi olmuşlardır.

Kur’ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm, ss.740. Hasan Basri Çantay.

¹⁸ -Rasûlü’llâh *aleyhi’s-selâm* 'ın ve ümmetlerinin bu üstün vasıflarına, makam ve mevkîinin üstünlüğüne imrenen peygamberler bile, ya O’nun yerinde olmayı veya O’na ümmet olmayı arzu etmişlerdir ama bu arzu yalnız İsâ *aleyhi’s-selâm* 'ın, "Yâ Rabb, beni âhîr zaman peygamberi Hazreti Muhammed *aleyhi’s-selâm* 'ın ümmeti yap" şeklindeki duâsı kabul olduğu için O’na nasib olmuşdur. Bunun için zamânı geldiği zaman İsâ *aleyhi’s-selâm*, *Cenâb-ı Hakk'ın yeni emirlerini tebliğ etmek üzere gelen bir peygamber olarak değil, Hazreti Muhammed *aleyhi’s-selâm* 'ın bir ümmeti olarak O’nun getirdiği dîni yaşayan ve onu uygulayan -adâletli bir hâkem- sıfatı ile, yer yüzüne incek ve O’nun bir ümmeti olarak dîni görevlerini yapacak, tanrılık iddîasında bulunan yalancı Mesih Deccâli bulup öldürecek ve yeryüzü yeniden islâm esâsları ile idâre edilecektir.*

Allâhü Teâlâ'ya Itâat Konularında İmtihân-ı İlâhî
(Kütüphâne Sohbetleri)

Ka'be'ye ilk örtüyü örten Yemen **Melik-i Tubbâ 'sı Es'ad'ın şu niyâzı da**, bunun açık bir ifâdesidir:

"Yâ Rasûle'llâh, Senin evsâfının (sıfatlarının), dîninin, şevketinin (büyüklüğünün) ve ümmetinin cümle ümmetlerden hayırlı olduğunu, Allâhü Teâlâ'nda daha makbûl ve daha mükerrem bulunduğunu Ehl-i Kitâb'dan işitip öğrendim. Seni görmeden Sana âşık oldum. Nübüvvet ve Risâlet'ini tasdik etdim. Fakat zamân-ı saâdetinize yetişmeye ömrüm kâfi gelmedi. Size hâlimi arz ediyorum. Rûz-i cezâ'da beni bayrağınız altına alıp ümmetinizin içerisine kabûl buyurmanızı, saâdet-meâb'ınızdan niyâz ederim".

Bu konuda fazla bilgi için bak: Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın Hayâtı, Eşşiz Ahlâk ve Fazîletleri, ss. 209-219. Celâleddin Karakılıç

*

Hicret'in sekizinci yılına kadar **Mescid-i Nebî'**de husûsî bir minber yokdu. Bunun yerine mihrâbın sağ tarafına konulmuş olan bir hurma kütüğü vardı ki Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, hutbe okuduğu zaman, bu hurma kütüğüne dayanarak (veyâ üzerine çıkarak) okurdu. Hicret'in sekizinci yılında üç basamaklı bir minber yaptırarak bu kütüğün yerine koydurdu ve onun üzerine çıkarak hutbelerini okumaya başladı.

Bu minber üzerinde hutbelerini okumaya başlayan Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, bir Cum'a günü hutbe okumak üzere minbere çıktı. Bu sırada bir mescid dolusu Ashâb-ı Kirâm'ın huzûrunda bu hurma kütüğünün, *-bir ananın kendisinden ayrılan evlâdına hüznü ve kederinden dolayı şiddetli bir arzû ve iştiyâk ile ağlayıp inlediği gibi-* inleyip feryâd ettiği görüldü. O'nun bu hâlini gören Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, minberden inip O'nu kucakladı ve *"İstersen seni eskiden yetişip büyüdüğün yere götürüp yeniden dikeyim. Sen de yeni başdan olduğun gibi yetiş. İstersen cennet'de dikeyim de cennet ırmaklarından, pınarlarından kana kana iç, güzelce yetiş, meyve ver ve meyveni Allâh'ın sevgili kulları yesin. Nasıl istersen öyle yapayım"* dedi. O da, *(kendi lisânı ile) âhireti ve cenneti, dünyâ'ya tercih ettiğini ifâde edip -susturulan bir çocuk gibi-* haff haff inleyerek susdu. Bunun üzerine Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* de,

"Eğer ben O'nu kucaklamamış olsaydım, kıyâmet gününe kadar hep böyle inleyip duracaktı. Siz O'nu ayıplamayınız. Zirâ Allâh'ın Rasûlü hangi şey'den ayrı düşerse, o şey' mutlakâ mahzûn olur" buyurdu.

Bu hâdise, **Mescid-i Nebî'**de bir Cum'a günü bir mescid dolusu Ashâb-ı Kirâm'ın huzûrunda cereyan etmiştir ki Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in nübüvvetine delâlet eden ap-açık mu'cizelerden birisidir. Bu hâdiseyi bildiren Hadîs-i şerîf'e, **"Hanîn-i Ciz': Hurma kütüğünün feryâd-ı iştiyâkı"** hadîsi denir ki mütevâtir'dir.

Bu ibretli hâdiseden sonra bu hurma kütüğü, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in emri ile, yerinden alınıp üç basamaklı minberin altına defn olundu.

Kalem'in (Akl'in) ve Levh-i Mahfuz'un yaratılışı ve Kelime-i Tevhîd'in Levh-i Mahfûz'a yazılışı

Allâhü Teâlâ, bundan sonra önce **Kalem'i** (Akl'i), sonra **Levh-i Mahfûz'u** yarattı da kalem'e (**اُتُّبَ :Yaz**) dedi. Kalem, bu emrin heybetinden, dehşetinden titredi ve “*Yâ Rabb, ne yazayım?*” dedi. Allâhü Teâlâ da, “*لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ*)

:Lâ ilâhe illâ'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh :Allâh'dan başka hiç bir ilâh -hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd- yoktur, ancak O vardır; Muhammed -aleyhi's-selâm- Allâh'ın (kulu ve) Rasûlü'dür” diye yaz, buyurdu.

Bu konuda fazla bilgi için bak: Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın Hayâtı, Eşsiz Ahlâk ve Faziletleri, ss. 503-504. Celâleddin Karakılıç.

Âdem aleyhi's-selâm da, Cennet'den çıkarılıp Serendib'e indirildikten sonra, afv ve mağfîret edilmesi için ikiyüz sene ağlayarak tevbe ve istiğfâr etmiştir. Bir cevap alamayınca “*Yâ Rabb, âhir zaman peygamberi Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm hürmetine beni afv ve mağfîret et*” diye duâ edince, Cenâb-ı Hakk “*Sen O'nu nereden biliyorsun?*” demiş, O da, “*Yâ Rabb, beni halk edip yarattığın zaman başımı kardırırken Levh'i Mahfûz'da -Lâ ilâhe illâ'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh- yazılı olduğunu gördüm de ondan biliyorum*” cevâbını verince, “*Eğer O olmasaydı seni yaratmazdım*” denilerek afv ve mağfîret edildiği müjdelenmiştir ki böyle bir rivâyet, bu konuyu te'yîd etmektedir.

Ayrıca diğerk bir rivâyetde de, Allâhü Teâlâ tarafından şu âyet-i kerîme telkin edilince bu âyet-i kerîme ile duâ etti ve duâsı kabul olundu.

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ .

“*Ey Rabb'imiz, biz kendimize yazık etdik. Eğer bizi bağışlamaz, bizi esirgemezsen her halde (maddî ve ma'nevî en büyük) zarara uğrayanlardan olacağız*”. A'râf, 23. Tefsîr-i Mevâkib, Osmanlıca.ss.5. Ed-Dürü'l-Mensur.C.1.s.142.

Aynı şekilde, yukarıda zikri geçen “**Hanîn-i Ciz'**: *Hurma kütüğünün feryâd-ı iştiyâkı* ” hadîs-i şerîfî de, her mahlûkun, Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm'a karşı olan inancını, sevgisini ve O'ndan ayrı düşmenin üzüntüsünü ifâde eder:

Ve tekrar Kalem'e (اُكْتُبْ :Yaz) dedi. O da “Yâ rabb, ne yazayım? Dedi. O da **Kaderi yaz dedi. İşte o saatde kalem, (sonsuzca kadar) olmuş ve olacak şey'i (her türlü vasıfları ile) yazdı**”.¹⁹

Bunun için Kâinatta **en büyük hâdise**, hiç şüphe yok ki, âlemlerin efendisi Hazreti Muhammed **sallâ'llâhü aleyhi ve sellem**'in, “:لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلاكَ. (Habibim)! Sen olmasaydın, sen olmasaydın eflâki (yerleri, gökleri, âlemleri) yaratmazdım. Ya'nî bilinmek için seni yaratmasaydım, bilinmek için seni yaratmasaydım yerleri, gökleri, âlemleri yaratmazdım”²⁰ Hadis-i Kudsî'sinde belirtildiği üzere, **rûhunun yaratılıp âlemlere rahmet vesilesi** olarak **Levh-ı mahfûz'a ilk defâ** “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ” **Lâ ilâhe illâ'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**” olarak yazılması **hâdisesi**'dir.

¹⁹ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr,C.8.ss.5262-5263.Elmalılı M.H.Yazır.

Tirmizî, (ğarîbün isnâden), Kader, 17. Ahmed bin Hanbel, V. 317.

Keşfü'l-Hafâ',1.309. El-Hâkim. El-Müstedrek, 2/498. Beyhakî, Es-Sünenü'l-Kübrâ', III. 9. X, 204.

Kâinât'da olmuş ve olacak şey'lerin yazılması Allâhü Teâlâ'nın bu emri ile Kalem tarafından yazılmış, bundan sonra da aşağıdaki âyet-i kerîme'de bildirildiği gibi, insanların amellerini ve fiillerini yazmaya me'mûr melekler tarafından yazılmaya başlanmışdır.

وَأِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ. كِرَامًا كَاتِبِينَ. يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ.

“**Muhakkak ki sizin üstünüzde hakîkî bekçiler (amel ve hareketlerinizi dâimâ murakabe eden melekler)**”.

“(Allâh indinde) **çok şerefli yazıcılar vardır**”.

“**ki onlar, ne yapıyorsanız hepsini bilirler**”.

İnfitar, 10-11-12.

²⁰ -Hak Dîni Kur'ân Türkçe Tefsîr,C.7.ss.4937 .Elmalılı M.H.Yazır.

Ed-Dürrü'l-Mensur.C.1.s.142. Müstedrek. C.2.s.671.

Çünkü, “**Hilkat ağacı**”nın çekirdeği O’dur. Eğer Kâdir-i Zü’l-celâl, bilinmek için, “**Ma’rifetü’llâh için**”, O’nun yaratılışını, âlemlere rahmet, inse ve cinne en son peygamber olarak gönderilmesini takdîr etmemiş olsaydı, kâinatda, hiçbir şey’ olmadığı gibi **halifelik vafına namzet insan** da olmayacaktı. Dolayısıyla imtihan dünyasının kapısı da açılmayacak, bunun neticesi olarak Cennet ve Cehennem hayâtı da olmayacaktı.

Bunun için, Allâhü Teâlâ, **Tevhîd**’in aslı, esâsı ve kaynağı olan, **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ**, “**Lâ ilâhe illâ’llâh, Muhammedü’r-Rasûlü’llâh** : Allâh’dan başka hiç bir ilâh, *-hiç bir tanrı, hiç bir ma’bûd-* yoktur, ancak O vardır; Muhammed *-aleyhi’s-selâm-* Allâh’ın *(kulu ve)* Rasûlü’dür”. **Kelime-i Tevhîd**’ini, **Levh-ı mahfûz**’a yazdıktan sonra yarattığı her mahlûku bu esâsa göre inanıp yaşamakla, *(kendisini tesbîh ve tenzih etmekle)* görevlendirerek bu esâsın gereklerini yerine getirip kulluk yapmaları ile sorumlu tutmuşdur. Bunun için **her mahluk**, Kelime-i Tevhîd’in esâsları dâhilinde kendisini yaratan Allâhü Teâlâ’yı kendi lisânı ile zikir eder ki şu âyet-i kerîme ve benzerleri bunun apaçık bir delilidir.

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

“Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nu tesbîh (ve tenzih) eder. O, Azîz’dir, Hakîm’dir”.²¹

أَمْ تَرَى أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَّاتٍ طُكُلًا قَدَعَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ.

“Görmedin mi? Göklerdeki, yerdeki ve havada kanatlarını çarpa çarpa uçan kuşlar hep Allâh’ı tesbîh (ve

²¹ -Haşr, 24.

tenzih) ediyor. Her biri duâsını da, tesbîhini de muhakkak bilmiştir. Allâh, ne yaparlarsa hakkıyla bilendir”.²²

İlk defâ **Levh-i Mahfûz**'a yazılan bu mübârek cümleye **“Kelime-i Tevhîd”**, bunu söylemeye de **“Tehlîl”** denir ki îmân'ın ve İslâm'ın aslı, esâsı ve temeli olan bu cümle, iki ana esâsı (iki farzı) ifâde eder. Bunlardan birisi (لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ), diğeri de (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) dır. Bunlardan birisinin eksik olması hâlinde o **Kelime-i Tevhid**'in bir değeri kalmaz ve sâhibini Müslüman yapmaz.²³

Âdem aleyhi's-selâm'ın rûhunun yaratılışı ve O'nun zahrından tüm insanların rûhunun yaratılışı ve ruhlar âlemindeki tüm insanların ilâhî imtihânı

Allâhü Teâlâ, böyle büyük bir İmtihân-ı ilâhî'yi kazanan **Hazreti Muhammed** *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in mübârek **nûrundan** (*rûhundan*) **Âdem aleyhi's-selâm**'ın **nûrunu** (*rûhunu*) yaratdı. **Âdem aleyhi's-selâm**'ın zahrından (sulbünden) de Kıyâmet'e kadar gelip geçecek bütün insanları, insan timsâli zerrecikler hâlinde yaratdı.²⁴ Sonra da O'nlara, **Ma'rifetü'llâh**'a namzet **mükellef** bir insan olabilmesi için *-hayat, akıl, şuur, idrak ve beyân gibi-* her insanın ihtiyâcı olan bütün özellikleri verdi. **Rabb, Rahmân** ve **Rahîm** isimlerinin bir muktezâsı olarak da **Ma'rifetü'llâh**'ı, (*ya'nî kendisinin*

²² -Nûr, 41.

²³ -**Levh-i mahfuz**: Korunmuş levha anlamındadır ki kazâ ve kaderin yazıldığı ezeli ve ebedî ilm-i ilâhî'dir. Allâhü Teâlâ'dan başka hiçbir kimse bunu bilemez ve bilmesi de mümkün değildir.

²⁴ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr,C.4.ss.2324. ve 2329.Elmalılı M. H. Yazır.
S.B.M.Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.12.ss.333. Kâmil Miras.

varlığını, birliğini, noksan sıfatlardan münezze olup kemâl sıfatları ile muttasıf olduğunu), anlayıp idrak edebilecek **Ma'rifetü'llâh'a** ve **halifelîge** namzet, işiten, gören, idrâk eden, anladığını anlatan gönüller sâhibi **mükellef bir insan hâline getirdi**. Bundan sonra da **ilâhî teklifini** yapıp “ **أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ط** : **Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?**” sualini sordu ve “ **بَلَىٰ ۚ شَهِدْنَا ۚ** : **Evet, Rabb'imizsin, şâhid olduk**” cevâbını alınca da, **rubûbiyyetini** (*yegâne Rabb ve Ma'bûd olduğunu*) **ikrâr ettirdi ve kesin söz aldı ki bu hâle "Ahd-i Mîsâk"** denir. Bunun için de **Îmânın, rûhlar âlemindeki aslı ve esâsı bu olduğundan**, buna **"Aslî îmân"** veyâ **"Fitrî îmân"** denir.

Bunun için ezeldeki bu şâhidlendirme netîcesinde bütün insanlar, daha rûhlar âleminde iken, **kendileri kendilerinin şâhidi olarak** Allâhü Teâlâ'nın varlığını, birliğini ve noksan sıfatlardan münezze olup kemâl sıfatları ile muttasıf bulunduğunu kabûl ve tasdik edip O'nun **terbiye ve emânetini** kabul etmiş, buna şâhid olduğunu teahhüd edip kabullenmiş, **Rubûbiyyet'**ine (*Yegâne Rabb ve ma'bûd olduğuna*) îmân edip ikrâr etmiş, bu sûretle de ezeli bir **ahd** ve **zîmmet** altına girmiş ve **bir i'tirazda bulunmamışdır**.

İşte, rûhlar âlemindeki tüm insanlar ile yapılan böyle bir mukâveleye (andlaşmaya) “**Ahd-i mîsâk**” denir ki **her insan**, dünyâ hayâtına gelişinde bu **îmân** ve bu **fitrat** ile yaratılır. Bunun için de böyle bir **vasfa**, “**Aslî îmân**” veyâ “**Fitrî îmân**” denir ki şu âyet-i kerîme ve Hadîs-i şerîf, bunun en açık bir ifâdesidir:

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ط فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ط

"O halde (Habîbim) yüzünü bir muvahhid olarak dîne, Allâh'ın o fitratına (yaratışına) çevir ki O, insanları bu fitrat üzerine (bu ahd ve zimmet inancı ile) yaratmıştır".²⁵

مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يمجِّسَانِهِ

"Her çocuk ancak İslâm fitratı üzere dünyâya gelir. Bundan sonra anası babası onu, (Yahûdî ise) Yahûdî, (Nasrânî ise) Nasrânî, (Mecûsî ise) Mecûsî yaparlar".²⁶

Bunun için, dünyâya gelen her insan, bu vasıf ile (*bu Aslî veyâ Fitrî îmân ile*) yaratılmış olduğundan bu vasıf bülûğ çağına kadar devam eder. Bülûğ çağına geldikten sonra ölüncüye kadarki zaman içerisinde ezeldeki ahdini yenileyip yenilememek konusunda serbesttir. Eğer ezeli ahdini yeniden tâzeleyip gereğini yerine getirirse **Mü'min** ve **Müslümân** olur ki buna, "**Kesbî îmân**" denir. Eğer ezeli ahdini yerine getirmeyip verdiği sözü ve yaptığı mukâveleyi inkâr edip kabul etmezse, o zaman da **müşrik** veyâ **kâfir** veyâ **fâsik** olur.

Bülûğ çağına gelmeden ölen çocuklar ise, bu ezeli ahd üzere ölmüş olduklarından cennetlik olur.

Bunun için de **Yevm-i mîsâk**'da (*sözleşme, andlaşma günü'nde*) zuhûr eden ve **Ahd-i mîsâk**'da (*söz vermede, andlaşmada*) bulunan zürriyyetin tamâmı dünyâya gelip bu ahdinde *-samîmî olup olmadığı husûsunda imtihan olmadıkça-* ölmeyeceği gibi kıyâmet'in kopması da vukû' bulmaz.²⁷

Ahd-i mîsâk'da, kendimiz kendimize şahid tutularak yapılan böyle bir andlaşmanın **sebebi ise**, dünyâ hayâtında

²⁵ -Rûm, 30.

²⁶ -Buhârî, cenâiz, ss. 120.

²⁷ -Hulâsatü'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân, C.5.ss.1801. Mehmed Vehbi.

(Halîfelik vasfını kazanabilmemiz için, hangimizin ameli daha güzel olduğu husûsunda imtihana çekildiğimiz zaman “**Senin varlığından, birliğinden, noksan sıfatlardan münezze olup kemâl sıfatları ile muttasıf olduğundan bizim haberimiz yokdu veyâ bizden önceki atalarımız ve bizleri yöneten büyüklerimiz sana şirk koşmuşlardı. Biz de onların ardından gelince onlara uyduk, bizim suçumuz yok, bunun için bizi cezâlandırma**”, diye bir ma’zeret beyan etmememiz içindir ki şu âyet-i kerîme’ler bunun en açık birer delilidir:

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ۗ
أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۗ قَالُوا بَلَىٰ ۗ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا
عَافِينَ ۗ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ ۗ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا
فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ.

“Hani Rabb’in Âdem oğullarından, onların sırtlarından (sulblerinden) zürriyyetlerini çıkarıp kendilerini kendilerine şâhid tutmuş, *-Ben sizin Rabb’iniz değil miyim?-* demişdi. Onlar da *-Evet, (Rabb’imizsin), şâhid olduk-* demişlerdi”.

“(İşte bu şâhidlendirme) kıyâmet günü *-Bizim bundan haberimiz yokdu-* dememeniz içindi”.

“Yahud *-Daha evvel ancak atalarımız (Allâh’a) şirk koşmuşdu. Biz de onların ardından (gelen) bir nesiliz. (Biz onlara uyduk). Şimdi o bâtil kuranların işlediği (günahlar) yüzünden bizi helâk mı edeceksin?-* dememeniz içindi”²⁸

✱

²⁸ -A’raf, 172-173.

Rûhlar âleminde Emânet Duygusu'nun kalblerin derinliğine indirilmesi

Rûhlar âleminde, “Ben sizin Rabb’iniz değil miyim?” sualine karşı “Evet, (Rabb’imizsin), şâhid olduk” diyerek Yüce Rabb’imiz Allâhü Teâlâ ile bir mukâvele yapıp **ilâhî bir zimmet** (sorumluluk) altına giren tüm **insanlar**, acebâ bu sözlerini samîmî olarak mı söylediler; yoksa kerhen mi söylediler. Böyle bir durumu çok iyi bilen Allâhü Teâlâ, herkesin kendi ameline kendisinin şâhid olup bir i’tiraz hakkının olmaması için, yapılmasında **sevab**, terk edilmesinde **günah** olan **Emâne Duygusu**’nu onların kalblerinin derinliğine indirdi ve şöyle buyurdu:

إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ.

“Göklerin ve yerin gaybini şübhesiz ben bilirim. Neyi açıklarsanız, neyi de gizlemişseniz ben bilirim”.²⁹

إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ.

"Şübhesiz ki Allâh göklerin ve yerin gaybını bilendir. Muhakkak O, göğüslerin özünde ne varsa onu da hakkıyla bilicidir".³⁰

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ط.

“O, âşikârı da bilir, gizliyi de”.³¹

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ ج وَخُنَّ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ.

“And olsun, insanı biz yaratdık. Nefsinin ona ne vesveseler vermekte olduğunu da biz biliriz. (Çünkü) biz ona şah damarından daha yakınız”.³²

²⁹ -Bakara, 33.

³⁰ -Fâtur, 38.

³¹ -A'lâ, 7.

³² -Kâf, 16.

إِنَّ الْأَمَانَةَ نَزَلَتْ فِي جَذْرِ قُلُوبِ الرِّجَالِ ثُمَّ نَزَلَ الْقُرْآنُ. فَعَلِمُوا مِنَ الْقُرْآنِ
وَعَلِمُوا مِنَ السُّنَّةِ...

“Emânet, (yaratılıştan i'tibâren) insanların kalblerinin derinliğine indirildi. Sonra Kur'ân inzâl edildi. (Bu sûretle ahdinde sâdık kalanlar) Kur'ân'dan ve Sünnet'den (o emânetlerin nasıl yerine getirileceğini) öğrendiler”.³³

Bu âyet-i kerîme'lere ve benzeri âyet-i kerîme'lere göre, rûhlar âlemindeki bu insanların içlerinde gizledikleri veyâ gizlemeyip söyledikleri her şey'i en iyi bilen **Allâhü Teâlâ**, “**Evet, (Rabb'imizsin), şâhid olduk**” sözünde samîmî olanlar ile samîmî olmayanları en iyi bildiği halde, rûhlar âlemindeki bu **Ahd-i mîsâk**'dan sonra, onları imtihan etmek için, işlenmesinde sevâb, terk edilmesinde günah olan “**Emânet duygusunu**”, aşağıdaki âyet-i kerîme'lerde belirtildiği gibi, daha rûhlar âleminde iken, Kur'ân-ı Kerîm'in ta'lîminden ve tebliğinden sonra, insanların kalblerinin derinliğine indirdi. Bu suretle de İşlenmesinde sevab, terk edilmesinde günah olan şey'ler belirtilmiş oldu.

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ
مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۗ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۗ
لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۗ

“Biz emâneti (işlenmesinde sevâb, terkinde azâb olan îmân, namaz, oruç v.s gibi şey'leri), **göklere, yere ve dağlara arz** (ve teklîf) **etdik de onlar bunu yüklenmekden çekindiler. Bundan endişeye düştüler. İnsan** (a gelince, o)

³³ -Sahîh-i Müslim Terceme ve Şerhi,C.2.ss.524. (230 nolu h. ş.).Ahmed Davudoğlu.

bunu (kabullenib) **sırtına yükledi.** (Bununla berâber) **o,** (rûhlar âleminde iken herhangi bir muhâlefetde ve bir i'tirâzda bulunmadan kabul etmiş olduğu bu emânetleri, sözünde durub gereği gibi yerine getirmediği için de) **çok zulümkâr, çok câhildir”.**

“**Bunun,** (böyle bir emânetin verilmesinin) **sebebi şudur:** **Allâh,** (bu emâneti, **kerhen** yüklenib kabul etmiş gibi görünen, bu suretle de emânetin hakkını yerine getirmeyib zâyi' eden) **erkek münâfık'lar ile kadın münâfık'ları, erkek müşrik'ler ile kadın müşrik'leri azâba uğratacak;** (yüklenmiş oldukları emânetin hakkını samîmiyetle yerine getirmeye çalışan) **erkek mü'min'ler ile kadın mü'min'lerin de** (kusur ve günahlarını afv ve mağfîret edib) **tevbelerini kabûl edecektir. Allâh, Ğafûr ve Rahîm'dir, (çok bağışlayıcı ve çok esirgeyicidir)”.**³⁴

Rûhlar âleminde
Ahd-i misâk'da bulunan tüm insanların
İmtihân edilmesi için
yerlerin, göklerin, ölümün ve hayâtın yaratılması

Allâhü Teâlâ, ruhlar âleminde, **Hazreti Âdem aleyhi's-selâm'**ın sulbünden (zahrından) Kıyâmet'e kadar gelip geçecek bütün insanları, insan timsâli zerrecikler hâlinde yaratıp mükellef bir insan hâline getirdikten sonra “**Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?”** sūâlini sorup “**Evet, (Rabb'imizsin), şâhid olduk”** cevâbını aldıktan; işlenmesinde sevâb, terk edilmesinde günah olan “**Emânet duygusunu kalblerinin derinliğine indirdikten ve Kur'ân'ın Müttekî**

³⁴ -Ahzâb, 72-73.

kulları için bir hidâyet rehberi olduğunu hatırlattıktan sonra, **Ahd-i mîsâk**'da bulunan bu kullarını, sözlerinde samimi olup olmadıklarını imtihan etmek için melekleri, cinleri, yerleri, gökleri, hayâtı ve ölümü yarattı ve şöyle buyurdu:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ
أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط.

“(Halîfelik vasfını kazanabilmeniz için) **hanginizin ameli daha güzel olduğu** (hususunda) **sizi imtihana çekmek için gökleri ve yeri altı günde yaratan O'dur**. (Bundan evvel ise) **Arş'ı, su üstünde idi**”.³⁵

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَوَةَ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ط وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ لَا .

“**O**, (halîfelik vasfını kazanabilmeniz için) **hanginizin daha güzel amel** (ve hareket) **de bulunacağını imtihân etmek için ölümü de, dirimi de takdîr eden ve yaratandır**. **O, Azîz'dir**, (kendisine isyân edenlerden intikam almakda Gâlib-i mutlak'dır). **Ğafûr'dur**, (Kendisine tevbe ile yönelip emir ve nehiy'lerine, ruhlar âlemindeki Ahd-i mîsâk'arına, sâdık kalıp **emâneti** hakkıyla yerine getirmeye çalışanlar hakkında da bağışlayıcıdır)”.³⁶

وَلَيَبْلُوكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ لَا وَنَبَلُّوْا أَخْبَارَكُمْ .

“**Andolsun sizi imtihan edeceğiz**. **Tâki içinizden mücâhidleri ve sabr-u sebât edenleri belirtelim ve haberlerinizi** (tâat ve isyanlarınızı) **açıklayalım**”.³⁷

وَلَيَبْلُوكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ
وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ. الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ط .

³⁵ -Hûd, 7.

³⁶ -Mülk, 2.

³⁷ -Muhammed, 31.

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

“Andolsun, sizi biraz korku, (biraz) açlık, (biraz da) mallardan, canlardan ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabredenlere (lûtf-ü keremimi) müjdelele”.

“Ki onlar kendilerine bir belâ' geldiği zaman *-Biz (dünyâda) Allâh'ın (teslim olmuş kulları) yız ve biz (âhiretde de) ancak O'na dönücüleriz- diyenlerdir*”.

“Onlar (o teslîmiyyet ve istircâî gösterenler yok mu) Rabb'lerinden mağfiretler ve rahmet, hep onların üzerindedir ve onlar doğru yola erdirilenlerin ta kendileridir”.³⁸

Yerlerin, Göklerin ve ikisi arasında bulunanların İmtihân edilmesi

قُلْ أَنِّي كُنتُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ. وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّائِلِينَ. ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ. فَفَضَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي

³⁸ -Bakara, 155-156-157.

İstircâ':Geri dönme ma'nasına olup bir musîbet zamânında (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) :

İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn:-Biz (dünyâda) Allâh'ın (teslim olmuş kulları) yız ve biz (âhiretde) O'na dönücüleriz- cümlesini söyleyerek yüce Rabb'ine karşı büyük bir teslîmiyyet gösterip İstircâ' da bulunmaktadır.

Saîd ibn-i Cebeyr *radıyâ'llâhü anhümâ* şöyle der: “Bu ümmete verilen bu güzel haslet, eğer Ya'küb *aleyhi's-selâm*'a verilmiş olsaydı gâib ettiği oğlu Yûsûf *aleyhi's-selâm* hakkında esef etmezdi”. Yûsûf, 84.

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.1.ss.44. Hasan Basri Çantay.

كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا ط وَرَبِّتِنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ ط وَحِفْظًا ط ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ . فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ط .

"De ki: Gerçek, siz mi o arzı iki günde (iki devirde) yaradana (ısrâr ile) küfrediyor,³⁹ O'na ortaklar katıyorsunuz? (Arzı iki günde yaratan) O (Allâh), âlemlerin Rabb'idir".

"(Allâh) orada (arzda, sâbit dağlar ile) üstünden baskılar yaptı. Onda (ihtiyâcınız olan su, ekin, ağaç, mahsul ve hayvan gibi) bereketler yarattı. Onda, (rızkını) arayanlar için dört günde müsâvî gıdâlar takdir etdi".

"Sonra (irâdesi) göğe -ki, o bir buhâr hâlinde idi- doğruldu da, ona ve arza -İkiniz de ister istemez gelin (vazifelerinizi yapın)- buyurdu. Onlar da -İsteye isteye geldik (itâat etdik, seni tesbîh ve tenzîh ederiz)- dediler".

"Bu suretle onları yedi gök olmak üzere iki günde vücûde getirdi. Her gökde ona âid emri vahyetdi. Dünyâ göğünü de kandillerle donatdı. (Onu âfetlerden) koruduk.

³⁹ -Burada ifâde buyurulan gün (devir) ifâdesi, âyet-i kerîme'lerde şöyle ifâde buyurulmaktadır:

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ .

"Hakikat, Rabb'inin indinde bir gün, sizin sayacaklarınızdan bin yıl gibidir). Hacc, 47.

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ .

"Gökden yere kadar her işi (tüm dünyâ işlerini) O tedbîr eder. Sonra (o işi) sizin sayageldiğinizde bin sene mikdârında olan (mesâfeye) bir günde yine O'nayükselir". Secde, 5.

مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ط . تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ط .

"(O), derecelerin sâhibi Allâh'dandır".

"Melekler de, Rûh da oraya (o derecelerin her birine) bir günde (bir anda) yükselib çıkar ki mesâfesi (dünyâ seneleriyle) elli bin yıldır". Meâric, 3-4.

İşte (bütün) bu (nlar), O mutlak Kâdir, O herşey'i hakkıyla bilen (Allâh) ın takdiridir".

"Eğer onlar (bu beyandan sonra yine îmândan) yüz çevirirlerse de ki: *-Âd ve Semûd (u çarpan) yıldırım gibi size de bir azâbı (n gelib çatabileceğini) hatırlatırım-*".⁴⁰

Bunun için de **yerlerin, göklerin ve ikisi arasında bulunan tüm yaratılmışların itâati ve görevi hakkında** şöyle buyurulmuştur:

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nu tesbîh (ve tenzih) eder. O, Azîz'dir, Hakîm'dir".⁴¹

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَّاتٍ طُكُلًا قَدَعِمًا
صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ.

"Görmedin mi? Göklerdekilere, yerdekilere ve havada kanatlarını çarpa çarpa uçan kuşlar hep Allâh'ı tesbîh (ve tenzih) ediyor. Her biri duâsını da, tesbîhini de muhakkak bilmiştir. Allâh, ne yaparlarsa hakkıyla bilendir".⁴²

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ رَبِّكَ الْكَرِيمِ. الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ.

"(Şu halde), **Ey insan**, (gurur, kibir ve isyânı yüzünden ebedî la'nete uğrayan İblîs'den başka her şey', Yaratan Rabb'ini tesbîh ve tenzih edip dururken) **O (lûtf-ü) keremi bol (nihâyetsiz kerem sâhibi) olan Rabb'ine karşı seni aldatan ne** (ki O'na kulluk yapmıyorsun da, İblîs gibi, O'na isyan edip duruyorsun?)".

"(Halbuki O, en güzel bir sûretde), **seni yaratan, sana sâlim uzuvlar veren, sana şu nizâm ve i'tidâli verendir**".⁴³

⁴⁰ -Fussilet, 9-13.

⁴¹ -Haşr, 24.

⁴² -Nûr, 41.

⁴³ -İnfîtâr, 6-7.

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا
سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ.

“Arşı yüklenen, bir de onun etrafında bulunan (melekler), Rabb’lerini hamd ile (tenzih ve) tesbîh ederler, (Sübhâne’llâhi ve bi-hamdihî derler). **Ona îmân ederler.** Mü’minlerin de bağışlanmasını isteyerek (şöyle derler): -*Ey Rabb’imiz, Senin rahmetin ve ilmin her şey’i kuşatmıştır. O halde tevbe edenleri, senin yoluna uyup gidenleri bağışla. Onları cehennem azâbından koru-*”.⁴⁴

Meleklerin ve İblîs’in imtihan edilmesi

Allâhü Teâlâ, melekleri, İblîs’i, cinleri, yerleri, gökleri, hayâtı, ölümü, cennet ve cehennemi yaratıp Rabb isminin bir muktezâsı olarak eğitim ve öğretimlerini yaptıktan sonra onları da imtihan etmek için meleklerle ve İblîs’e hitâben,

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً

“Rabb’in meleklerle: -**Ben, Yer yüzünde** (benim emirlerimi tebliğ edecek ve infaza me’mûr olacak, asâleten değil vekâleten) **bir halife** (bir insan) yaratacağım- demişdi”.⁴⁵

âyet-i kerîme’sinde ifâde buyurulduğu gibi “**Ben, Yer yüzünde** (benim emirlerimi tebliğ edecek ve infaza me’mûr olacak, asâleten değil vekâleten) **bir halife** (bir insan) yaratacağım” deyince, melekler de, “**Biz seni hamdinle tesbîh ve takdis edib dururken, orada** (yer yüzünde), **bozunculuk yapacak, kanlar dökecek, kimse mi**

⁴⁴ -Mü'min (Gâfir), 7.

⁴⁵ -Bakara, 30.

yaratacaksın?" diyerek sınırlı bilgileri ile kendilerine göre **bir fikir beyân etmek** istemişlerdi.⁴⁶ Allâhü Teâlâ da, **"Sizin bilemeyeceğinizi her halde ben birim"** demişdi.

Allâhü Teâlâ da, Âdem *aleyhi's-selâm*'a bütün (eşyânın) isimlerini öğrettikten sonra onları meleklerle gösterip **"Doğrucular iseniz (her şey'in iç yüzünü biliyorsanız) bunları isimleriyle bana haber verin"** dedi. Bunun üzerine **hatâ** etdiklerini anlayan melekler de,

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ.

"Seni (tesbîh ve) tenzih ederiz, (noksan sıfatlardan münezzeh kılar, kemâl sıfatları ile muttasıf kılarız). **Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Çünkü (her şey'i) hakkıyla bilen, hüküm ve hikmet sâhibi olan şübhesiz ki sensin Sen, dediler"**⁴⁷ ve böylece **birinci**

⁴⁶ -Meleklerin böyle bir fikir beyân etmeleri, Hazreti Ali r.a. şu sözüne benziyor:

Bir gece, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, Hazreti Ali *radıyâ'llâhü anh* ile kızı Fâtüma *radıyâ'llâhü anhâ*'yı ziyâret için geldiği zaman *"Siz namaz kılmaz mısınız?"* diyerek teheccüd namâzına teşvik ettiği (veyâ Sabah namazının vaktinin geldiğine işaret ettiği) bir sırada, Hazreti Ali *radıyâ'llâhü anh*, O'nun isteğini yerine getirmesi veya sükût ile karşılaşması gerekirken, *"Yâ Rasûlü'llâh, أَنْفُسِنَا بِيَدِ اللَّهِ قَادَا شَاءَ أَنْ يُبْعَثَنَا بَعَثْنَا* (: **İnsanlar, ne de çok cidalci oluyor**) deyip gitdi.

Hazreti Ali *radıyâ'llâhü anh*, bu sözünü,

اللَّهُ يَتَوَقَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَاللَّهُ لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الْبُحْرَى إِلَى الْأَخْرَى إِلَى أَعْلَى مَسْجِدٍ ط

"Allâh (ölenin) ölümü zamanında, ölmeyenin de uykusunda rûhlarını alır. Bu suretle hakkında ölüm hukmetdiği (ruhu) tutar, diğerini (uykudakini) de muayyen bir vakte (eceli gelinceye) kadar bırakır, (ki bu bırakılma, şuurun îadesi ve uykudan uyanma keyfiyetidir)". (Zümer, 42). âyet-i kerîme'sinden iktibâs ederek söylemişdir.

Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi, C.4.ss.38-39. Kâmil Miras.

Bu hâdiselerden anlaşıldığı üzere, bir kimsenin, Allâhü Teâlâ'nın ve Rasûlü Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ın emir ve nehiyleri üzerinde, kendi bilgisine göre herhangi bir yorumda bulunması câiz değildir.

⁴⁷ -Bakara, 32.

İmtihân-ı İlâhî'yi kazanmış oldular ki böyle bir sözü söyleyenlerin ve imtihanı kazananların içinde **İblîs** de vardı. O da, aynı şekilde “**Seni tenzih ederiz**, (noksan sıfatlardan münezzehtir, kemâl sıfatları ile muttasıftır). **Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Çünkü** (her şey'i) **hakkıyla bilen, hüküm ve hikmet sâhibi olan şübhesiz ki sensin Sen**” demiş ve bir i'tirazda bulunmamıştı.

Bundan sonra Allâhü Teâlâ, “**Ey Âdem, onları isimleriyle kendilerine** (meleklerle ve İblîs'e) **haber**” dedi. O da, onları isimleriyle haber verip söyleyince, “**Size demedim mi? göklerin ve yerin gaybini ben bilirim. Neyi açıklarsanız, neyi de gizlerseniz hepsini ben bilirim**”⁴⁸ dedi.

Burada **en önemli** husus olan **konu** şudur ki acebâ melekler ve İblîs, “**Seni** (tesbîh ve) **tenzih ederiz**. (Noksan sıfatlardan münezzehtir, kemâl sıfatları ile muttasıftır). **Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Çünkü** (her şey'i) **hakkıyla bilen, hüküm ve hikmet sâhibi olan şübhesiz ki sensin Sen**” sözlerini, samîmî olarak mı söylediler; yoksa kerhen mi söylediler, burası belli değildi. Bunun için Allâhü Teâlâ,

إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ.

“**Göklerin ve yerin gaybini şübhesiz ben bilirim. Neyi açıklarsanız, neyi de gizlemişseniz ben bilirim**”.⁴⁹ buyurarak bu konuyu açıklığa kavuşturmak için meleklerle ve İblîs'e hitâben, “**Ben, kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan bir beşer (bir halîfe) yaratacağım**”⁵⁰, “**Ben onun yaratılışını bitirdiğim, ona ruhumdan üflediğim (can**

⁴⁸ -Bakara, 33.

⁴⁹ -Bakara, 33.

⁵⁰ -Hicr, 28.

*verdiğim) zaman siz onun için (onu kible edinerek bana) secde edin, (veyâ O'nun ve evlâtlarının hizmetine girin)"*⁵¹ emrini verince İblîs'den başka bütün melekler derhal secde etdiler ve **ikinci imtihân-ı ilâhî**'yi kazanmış oldular.

Fakat **İblîs**, kibirlenerek, büyüklük taslayarak secde etmedi. Cenâb-ı Hakk da, "Sen niçin secde edenlerle **berâber olmadın**" deyince "Ben kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıktan yarattığın insan için secde edeyim diye (var) **olmadım**"⁵² diyerek içindeki küfrü ve isyânı açığa vurdu ve "Ben O'ndan hayırlıyım. (Çünkü) **beni ateşden yarattın, O'nu bir çamurdan yarattın**" diyerek gururlanıp kibirlendi ve Allâhü Teâlâ'nın emrini yerine getirmede. "Seni (tesbîh ve) **tenzih ederiz**" dediği halde Allâhü Teâlâ'yı noksan sıfatlardan münezzeh kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak tenzih etmedi. Bu suretle de **ilâhî imtihânı** kaybederek ebedî lâ'nete uğradı ve cennetten çıkarıldı.

Bütün bu hâdiseler, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle ifade edilip dile getirilir ve tüm insanların aklını başına alıp ruhlar âlemindeki Ahd-i misâk'larına sâdik kalıp buna göre amel etmeleri tavsiye edilir:

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۗ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۚ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۚ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۗ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ لَا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ

⁵¹ -Hicr, 29.

⁵² -Hicr, 32-33-34.

لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ. وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ط أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ.

“**Hani Rabb’in meleklerle:-Ben, Yer yüzünde (benim emirlerimi tebliğ edecek ve infaza me’ûmür olacak, asâleten değil vekâleten) bir halîfe (bir insan) yaratacağım- demişdi**”. (Melekler) **de: Biz seni hamdinle tesbîh ve takdis edib dururken -Orada bozgunculuk edecek, kanlar dökecek-kimse mi yaratacaksın?- demişlerdi.** (Allâh) **da: Sizin bilemeyeceğinizi her halde ben bilirim, demişdi**”.

“**Âdem’e bütün isimleri öğretmişdi. Sonra onları meleklerle gösterip: Doğrucular iseniz (her şey’in iç yüzünü biliyorsanız) bunları adlarıyla haber verin, demişdi**”.

“(Melekler) **de: Seni tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok. Çünkü (her şey’i) hakkıyla bilen, hüküm ve hikmet sâhibi olan şübhesiz ki sensin Sen, demişlerdi**”.

“(Allâh): **Ey Âdem, onları adlarıyla kendilerine haber ver, deyib de o da onları isimleriyle söyleyiverince (şöyle) dedi: Size demedim mi ki göklerin ve yerin ğaybını şübhesiz ben bilirim. Neyi açıklarsanız, neyi de gizlemişseniz ben bilirim**”.

“**Hani meleklerle: Âdem’e (yahud Âdem için Allâh’a) secde edin, demişdik de (şeytanların reisi olan) İblîs’den başkası hemen secde etmişlerdi. O ise dayatmış, kibirlenmek istemişti. (Zâten) o kâfirlerdendi**”.⁵³

⁵³ -Bakara, 30-34.

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ. فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ. فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ. إِلَّا إِبْلِيسَ ط اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ. قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِي ط اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ. قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ط خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ. قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ. وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ. قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ. قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ. إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ. قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ. إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ. قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ. لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ.

"Rabb'in o zaman meleklerle demişdi ki: Ben muhakkak çamurdan bir insan yaratacağım".

"Onu (un hilkatini) tamamlayıb içerisine de ruhumdan üfürdüğüm (can verdiğim) zaman siz onun için (onu kible edinerek bana) derhal secdeye kapanın, (veyâ O'nun ve evlâtlarının hizmetine girin)".

"Bunun üzerine bütün melekler topdan secde etmiş".

"yalnız (melekler arasında bulunan) İblîs, kibirlenmeye yeltenmişti. (Zâten) o, (ilm-i ilâhî'de) kâfirlerdendi".

"Buyurdu: Ey İblîs, iki elimle (bi'z-zât anasız babasız) yarattığıma secde etmeden seni hangi şey' men' etdi? Kibirlenmek mi istedin? Yoksa yücelerden mi oldun?".

"(İblîs) dedi: Ben ondan hayırlıyım. Beni ateşden, onu ise çamurdan yaratdın".

"Buyurdu: Hemen buradan (cennetden) çık. Zîrâ artık sen taşlanan (rahmet-i ilâhiyyeden koğulan bir mel'un) sun".

"Ve şübhesiz ki cezâ gününe kadar lâ'netim senin üstündedir".

"Dedi: Ey Rabb'im, o halde (insanların) tekrar diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver".

"Buyurdu: Haydi sen mühlet verilenlerdensin".

"(Bence) ma'lûm olan zamanın (bir) gününe kadar, (Birinci nefha zamanına kadar)".

"Dedi: Senin izzetine (mutlak kudretine, kahrına) andederim ki ben de artık onların hepsini muhakkak azdıracağım".

"İçlerinden ihlâsa erdirilmiş (mü'min, muhlâs) kulların müstesnâ".

"Buyurdu: İşte bu doğru. Ben (de) şu hakikati söyleyeyim".

"Andolsun, cehennemi senden (senin cinsinden) ve onların (insanların) içinden sana tâbi' olanların hepsi ile dolduracağım".⁵⁴

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ. وَالْحَمْدُ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُومِ. وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ. فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ. فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ. إِلَّا إِبْلِيسَ طَأْبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ. قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ. قَالَ لَمْ أَكُنْ لَأَسْجُدَ لَيْسَ خَلْقَتُهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ. قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ. وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ. قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ. قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ. إِلَى يَوْمِ

⁵⁴ -Sâd, 71-85.

الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ. قَالَ رَبِّ بِمَا أَعُوذْتَنِي لِأَزِينَ لَّهُمْ فِي الْأَرْضِ وَأَلْعُوذِنَهُمْ أَجْمَعِينَ لَا
إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ. قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ. إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ
لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ. وَإِنْ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ لَا
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ. ٤

"Andolsun, biz insanı kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan yaratdık".

"Cânn'ı da (Cinnin babası İblîs'i de), daha önce çok zehirleyici ateşden (mesâmâta kadar işleyen dumansız bir ateşden) yaratdık".

"Hatırla o vakti ki Rabb'in meleklerle: Ben, kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan bir beşer yaratacağım, demişdi".

"O halde ben onun yaratılışını bitirdiğim, ona ruhumdan üflediğim (can verdiğim) zaman siz onun için (onu kible edinerek bana) secdeye kapanın, (veyâ O'nun ve evlâtlarının hizmetine girin)".

"Bunun üzerine meleklerin hepsi topdan secde etdi".

"Ancak İblîs bu secde edenlerle berâber olmaktan (çekinerek) dayatdı".

"(Cenâb-ı Hakk): Ey İblîs, sen neye secde edenlerle berâber olmadın? Dedi".

"Ben dedi, kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan yarattığın beşer için secde edeyim diye (var) olmadım".

"(Cenâb-ı Hakk) şöyle buyurdu: O halde çık buradan, (cennetden). Çünkü sen artık koğulmuşsundur".

"Hiç şübhesiz cezâ gününe kadar lâ'net senin tepededir".

"Ey Rabb'im, dedi, öyleyse bana (insanların kabirlerinden kalkacakları güne kadar mühlet ver".

"Buyurdu: O halde sen (ında'llâh) ma'lûm olan (bir zamânın gününe kadar (Birinci nefhaya kadar) gecikdirilenlerdensin".

"Ey Rabb'im, dedi, beni azdırdığın şey'e (rahmetinden tard etmene) mukâbil ben de andolsun yer (yüzün) de onlar (ın ma'siyetlerini) her halde süsleyeceğim (onları kendilerine hoş göstereceğim). Onların hepsini topdan, muhakkak ki, azdıracağım, (diyerek azgınlığını ve isyânını Allâh'a nisbet etdi".

"Ancak onlardan ihlâsa erdirilmiş (muhlâs) kulların müstesnâ (dedi)".

"(Allâhü Teâlâ da) Buyurdu ki: İşte bu, bana göre (hakk ve lâyıık olan) doğru bir yoldur".

"Benim kullarım üzerinde senin hiçbir tahakküm (ün) yoktur. Meğer ki azıb sapanlardan sana tâbi' olanlar olsun".

"Şeksiz şübhesiz onların topuna va'd olunan yer cehennemdir".

"Onun yedi kapısı, onlardan her kapının (onlara) ayrılmış birer nasibi vardır".⁵⁵

✽

⁵⁵ -Hicr, 26-44.

İblîs'in, Âdem aleyhi's-selâm'a ve O'nun nesli olan tüm insanlara düşmanlığı

Allâhü Teâlâ, insanların babası olan Âdem aleyhi's-selâm'ın maddî varlığını bardak gibi çınlayan kupkuru bir **balçıktan** (çamurdan); cinlerin babası olan İblîs'i de yalın bir **ateşden** yaratdı da onlara can verdi.

İblîs, Allâhü Teâlâ'nın secde emrini yerine getirmedeği için lâ'nete uğrayıp cennetden çıkarılınca, "Ey **Rabb'im**, öyleyse bana (insanların) **kabirlerinden kaldırılacakları güne kadar mühlet ver**" dedi. Cenâb-ı Hakk da "Sen (ındallâh) **ma'lum olan (bir) zamânın gününe kadar geciktirilenlerdensin**"⁵⁶ buyurdu. **İblis** de, "Ey **Rabb'im**, **beni azdırdığın şey'e** (rahmetinden tard etmene) **karşın ben de andolsun**, yer (yüzün) **de onların ma'siyetlerini**, isyanlarını) **her halde süsleyeceğim. Onların hepsini, muhakkak azdıracağım" diye yemin etdi ve şöyle dedi:**

1-Kullarından bir nasîb (bir pay) edineceğim,

2-Onları mutlakâ saptıracağım,

3-Muhakkak onları boş kuruntulara (olmayacak şey'lere) boğacağım,

4-Kesin olarak onlara emr edeceğim de davarların (hayvanların) kulaklarını (ibâdet ediyoruz zannı ile) yaracaklar (putlar için nişanlıyacıklar),

5-Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh'ın hilkâtini (yaratdığını) değiştirecekler, dedi".

⁵⁶ -Hicr, 36-37-38.

Allâh Teâlâ da, (Her yönden) **zemme ve tahkîre uğramış ve (rahmetimden) koğulmuş olarak çık oradan. Yemin ederim ki, onlardan kim sana uyarıya cehennemi bütün sizden dolduracağım**".⁵⁷ buyurdu.

İblîs'in bu isyankâr halleri ve yeminle söylediği sözler, şu âyet-i kerîme'lerde daha açık bir şekilde ifâde buyurulmuştur:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ.
وَالْجِبَّاءَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ تَارِ السَّمُومِ.
وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ.
فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ.
فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ.
إِلَّا إِبْلِيسَ ط أَنَّى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ.
قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ.
قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ.
قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ.
وإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.
قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ.
قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ.
إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ.
قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ.
إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ.

⁵⁷ -A`râf, 16-17-18.

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ
إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ لَا
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ.
إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ط
أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ.
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ.
لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ.
نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْعَفْوَ الرَّحِيمُ لَا
وَ أَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ.

“Andolsun, biz insanı kuru bir çamurdan; sûretlenmiş bir balçıkdan yaratdık”.

“Cânn’ı da (Cinnin babası İblîs’i de), daha önce çok zehirleyici ateşden (mesâmâta kadar işleyen dumansız bir ateşden) yaratdık”.

“Hatırla o vakti ki Rabb’in meleklerle: Ben, demişdi, kuru bir çamurdan sûretlenmiş bir balçıkdan bir beşer yaratacağım”.

“O halde ben onun yaratılışını bitirdiğim, ona ruhumdan üflediğim (can verdiğim) zaman siz derhal onun için secdeye kapanın”.

“Bunun üzerine meleklerin hepsi toptan secde etdi”.

“Ancak İblîs bu secde edenlerle berâber olmakdan (çekinerek) dayatdı”.

“(Cenâb-ı Hakk): Ey İblîs, sen neye secde edenlerle berâber olmadın? Dedi”.

“Ben, dedi, kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan yarattığın beşer için secde edeyim diye (var) olmadım”.

“(Cenâb-ı Hakk da) şöyle buyurdu: O halde çık buradan. Çünkü sen artık kuğulmuşlardansın”.

“Hiç şübhesiz cezâ gününe kadar lâ’net senin tepededir”.

“Ey Rabb'im, dedi, öyleyse bana (insanların) kabirlerinden kaldırılacakları güne kadar mühlet ver”.

“Buyurdu: O halde sen (Allâh ındinde) ma'lum olan (bir) zamânın gününe kadar gecikdirilenlerdensin”.

“Ey Rabb'im, dedi, beni azdırdığın şey'e (rahmetinden tard etmene) karşın ben de andolsun yer (yüzün) de onlar (ın ma'siyetlerini) her halde süsleyeceğim. Onların hepsini, topdan, muhakkak ki azdıracağım”.

"Ancak onlardan ihlâsa erdirilmiş (Muhlas) kulların müstesnâ”.

“Buyurdu ki: İşte bu, bana göre (hak ve lâyük) olan doğru bir yoldur”.

“Benim kullarımın üzerinde senin hiçbir tahakküm (ün) yoktur. Meğer ki azıb sapanlardan sana tâbi' olanlar olsun”.

“Şeksiz şübhesiz onların topuna va'd olunan yer cehennemdir”.

“Onun yedi kapısı, onlardan her kapının (onlara) ayrılmış birer nasibi vardır”.

“Takvâ sâhibleri (ise) muhakkak cennetlerde, pınar (baş) larındadır”.

“Selâmetle; korkusuz girin oraya (denilecek)”.

“Biz onların göğüslerindeki kini söküp atdık (atacağız. Onlar) kardeşler hâlinde, karşı karşıya tahtları üzeridedirler”.⁵⁸

“Orada bunlara hiçbir yorgunluk ve zahmet değmeyecek. Bunlar, oradan çıkarılacak da değildirler”.

“(Habîbim) kullarıma haber ver ki: hakikaten ben, (evet) ben Ğafûr’um (çok yarlıgayıcıyım) ve Rahîm’im (kemâliyle esirgeyiciyim)”.

“(Bununla berâber) benim azâbım da, (isyankâr kullarım hakkında), elbette, o en acıklı azâbın ta kendisidir”.⁵⁹

قَالَ فِيمَا أَعُوذَنِي لِأَفْعُدَنَّ هُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ. ثُمَّ لَا تَبْنَهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ
وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ^ط وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ. قَالَ اخْرُجْ
مِنْهَا مَذْذُورًا مَدْحُورًا^ط لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ.

“(İblîs), öyleyse, dedi, (madem ki) Sen beni azgınlığa mahkum etdin, ben de bu sebeble, andolsun ki, onlar (1 saptırmak) için senin doğru yolunda (pusu kurup) oturacağım”.

“Sonra, andolsun, onların önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından kendilerine geleceğim (musallat

⁵⁸ -A`râf, 43.

⁵⁹ -Hicr, 26-50.

olacağım). **Sen de onların çoğunu şükredici (kimse) ler bulmayacaksın”.**

“(Allâh) **dedi ki:** (Her yönden) **zemme ve tahkîre uğramış ve (rahmetimden) koğulmuş olarak çık oradan (cennetden). Yemin ederim ki, onlardan kim sana uyarırsa cehennemi bütün sizden dolduracağım”.**⁶⁰

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا.

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَانَا ۚ وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا. ۞

لَعَنَهُ اللَّهُ ۗ وَقَالَ لَا تَخُذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا. ۞

وَلَأَصْلَبَنَّهُمْ وَلَا مَنِيئَ لَهُمْ وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ آدَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَلْيَعِيرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ۗ

يَعُدُّهُمْ وَيَمْنِيئُهُمْ ۗ وَمَا يَعُدُّهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا عُرُورًا.

أُولَئِكَ مَاوِيَهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا.

“Şübhesiz ki Allâh, kendisine eş (ortak) koşulmasını elbette başıslamaz. Ondan başkasını (ondan başka günahları) dilediği kimse için (tevbe eden kimse için) başışlar. Kim Allâh’a ortak koşarsa o, muhakkak (doğru yoldan) uzak bir sapıklık ile sapmışdır”.

“Onlar (müşrik’ler), Allâh’ı bırakırlar da yalnız dişilere (dişi kabûl etdikleri putlara ve meleklerle) taparlar. (Böylece) o çok inadcı şeytan’dan başkasına tapmış olmazlar”.

⁶⁰ -A`râf, 16-17-18.

“Allâhü Teâlâ da, ona (İblîs’e) lâ’net etdi (ve rahmet’inden kovdu). O da (İblîs de) -Celâl’in hakkı için yemîn ederim ki:

1-Kullarından bir nasîb (bir pay) edineceğim,

2-Onları mutlakâ saptıracağım,

3-Muhakkak onları boş kuruntulara (olmayacak şey'lere) boğacağım,

4-Kesin olarak onlara emr edeceğim de davarların (hayvanların) kulaklarını (ibâdet ediyoruz zannı ile) yaracaklar (putlar için nişanlıyacıklar),

5-Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh’ın hilkâtini (yaratdığını) değiştirecekler-, dedi”.

“(Allâhü Teâlâ da), **-Kim Allâh’ı bırakarak şeytanı yâr (dost) edinirse, şübhesiz o, açıktan açığa büyük bir hüsrâna (ziyana) düşmüştür-**” buyurdu.

“(Şeytan) **onlara (insanlara) va’d eder (söz verir), onları ümîdlendirir (olmayacak kuruntulara düşürür). Halbuki şeytan’ın onlara va’d ettiği (söz verdiği) bütün şey’ler, bir gurûr’dan (bir aldatmadan) başka bir şey’ değildir”.**

“İşte onlar (böyle). Onların yurtları Cehennem’dir. Onlar, oradan kaçacak bir yer de bulamayacaklardır”.

“İman edib de iyi işler yapanlar (a gelince), Biz onları altlarından ırmaklar akan cennetlere -içlerinde temelli kalıcı oldukları halde- sokacağız. İşte Allâh’ın dosdoğru bir va’di! Allâh’dan daha doğru sözlü kim olabilir?”.⁶¹

⁶¹ -Nisâ’, 116-122.

Bu âyet-i kerîme'lerde belirtildiği üzere, kâinât içinde insanların en büyük düşmanı olan ve insanların kalbine (zihnine) nüfûz ederek onların aklını şaşkırtan, onları hakk ve hayır yollarından saptıran ve Allâh'ın emrine ilk isyân eden **İblîs**'in, hâlen ve kâlen yeminle söylediği ve insanlar üzerinde gerçekleştirmeye **çalıştığı beş söz, insanlık için “şirk” in ve “dalâlet” in kaynağı olmuştur.**

Merhûm ve mağfûr büyük müfessir Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, İblîs'in yeminle söylediği beş sözünden, **“Onlara muhakkak emr edeceğim de Allâh'ın hilkât'ini (yaratıldığını) değiştirecekler”**, sözünü, şöyle tefsîr etmektedir ki, zamânımızda büyük bir ibretle okunması tavsiye olunur:

“İblîs'in iğvâ'sına kapılan ve onun telkin ettiği şey'leri doğru bir davranış zann eden insanlar, yaratılışın sûretini veyâ sıfatını değiştirerek şeklini bozacaklar, yaratılışı kemâlîne götürecekleri yerde bozup çığırından çıkaracaklar, tefsîr'lerde anlatılan misallere nazaran kadını erkek erkeği kadın yapmaya çalışacaklar, bıyıklarını sakallarını yolacaklar, kılıklarını değiştirecekler, suratlarını boyayacaklar, kulak burun kesip göz çıkaracaklar, erkekleri iğdiş edip hadım ağası yapacaklar, organlarını yaratılış gâyelerinin dışında kullanmaya başlayacaklar, nikâh yerine şifah yapacaklar (nikâhsız yaşayacaklar), temiz olan şey'leri bırakıp pis olan şey'lere koşacaklar, faydalı olanları bırakıp zararlı olanları tercih edecekler, vazîfeden kaçıp oyuna gidecekler, doğruluğu budalalık sayıp eğriliği hüner sayacaklar, harama helâl, helâle haram, iyiye kötü, kötüye iyi diyecekler. Hayır yerine şerr işleyecekler, i'mâr edilmesi lâzım gelen yerleri tahrîb edip tahrîb edilmesi lâzım gelen yerleri de i'mâr edecekler. Rûhlarının fitratındaki selâmet ve safvet

*duygularını bozacaklar; yaratılışlarındaki **din duygusunu**, hakk anlayışını, sırât-ı müstekîm inancını bırakacaklar, mahlûk'u Hâlik yerine koyacaklar, **Tevhîd**'den çıkıp bâtil dinler, inançlar, fikirler arkasında koşacaklar, şuna buna kulluk etmeye başlayacaklar, **Allâh'ın yarattığını** (yeni bir başarı elde etdik zannı ile) **değiştirdiklerini bilmeyecekler, bilseler de tanımayacaklardır**".⁶²*

Not-1: İçinde bulunduğumuz şu zamanda **organ nakli, tüp bebek, taşıyıcı, klonlama, genler ile oynayıp yaratılışın şeklini değiştirmek** gibi konularda, **İblîs'in telkinleri ve öğretmesi ile başarı elde edilmesi**, Allâhü Teâlâ'nın, sonsuz kudreti karşısında bizleri imtihan etmek için müsâade buyurduğu ba'zı başarılarıdır ki **bu şekildeki başarılar**, İblîs'in, "**Onlara emr edeceğim de yaratılışın sûretni ve vasfını değiştirecekler**- sözü karşısında, bizi, inancımıza göre, ya îmâna veyâ küfre yöneltir.

Çünkü Allâhü Teâlâ'nın, bu şekildeki yanlış başarıları, İblîs'in telkinleri ile bize vermesi, **-O'nun ilâhî kânunları karşısında şükür mü edeceğiz yoksa nankörlük yapıp her konudaki başarılarımızı kendimizden bilip küfür ve şirk yoluna mı sapacağız konusunda-** bizi imtihan etmek içindir.

Not-2: Bir zamanlar melekler ile berâber Allâhü Teâlâ'ya kulluk yapmaya çalışan **İblîs**, ilim sâhibi olduğu için, onlara hocalık yapmış ve onlardan da üstün bir dereceye kadar ulaşmıştı. Fakat Allâhü Teâlâ'nın "**Secde edin**" emrine uymadı ve "**Ben Ondan hayırlıyım. Çünkü beni ateşden, onu sûretlenmiş bir balçıktan (toprakdan) yarattın**" dedi ve Allâhü Teâlâ'yı tenzîh ederek O'ndan afv-ü mağfîret

⁶² -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir. C.3.ss.1473.Elmahlılı M. Hamdi Yazır.

dileyeceği yerde ısyânında ısrar etdi. Allâhü Teâlâ da ona lâ'net edip rahmetinden uzaklaştırdı. O da, insanları her an şaşırtıp Allâhü Teâlâ'ya ısyân hâlinde bulunmaları için, insanların kabirlerinden kalkacağı güne kadar ömür istedi. Allâhü Teâlâ da istediği ömrü verdi, fakat **ilmini elinden almadı**. Bunun için de **İblîs**, insanların en büyük bir düşmanı, insanlar üzerinde hakîkî bir nüfûz ve saltanatı olmayan bir hasmı, ancak Allâhü Teâlâ'nın *-insanları imtihân etmek için-*ona ba'zı imkânlar verdiği ve kendisinin yalan yanlış va'd ve telkinlerine inanıp peşinden gidenlerin **velîsi** yaptığı, bir mel'ûn'dur

Bunun için de, **organ nakli, tüp bebek, taşıyıcı, klonlama, genler ile oynayıp yaratılışın şeklini değiştirmek** gibi başarılar, **“Onlara muhakkak emr edeceğim (telkin edip öğreteceğim) de Allâh'ın hilkâtini (yaratılışın şeklini ve vasfını) değiştirecekler”** sözünün gerçekleştirilmiş bir şeklinden başka bir şey' değildir.

Son yılların büyük âlimlerinden ve Fıkıh üstadlarından merhûm ve mağfûr Ömer Nasûhi Bilmen, **“Büyük İslâm İlimihâli”** adlı eserinde şu hakîkatleri dile getiriyor:

“İnsanların zatlari ve uzuvlari (*organlari*) hayatda olduğu gibi, öldükden sonra da tecâvüzden masûn (*korunmuş*), ihtirâma (*saygı ve hurmete*) lâyıkdır. Bunun için her hangi bir insanın hayâtına haksız yere kâsd edilmesi **Haram**'dır, bir **Cinâyet**'dir. Aynı şekilde bir insanın her hangi bir uzvunu (*organını*), kendi hayâtına âit bir zarûret bulunmaksızın haksız yere kesmek, yarmak da **haram**'dır, bir **cürüm**'dür. Aynı şekilde bir insanı hadım yapmak, haksız yere döğmek de câiz değildir”.

“İnsan, **muhterem** bir mahlûk olduğundan onun a'zâsından (*organlarından*) hiç biriyle koparılarak intifa' olunamaz (*faydalanılamaz*). O'nun her hangi bir cüz'ü; meselâ; saçları, tırnakları veyâ çıkmış dişleri satılamaz, bunları defn etmek lâzım gelir. Bunun için bir kadının saçları alınıp başka bir kadının saçlarına ilâve edilemez. Böyle bir hareket insanın şerefine bir tecâvüzdür, bir nev'î tezvîr'den (*yalan-dolandan*) ibâretdir ve ademî'nin (*kendisine âit olmayan bir şey'in*) cüz'üyle intifa' (*faydalanma*) mâhiyetindedir. Hattâ bir kadın kendi saçlarına kendisinin dökülmüş olan saçlarını da ilâve edemez, bu kerâhetden hâli değildir. Fakat başka temiz bir mahlûkun saçlarını ilâve edebilir”.

“Yiyecek bir şey' bulamayıp muztarr bir hâle (*çâresiz kalmış bir hâle*) gelen bir insan, kendi vücûdünden bir parça et koparıp yiyemez. Başka birisinin uzuvlarından birini de müsâadesi ile kesip yiyemez. Böyle bir emir ve müsâade sahîh değildir. Fakat böyle muzdar bir kimse, bulacağı bir ölü hayvan etinden (*meyleden*), hayâtını kurtarabilecek miktarda yer, eğer yemez de ölürse günâha girmiş olur. Çünkü bu husûsda ruhsat vardır”.

Bunun için, “*Karnında canlı bir halde bulunan bir çocuğun kurtarılması için, ölen annenin karnının yarılarak canlı çocuğun kurtarılmasının câiz olması*” na kıyasla, **yanlış bir yorum ve yanlış bir kıyâs ile**, “**Bir hayat sâhibini kurtarmak için, diğer bir hayat sâhibini parçalamak câizdir**”, fetvâsı doğru değildir”.⁶³

Çünkü, (وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا) :**Kim bir canı kurtarırsa bütün insanları diriltmiş gibi olur**”.âyet-i

⁶³ -Büyük İslâm İlmihâli,ss.455-456.Ömer Nasûhi Bilmen.

kerîme'sinde ifâde buyurulan **diriltme** ifâdesi, *-Allâhü a'lem-*, ferdlerin, ailelerin ve toplumların dünyevî ve uhrevî huzurunu te'mîn edip **Allâh'a yöneltmek**; yer yüzündeki bütün insanları Allâhü Teâlâ'ya kullukdan uzaklaştırıp küfür, şirk, anarşi, fitne, fesâd, terör, fuhuş ve akla-hayâle gelmedik hayâsızlık ve ahlâksızlıkta tek bir ümmet hâline getirmeye yönelik **çalışmaları bertaraf etmek**, içindir. Yoksa henüz öldüğü kat'î olarak belli olmayan bir kimseyi, *-kalbi çalıştığı halde, beyin ölümü gerçekleşmiştir-* diyerek parçalayıp başka bir kimsenin hastalığına devâ' etmek değildir.

Çünkü, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve selem*, Hayber'in fethi esnâsında kumandayı **Hazreti Ali radiye'llâhü anh'a** verince,

Yâ Ali, Evvelâ onları İslâm Dîni'ne da'vet et ve üzerine vâcib olan İslâm Dîni esâslarını haber ver.

Yâ Ali tek bir kişinin senin irşâdın ile Müslümân olması, iyi bil ki sana kızıl develer bahş edilmesinden, senin de onları yoksullara tasadduk etmeden hayırlıdır”.

buyurması, *-birkaç günlük geçici dünyâ hayâtı ve rahatlığı için değil-* İslâm'ı tavsiye edip **Sırât-ı müstekîm**'e yönelterek dünyevî ve uhrevî hayâtını garanti altına alıp canlar kurtarmanın en önemli, en büyük ve en mutlu bir örneğidir.⁶⁴

“Karnında canlı bir halde bulunan bir çocuğun kurtarılması için, ölen annenin karnının yarılarak canlı çocuğun kurtarılmasının câiz olması” ise, ayrı bir konudur. Organ nakli konusu ile ilgili değildir. Çünkü bu halde bir organ nakli yapılmıyor. Sâdece ölen annenin karnı yarılıp canlı

⁶⁴ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi,C.8.ss.345.(1236 nolu Hadis-i şerîf) ve C.10.ss.280. Kâmil Miras.

olan çocuk kurtarıldıktan sonra tekrar kesilen yer dikilip eski hâline getiriliyor ve ölü, yıkanıp techîz ve tekfini yapılarak defn ediliyor. Bunun için böyle bir konuya kıyas yapılarak "*Organ nakli câizdir*" demek, yanlış bir fetvadır. Çünkü, İslâm Dîni'ne göre, **hiç bir kimse kendini öldürme, kendini veyâ ırzını başkasına satma hakkına sâhip olmadığı gibi, bu benim organımdır, dilediğim gibi kullanırım, dilediğim gibi bağışlarım da diyemez.**⁶⁵.

Âdem aleyhi's-selâm'ın maddî vücûdünün yaratılması

Alâhü Teâlâ, âdem aleyhi's-selâm'ın maddî vücûdünü (cennetde) topraktan (balçıkdan) halk etdi de şöyle buyurdu:

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ.

“O, insanı (Âdem'i) bardak gibi (çınlayan) kupkuru bir balçıkdan yarattı”.⁶⁶

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ. ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ. ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ.

“O (Allâh), yarattığı her şey'i güzel yapan, insanı (Âdem'i) de yaratmaya çamurdan başlayandır”.

“Sonra O, bunun zürriyetini hakir bir sudan meydana gelen nutfeden (meniden, bir kan parçasından) yapmıştır”.

“Sonra onu düzeltip tamamladı. İçine rûhundan üfürdü (can verdi). Sizin için kulaklar, gözler, gönüller yarattı. Ne az şükredersiniz!”.⁶⁷

⁶⁵ -Bu konuda fazla bilgi için bak: "Organ nakli câiz midir?". A.Celâleddin Karakılıç.

⁶⁶ -Rahmân, 14.

⁶⁷ -Secde, 7-8-9.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ⁶⁸. وَالْجَنَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ تَارِ السَّمُومِ. وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ. فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ. فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ⁶⁹. إِلَّا إِبْلِيسَ ط أَلَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ.

"Andolsun, biz insanı kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan yaratdık".

"Cânn'ı da daha önce çok zehirleyici (mesâmâta kadar işleyen dumansız, harâreti müthiş bir) ateşden yaratdık".

"Hatırla o vakti ki Rabb'in meleklerle: *Ben, kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan bir beşer yaratacağım, demişdi*".

"O halde ben onun yaratılışını bitirdiğim, ona ruhumdan üflediğim (can verdiğim) zaman siz derhal onun için (onu kible edinerek bana) secdeye kapanın, (veyâ O'nun ve evlâtlarının hizmetine girin)".

"Bunun üzerine meleklerin hepsi topdan secde etdi".

"Ancak İblîs, bu secde edenlerlerf berâber olmaktan (çekinerek) dayatdı"⁶⁸.

*

Âdem aleyhi 's-selâm'ın eşi Havvâ radiya'llâhü anhâ'nın yaratılışı

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا...

"O, sizi bir kişiden (Âdem'den) yaratdı. Sonra ondan da eşini (zevcesi Havvâ'yı) meydana getirdi..."⁶⁹.

Burada rûhun Allâhü Teâlâ'ya izâfeti, onun şerefini beyan etmek içindir. Ka'be'ye, "Beytü'llâh" denilmesi gibi.

⁶⁸ -Hicr, 26-31.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۗ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا.

"Ey insanlar, sizi bir tek candan yaratan, ondan da yine onun zevcesini vücûde getiren ve ikisinden de bir çok erkekler ve kadınlar türeten Rabb'iniz den korkun".

"(Ayrıca) kendisi (nin adını öne sürmek suretiyle) le birbirinize dileklerde bulunduğunuz Allâh'dan ve (rahim sâhibesi kadınların haklarını ve onlar sebebi ile meydana getirdiğiniz) akrabalık (bağlarını) kırmaktan, korkun (sakının). Çünkü Allâh sizin üzerinizde tam bir gözeticidir".⁷⁰

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً
وَرَحْمَةً ط

"Size, nefislerinizden, kendilerine ısınasınız diye, zevceler yaratmış olması, aranızda bir sevgi ve esirgeme yapması da O'nun âyetlerindedir".⁷¹

Hadîs-i şerîflerde de şöyle buyurulmuştur:

⁶⁹ -Zümer, 6.

⁷⁰ -Nisâ', 1.

Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*, "Sırât üzerinden Ümmetini en evvel geçirecek olan ben olacağım" buyurduğu hadisi şerîf'inin sonunda,

"Sırâtın her iki yanında ellerinde ateşden çengeller olan bir takım melekler durup o çengeller ile, (*yakalanması istenilen*) insanları kapıp çekerler".

"Emânet ile sıla-i rahm de oraya gönderilip Sırât'ın sağlı sollu iki yanına dururlar. Hâin ile emîn, sıla-i rahmi (kadın haklarını ve kadınlar sebebi ile meydana getirdiğiniz akrabalık haklarını) yerine getirenler ile getirmeyenler arasında, şahidlik yapıp hakkı yerine getirenleri müdâfaa edecekler, batılı kabul edip onunla uğraşanların da aleyhinde bulunacaklardır" buyurmuştur.

S.B.M. Tecrîd-i Sarîh Tercemesi, C.2. ss. 829-836. Ahmed Naim

⁷¹ -Rûm, 21.

“Şüphe yok ki, kadın erkeğin kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Eğer onu siz düzeltmeye kalkışırsanız kırarsınız. Ve eğer ondan yararlanırsanız yararlanabilirsiniz. Ve onu kendi hâline bırakırsanız eğri kalır”.⁷²

"Kadınlara hayırhah olun, zira kadın bir eğe kemiğinden (kaburga kemiğinden) yaratılmıştır. Ege kemiğinin en eğri yeri yukarı kısmıdır. Onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi hâline bırakırsan eğri kalır. Öyleyse kadınlara hayırhah olun".⁷³

Bu âyet-i kerîme ve Hadîs-i şerîflerde de belirtildiği gibi, **İslâm Dîni'nin kadınlara verdiği değeri ve yüksek şerefi**, hiçbir **beşerî sistemde** bulmak mümkün olmadığı gibi; Doğunun, Kuzeyin Komünizm'inde; Batının, insanları, Müslümanları ve bi'l-hâssa Müslüman Türk Milletini felâkete sürükleyen her türlü fitne ve fesâd kaynağı **Demokrasîsinde, Lâikliğinde, Özgürlüğünde, Sınırsız hoş görüşünde, Fullbright anlaşması'nda** ve **İstanbul Sözleşmesi'** gibi gayr-i ahlâkî beşeri ve şeytânî sistemlerinde de, bulmak mümkün değildir.

**Âdem aleyhi's-selâm ile eşi
Havvâ radiya'llâhü anhâ'nın
cennette imtihân edilişi**

Allâhü Teâlâ, Âdem aleyhi's-selâm ile eşi Havvâ radiye'llâhü anhâ'ı cennette halk etdikden sonra onlara şöyle dedi:

⁷² -İbni Hibban, Sahih, 9/486.

⁷³ -Ebû Hurayra r.a.dan. Buhârî, Nikâh 79, Enbiya 1, Edeb 31, 85, Rikâk 23; Müslim, Radâ 65, (1468); Tirmizî, Talâk 12, (1188).

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ.

“Ve demişdik ki: Ey Âdem, sen eşinle berâber Cennet’de yerleş. Ondan (Cennet’in yiyeceklerinden), neresinden isterseniz, ikiniz de bol bol yeyin. (Fakat) şu ağaca yaklaşmayın. Yoksa ikiniz de (nefsine) zulm eden (zâlim) lerden olursunuz”.⁷⁴

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ
فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ.

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءَاتِهِمَا وَقَالَ مَا
نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ.
وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِيمٌ نَّاصِحِينَ.^{٧٤}

فَدَلَاهُمَا بِعُورِجٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا
مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَكُمَا إِنَّ
الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ.

“Ey Âdem, sen, zevcenle birlikde, cennetde yerleş (in) de ikiniz de dilediğiniz yerden yeyin (için, gezin dolaşın). (Ancak) şu ağaca yaklaşmayın. Sonra (kendilerine) yazık edenlerden olursunuz”.

“(Onların bu durumunu görüp kıskanan şeytan, bir yolunu bulup cennete girerek yanlarına yaklaştı ve) onlardan gizli bırakılmış o çirkin yerlerini (avret mahallerini) kendilerine açıklamak (göstermek) için ikisine de vesvese verdi: Rabb’iniz size bu ağacı başka bir şey’ için değil, ancak iki melek olacağınız, yahud (cennetde) ebedî kalıcılardan

⁷⁴ -Bakara, 35.

olacağımız için, (iki melek olmayasınız veyâ cennetde ebedî kalmayasanız diye), yasak etdi, dedi”.

“Bir de onlara: Şübhesiz ki ben sizin iyiliğinizi isteyenlerdenim, diye yemin etdi”.

“İşte bu suretle ikisini de aldatarak (o ağaçtan yemiye) tenezzül ettirdi. Ağac (ın meyvesin) i tattıkları anda o çirkin yerleri kendilerine açılıverdi ve üzerlerine cennet yaprağından üst üste yamayıp örtmeye başladılar. Rableri de -Ben size bu ağacı yasak etmedim mi? Şeytan size muhakkak apaçık bir düşmandır, demedim mi?- Diye nidâ etdi”.

"Dediler: Ey Rabb'imiz, kendimize yazık etdik. Eğer bizi bağışlamaz, bizi esirgemezsen her halde (maddî ve ma'nevî en büyük) zarara uğrayanlardan olacağız".⁷⁵

Bu suretle **Âdem aleyhi's-selâm** ile eşi **Havvâ radiya'llâhü anhâ**, İblîs'in bu sözlerine inanarak, Allâhü Teâlâ'nın emrini unutup cennete fazlaca muhabbet etdiler ve yasak edilen ağacın mevesini tadınca cennet elbiseleri üzerlerinden soyuldu, avret mahalleri açıldı ve imtihân-ı ilâhî'yi kaybebederek cennet ellerinden gitdi.⁷⁶ Çünkü Kul, Allâhü Teâlâ'nın gayri her neye muhabbet ederse **muhabbeti**, o şey'in bir musîbet olmasına sebep olur. Bunun için **muhabbet-i ilâhîyye'**nin gayri hiçbir şey' bâkî olmadığından her şey' zevâl bulur, ancak **muhabbet-i ilâhîyye** (zikru'llâh) bâkî kalır”.

⁷⁵ -A'râf, 19-23.

⁷⁶ -Böyle bir hâdise, "*Tosya'ya pirince giderken evdeki bulgurdan oldu*" Atasözlü ile ifade edilen kanaatsizliğin veyâ daha iyisine muhabbetin bir neticesi gibidir ki **bir kimse**, dünyâ hayâtına fazlaca muhabbet edip âhiret hayâtının ebedî güzelliğini elde etmek için çalışmayı unutursa veyâ ihmâl ederse aynı âkıbete düçar olur.

**Âdem aleyhi's-selâm ile eşi
Havvâ radiya'llâhü anhâ'nın
pişmanlık duâları**

Cennetin güzelliğine ve ebedî oluşuna fazlaca muhabbet eden Hazreti Âdem *aleyhi's-selâm* ile eşi Havvâ *radiye'llâhü anhâ*, **Şu ağaca yaklaşmayın.** وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ)

Sonra (kendilerine) **yazık edenlerden olursunuz** emrini unutarak İblîs'in sözlerine inanıp imtihan-ı ilâhî'yi kaybeddiler ve hemen pişman olup şu âyet-i kerîme'de ifâde buyurulduğu gibi duâ etmeye başladılar:

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَهْتِكْ مِنَّا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ.

“Dediler: Ey Rabb’imiz, kendimize yazık etdik. Eğer bizi bağışlamaz, bizi esirgemezsen her halde (maddî ve ma’nevî en büyük) zarara uğrayanlardan olacağız”.⁷⁷

Fakat, artık iş işden geçmiş olduğundan; kendilerini aldatıp bu güzel ni'metlerin ellerinden gitmesine sebep olan **İblîs** ile birlikde, şu âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulan netîceler ile karşı karşıya kaldılar:

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ.

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ.

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا ۚ وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۗ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ.

يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ ۚ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَاتِهِمَا ط

⁷⁷ -A'raf, 23.

إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ط إِنََّّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ.

“(Allâh) dedi ki: **Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Yer (yüzün) de sizin için bir zamana kadar yerleşip kalmak ve geçinmek (mukadderdir)**”.

“**Dedi ki: Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz, yine oradan (dirilib) çıkarılacaksınız**”.

“Ey âdem oğulları, size (şeytanın açmak istediği) **çirkin yerlerinizi örtecek bir libas, bir de giyip süsleneceğiniz bir libas** indirdik. **Takvâ libâsı** ise, o daha hayırlıdır. Bu (libasların indirilmesi) **Allâh’ın** (fazl-u rahmetine delâlet eden) **âyetlerindedir. Tâki** (insanlar) **iyice düşünsünler** (ni’metlerin kadrinim bilsinler)”.

“Ey âdem oğulları, şeytan ana ve babanızı, fenâ yerlerini kendilerine göstermek için, elbiselerini soyarak nasıl cennetten çıkardıysa sakın size de bir fitne (belâ) yapmasın. Çünkü o da, kabilesinden olan (lar) da sizi, sizin kendilerini göremeyeceğiniz yer (ler) den muhakkak görür (ler). **Biz şeytanları îman etmeyeceklere vefiler yaptık**”.⁷⁸

فَأَرْهَمُوا الشَّيْطَانَ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ.
فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ط إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

“**Bunun üzerine Şeytan, onları (n ayağını) oradan kaydırıp içinde bulduklarından (cennetten, cennetin ni’metlerinden) onları çıkarıvermiş (mahrum edivermiş) di. Biz de: Kiminiz kiminize düşman olarak inin. Yer yüzünde**

⁷⁸ -A’râf, 24-27.

sizin için bir vakte (ömrünüzün sonuna) kadar durmak ve fâidelenecek şey' vardır, demişdik”.

“Derken âdem Rabb'inden kelimeler belleyip aldı, (O'na yalvardı). O da Tevbesini kabul etdi. Çünkü tevbeyle en çok kabul eden, asıl esirgeyen O'dur”.⁷⁹

Yer yüzüne gönderilen Hidâyetci'nin gösterdiği yola gidip gitmemek

Kullarının bu isyankâr hallerine rağmen kulları hakkında sonsuz rahmet ve mağfiret sâhibi olan Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ, yaptığı hatâlara pişman olup Yüce Rabb'inden afv-ü

⁷⁹-Bakara, 36-37.

Âdem aleyhi's-selâm, Cennet'den çıkarılıp Serendib'e indirildikten sonra, afv ve mağfiret edilmesi için ikiyüz sene ağlayarak tevbe ve istiğfâr etmiştir. Bir cevab alamayınca **“Yâ Rabb, âhir zaman peygamberi Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm hürmetine beni afv ve mağfiret et”** diye duâ edince, Cenâb-ı Hakk **“Sen O'nu nereden biliyorsun?”** demiş, O da, **“Yâ Rabb, beni halk edip yarattığın zaman başımı kardırırken Levh'ı Mahfûz'da -Lâ ilâhe illâ'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh- yazılı olduğunu gördüm de ondan biliyorum”** cevâbını verince, **“Eğer O olmasaydı seni yaratmazdım”** denilerek afv ve mağfiret edildiği müjdelenmiştir ki böyle bir rivâyet, bu konuyu te'yid etmektedir.

Ayrıca diğerk bir rivâyette de, Allâhü Teâlâ tarafından şu âyet-i kerîme telkin edilince bu âyet-i kerîme ile duâ etti ve duâsı kabul olundu.

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ .

“Ey Rabb'imiz, biz kendimize yazık etdik. Eğer bizi bağışlamaz, bizi esirgemezsen her halde (maddî ve ma'nevî en büyük) zarara uğrayanlardan olacağız”. A'raf, 23. Tefsîr-i Mevâkib, Osmanlıca.ss.5.

Ed-Dürü'l-Mensur.C.1.s.142

Bu imtihan-ı ilâhî'ler neticesinde, Âdem aleyhi's-selâm, beş şey' ile bahtiyar oldu. İblîs ise, beş şey' ile bedbaht oldu. Şöyleki:

- 1-Âdem a.s. günâhını i'tiraf etdi. İblîs ise, günâhını i'tiraf etmedi.
- 2-Âdem a.s. yaptığına pişman oldu, nedâmet duydu. İblîs ise, yaptığına pişman olmadı.
- 3-Âdem a.s. nefsinin levm etdi, (niçin yaptın diye hesaba çekti). İblîs ise, böyle yapmadı.
- 4-Âdem a.s. tevbeyle acele etdi. İblîs ise, tevbe etmeyip azgınlığını Allâh'a nisbet etdi.
- 5-Âdem a.s. Allâhü Teâlâ'nın rahmetinden ümidini kesmedi. İblîs ise, bunu yapmadı.

mağfret dileyen ve pişman olmayıp afv-ü mağfired dilemeyen kulları hakkında da şöyle buyurmaktadır:

فَلَمَّا اهْبَطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَأَمَّا يَا تَيْنَكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ.

“(Evet, öyle) **dedik: Hepiniz oradan inin. Sonra size benden bir hidâyet** (ci rehber, kitâb ve peygamber) **gelir de kim benim Hidayetçimin** (rehberimin) **izince giderse artık onlara hiçbir korku** (ve tehlike) **yokdur. Onlar mahzun da olacak değil.** (Çünkü onlar bu halleri ile ilâhî imtihanımızı kazanmışlardır”.

“(Hidâyetçimin, rehberimin izince gitmeyen) **O küfr edenler** (yok mu?), **âyetlerimizi yalan sayanlar** (yok mu?) **onlar o ateşin** (cehennemin) **arkadaşlarıdır. Onlar orada bir daha çıkmamak üzere** (ebedî olarak) **kalcıdırlar**”.⁸⁰

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ط إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَعَزِيزٌ رَّحِيمٌ.

“**O, sizi yer yüzünün halifeleri yapan, sizi, size verdiği şey’lerde, imtihana çekmek için kiminizi derecelerle kiminizin üstüne çıkarandır**”.⁸¹

وَمَا آتَيْنَاكَ الرَّسُولُ فَخْذُوهُ وَمَا نَهَاكَ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ ط إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ أ.

“(Bunun için) **Rasûl size ne verdi ise onu alın, size ne yasak etdi ise ondan da sakının. Allâh’dan korkun. Çünkü, Allâh (ın) azâbı çetindir**”.⁸²

⁸⁰ -Bakara, 38-39.

⁸¹ -En’âm, 165.

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَعْتَةً وَانْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ. لَا

“Ansızın ve hiç farkına varmadığımız bir sırada, size azâb gelmezden önce Rabb’inizden size indirilen (ni’metler) in en güzeli (olan Kur’ân-ı Kerîm’e ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muammed) e uyun”.⁸³

Âdem aleyhi’s-selâm'ın sulbünden dünyâyâ gelen tüm insanların imtihân olunması

Yaratılışımızın amacı, Âdem aleyhi’s-selâm’ın fizikî (*maddî*) varlığını topraktan yarattıktan sonra tüm insanları O’nun sulbünden çıkan zürriyyetler hâlinde yazıp takdir eden; sayamayacağımız kadar sayısız ni’metler verip **Halife**’lik vasfına namzet olma vasfı ile şereflendiren; İblîs’den başka tüm varlıkları hizmetimize âmâde kılıp “**Rabb**” ism-i şerîfinin muktezâsı olarak eğitim ve öğretimimizi en güzel bir şekilde yaptıktan sonra **Kur’ân-ı Kerîm**’in ve **Emânet Duygusu**’nun bütün özelliklerini *-daha rûhlar âleminde iken-* kalblerimizin derinliklerine indirip mükellef bir insan hâle getiren; “**Ben cinleri de, insanları da** (başka bir hikmetle değil) **ancak bana kulluk etsinler**, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzehe kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), **diye yaratdım**”.⁸⁴ buyuran; **Yüce Rabb’imiz Alâhü Teâlâ**’nın var olduğunu, bir olduğunu, noksan sıfatlardan münezzehe olup

⁸² -Haşr, 7.

⁸³ -Zümer, 55.

⁸⁴ -Zâriyât, 56.

kemâl sıfatları ile muttasıf bulunduğunu **idrâk edib bilmek ve O'na kulluk etmektir** ki bu yüce hakikate **“Ma’rifetü’lîlâh”** denir.

Bunun için Hazreti âdem *aleyhi's-selâm*'ın sulbünden nesilden nesile devam ederek dünyaya gelen her insan, rûhlar âlemindeki **Aslî (Fitrî)** imânı ile doğar ve bu imânı bülûğ çağına gelinceye kadar devam eder. Bu müdded içerisinde ölen bir kimse, bu imânı ile ölmüş olacağından cennetlik olur.

Bülûğ çağına gelip mükelef olan her insan **Aslî imân**'ını (*fitrî imân*'ını), kendi hür irâdesi ile **Kesbî imân** ile doğrulayıp tasdik ederek, *"Evet yâ Rabb, Sen benim Rabb'imsin, ben de senin kulunum. Ezeldeki imânıma sâdık kalarak Senin varlığını ve birliğini tasdik eder, seni noksan sıfatlardan münezzeh kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kıldırım"* diyerek yaratana teslimiyetini bildirip **Aslî imân**'ını kendi hür irâdesi ile **Kesbî imân'a çevirerek** tasdik ederse, o kimseye **Mü'min** ve **Müslüman** denir. Böyle bir kimse artık bu imânını ölünceye kadar muhâfaza etmek ve bu imânın gerektirdiği emir ve nehiyleri aynen yerine getirmek mecburiyetindedir.

Bunun için Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın sonsuz rahmetinin ve mağfiretinin bir gereği olarak, **bülûğ çağına gelip mükelef olan her insana**, gönderdiği peygamberler ve kitâblar ile, rûhlar âlemindeki **Ahd-i mîsâk**'ı, ya'nî **“Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?”** sûâline karşı **“Evet, Rabb'imizsin, şahid olduk”**⁸⁵ sözü, mukâvelesi, **Fitrî** veyâ **Aslî imânı**, **Kitâb** ve **Peygamberler** ile kendisine hatırlatılır. Bu suretle de bu ahdinde samîmî olup olmadığını tescil etmek için rûhlar âleminde kalbinin derinliğine indirilen **Emânet Duygusu**'nun

⁸⁵ -A'raf, 172

gereğini yerine getirmek üzere teblîğ edilen **Kur'ân Kerîm**'in muhâtabı olur. Bundan sonra da, bülûğ çağından ölünceye kadarki yaşamında, Yüce Rabb'inin emir ve nehiyelerini **yerine getirib getirmemek** veyâ **îmân edib etmemek konusunda** serbest bırakılarak **İlâhî imtihana** tâbî' tutulur. Bu suretle de kendi ameline kandisinin şâhid olup bir i'tiraz hakkının bulunmayacağı husûsu, bunun neticesi olarak da Cennet'lik veyâ Cehennem'lik olacağı konusu, önemle hatırlatılıp uyarılır. Bunun için de Allâhü Teâlâ,

وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ.

“Ve dedik ki: Kiminiz kiminize düşman olarak oradan (cennetden) inin. Yer (yüzün) de sizin için bir zamana kadar yerleşip kalmak ve geçinmek (mukadderdir)”.⁸⁶

emrinden sonra, aşağıdaki âyet-i kerîme'de ifâde buyurulan üç önemli husûsu önemle belirterek dünyevî ve uhrevî hayatımızın mutlu veyâ mutsuz olmasına yön verecek uyarıda bulunmuşdur ki aklını, iz'ânını ve îmânını iyi kullanmasını bilen bir kimse, bunlardan **Takvâ Libâsı**'nı tercih eder.

“Ey âdem oğulları, (yer yüzüne), size (şeytanın açmak istediği) çirkin yerlerinizi örtecek bir libas, bir de giyip süsleneceğiniz bir libas indirdik. Takvâ libâsı ise, o daha hayırlıdır”.⁸⁷

“Size benden bir hidâyet (ci rehber, bir peygamber ve bir Kitâb) gelir de kim benim hidayetimin izince giderse artık onlara hiçbir korku (ve tehlike) yoktur. Onlar mahzun da olacak değillerdir”.

⁸⁶ -Bakara,36 ve A'râf, 24.

⁸⁷ -A'râf,26.

“(Hidâyetçimin, rehberimin gösterdiği o doğru yoldan gitmeyen) **O küfr edenler, âyetlerimizi yalan sayanlar** (yok mu?) **onlar ateşin** (cehennem) **arkadaşlarıdır. Onlar orada bir daha çıkmamak üzere** (ebedî olarak) **kalcıdırlar**”.⁸⁸

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ هُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ.

“**Allâh'ın âyet'lerini** (Kitâblarını ve peygamberlerini) **tanımayanlar için pek şiddetli bir azâb vardır. Allâh Azîz'dir** (güçlüdür, kuvvetlidir) **ve** (ni'metlerine karşı nankörlük edip küfür, şirk, fitne ve fesâd peşinde koşup da nefsine zulm edenler hakkında da) **intikam sâhibidir**”.⁸⁹

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

“(Şunu da iyi) **bilin ki Allâh, muhakkak cezası pek çetindir.** (Bununla berâber) **Allâh,** (Kitaplarını ve peygamberlerini tanıyıp îmân edenler hakkında da) **hakikaten Ğafûr ve Rahîm'dir,** ((çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir. Sonsuz rahmet ve merhamet sâhibidir)”.⁹⁰

**Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm'ın
Sabah namâzında okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'i
dinlemeye gelen Cin topluluğunun imtihânı**

كُنْتُ كَثْرًا مَخْفِيًا فَأَحْبَبْتُ أَنْ أُعْرِفَ فَخَلَقْتُ الْخَلْقَ،

“*Ben gizli bir hazîne idim, bilinmek istedim, bilinmek için de mahlûkâtı yarattım*”.⁹¹

⁸⁸ -Bakara, 38-39.

⁸⁹ -Âl-i İmrân, 4.

⁹⁰ -Mâide, 98.

⁹¹ -Keşfü'l-Hafâ,II,173.

Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsîr, C.8.ss.183. Elmalılı. M. Hamdi Yazır. (Sadeleştirilmiş Mülk suresi tefsirinden).

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

"Ben cinleri de, insanları da (başka bir hikmetle değil) ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzehten kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), diye yaratdım".⁹²

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ.
وَالجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ.

"Andolsun, biz insanı kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıkdan yaratdık".

"Cânn'ı da (Cinnin babası İblîs'i de), daha önce çok zehirleyici ateşden (mesâmâta kadar işleyen dumansız bir ateşden) yaratdık".⁹³

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ. وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ.

"O, İnsanı bardak gibi (çınlayan) kupkuru bir balçıkdan yaratdı".

"Cânnı da yalın bir ateşden yaratdı".⁹⁴

Hadîs-i Kudîsinin ve âyet-i kerîme'lerinin ifâdesine göre **yaratılışın amacı**, **"Ma'rifetü'llâh: ya'nî Allâhü Teâlâ'nın varlığını, birliğini bilip O'na inanma; O'nu noksan sıfatlardan münezzehten kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak "O'na kulluk etme"** olduğuna göre, **dumansız bir ateşden yaratılmış olan cinler de**, Allâhü Teâlâ'nın emir ve

Bu Hadîs-i kudîsi hakkında ba'zı kimseler senedi zayıf demişlerse de, **Aliyyü'l-Kârî** gibi bir kısım büyük muhaddis'ler de, bu Hadîs-i Kudîsi hakkında, "Senedi olmasa da ma'nâsi sahîhdur, hakk ve hakikate uygundur" demişlerdir.

⁹² -Zâriyât, 56.

⁹³ -Hicr, 26-27.

⁹⁴ -Er-Rahmân, 14-15.

nehiyelerine itâat edip etmemek konusunda **ilâhî imtihana tâbî'** tutulmuşlardır ki onlardan, Allâhü Teâlâ'nın secde emrini yerine getirmediği için ebedî lâ'nete uğrayan babaları İblis ve İblîs'e tâbî' olup onun gibi dînî esâsları kabul etmeyen azgın **şeytanlar**, Allâhü Teâlâ'nın rahmetinden koğulmuş **Kâfir**'lerdir ki **bunlar**, (إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ).

Biz şeytanları îmân etmeyeceklerin velileri yaptık)⁹⁵ âyet-i kerîme'sine göre, îmân etmemekte ısrar eden ve küfr içinde yaşamayı tercih ederek ışyan hâlinde bulunan **insanların ve cinlerin velileri** olmuşlardır. Bunun aksine Rabb'lerinin gönderdiği kitablara ve peygamberlere itâat eden **cinler** de, **Mü'min ve Müslüman** olmuşlardır.⁹⁶ Şöyleki:

Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, Tâîf halkını İslâm'a da'vet etmek için gitmiş olduğu Tâîf'den Mekke'ye gelirken yol üzerinde bulunan ve Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın uzakdan akrabâsı olan *Rabîa Oğulları* 'ndan *Utbe* ile kardeşi *Şeybe* 'nin bağlarına girip sığındı ve da'vetini kabul etmeyen ve kendisini taşıyıp yaralayan Tâîf'lilerin ta'kîbinden kurtuldu. Bağa girince bir asmanın altına oturdu. Biraz nefes alarak dinlendi ve ellerini kaldırarak Allâhü Teâlâ'ya şöyle duâ etti:

"İlâhî, kuvvetimin za'fa uğradığını, çâresiz kaldığımı, halk nazarında hor görüldüğümü ancak sana arz ederim.

⁹⁵ -A'râf, 26-27.

⁹⁶ -"Kitâb ve sünnetden hâsıl olan kat'î ilme nazaran cin vardır. Müslüman olan kısmı yaratılışlarına ve hallerine uyar bir tarzda şeriat hükümlerine göre ibâdet ederler. Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, **Rasûlü's-sakaleyn**'dir. Ya'nî hem insanların, hem de cinlerin peygamberidir. O'nun da'vetine icâbet edip O'nun dînine girenler, mü'minlerdendir. Dünyâda da, âhirette de, cennette de, mü'minlerle berâber olacaklardır".

Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm, C.3. ss.1099. Hasan Basri Çantay.

Ancak sana şekvâ ederim. Ey merhametlilerin en merhametlisi, herkesin hor gürüb de dalına bindiği bîçârelerin Rabb'i, ancak Sen'sin.

İlâhî, huysuz, yüzsüz bir düşman eline beni düşürmeyecek, hattâ hayâtımın dizginlerini eline verdiği akrabâmdan bir dosta bile bırakmayacak kadar beni esirgersin.

İlâhî, gazâbına uğramayayım da çektiğim mihnetlere, belâlara aldırmam. Fakat sanin afiuv ve sıyânetin (koruman) bana bunları da göstermeyecek kadar geniştir.

İlâhî, gazâbına uğramaktan, rızâsızlığa dâcâr olmakdan, Sanin o karanlıkları parıl parıl parlatan, dünyâ ve âhirete âit işlerin medâr-ı salâhı olan, yüzünün nûruna sığınırım.

İlâhî, Sen râzı oluncaya kadar işte affımı diliyorum. Her kuvvet, her kudret, ancak Senin ile kâimdir".

Bağ sâhibi Rabîa Oğulları, Hazreti Muhammed *sallâ'llahü aleyhi ve sellem*'in bütün bu hareketlerini dikkâtle ta'kîb etdiler. O'nun acıklı hâlini görünce, akrabâlık ve hemşehrilik gayretleri ile müteessir oldular. Kendilerinde bir merhamet duygusu uyandı. **Addâs** isminde Hristiyan bir köleleri vardı. Onunla Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'a bir salkım üzüm gönderdiler. O da aldı ve "**Bi'smi'llâh**" diyerek yemeye başladı. Addâs, hayret ederek "*Bu sözü bu diyar halkı söylemezler. Onlar Allâh'ın adını bile bilib anmazlar*" dedi. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm* da Addâs 'ın nereli olduğunu ve hangi dîne mensûb bulunduğunu sordu. O da *Ninova*'lı olduğunu ve Hristiyan dînine mensûb bulunduğunu söyledi. Bunun üzerine Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* "*Demek sen*

sâlih bir adam olan **Mettâ oğlu Yûnus** Peygamberin diyârındansın" dedi. Addâs da "Sen Yûnus'u nereden biliyorsun?" dedi. Rasûlü'llâh aleyhi's-selâm da "O benim kardeşim demektir. O, Peygamber idi. Ben de Peygamberim" dedi. Bunun üzerine Addâs, Hazreti Muhammed sallâ'llâhü aleyhi ve sellem 'in ayağına sarılarak O'nu öpdü, O'na hurmet etdi.

Bu durumu seyr eden Rabîa Oğulları, hayret etdiler. Addâs yanlarına dönünce "Bu adam seni dîninden ayırmasın. Senin dînin O'nun dîninden hayırlıdır" dediler. Addâs da hiç bir cevâb vermeyerek sükût etdi.

Hazreti Muhammed aleyhi's-selâm orada bir miktar daha dinlendikten sonra Mekke'ye bir konak mesâfede bulunan **Batn-ı Nahle** mevkîine geldi. Burası bir vâdî idi. Orada bir kaç gün kaldı. Bu vâdîde bir sabah namazı kıldırırken "**Er-Rahmân**" Sûre-i celîlesini okudu. Bu sırada **Cin** tâifesinden yedi veyâ dokuz kişilik bir gurup gelerek okunan Kur'ân-ı Kerîm'i dinlemişler, **imtihân-ı ilâhî'yi kazanıp îmân ederek Müslümân** olmuşlar, kendi kavimlerine dönünce de onları **İslâm Dîni'ne da'vet etmişler** ve Müslümân yapmaya çalışmışlardır ki bu husûs, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle ifâde buyrulur:

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ.
قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ.

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ
أَلِيمٍ. وَمَنْ لَا يُجِبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ^ط
أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ.

"Yâdet o zamânı ki cinlerden bir tâifeyi Kur'ân dinlemeleri için sana (doğru) çevirmişdik. İşte bunlar O'nun huzûruna gelince (birbirine) -*Susun* (dinleyin)- demişler, (okunması) bitirilince de (kendilerini, Allâh'ın azâbı ile) **korkutmaya me'mûr** (bir görevli) **olarak** kavimlerine dönmüşlerdi".

"Ey kavmimiz, dediler, hakîkat biz Mûsâ'dan sonra indirilmiş olan, kendinden öncekileri tasdik eden, Hakk'ı ve doğru yolu gösteren bir kitâb (Kur'ân) dinledik".

"Ey kavmimiz, Allâh'ın da'vetcisine (Hz.Muhammed'e) icâbet edin. O'na îmân edin ki (Allâh) sizin günahlarınızdan bir kısmını mağfiret etsin ve sizi acıklı bir azâbdan korusun".

"Kim Allâh'ın da'vetcisine icâbet etmezse o, yer yüzünde (Allâh'ı) âciz bırakacak değildir. Onun, Allâh'dan başka hiç bir yardımcıları da yoktur. Onlar ap-açık bir sapıklık içindedirler".⁹⁷

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا. يَهْدِي إِلَى
الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ^ط وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا.

"(Habîbim) de ki: Bana şu hakîkat (1er) vahy olunmuştur: Cin'den bir zümre (benim Kur'ân okuyuşumu) dinlemiş de (kavimlerine dönünce, şöyle) söylemişler: **-Biz hakikî hayranlık veren bir Kur'ân dinledik-**".

⁹⁷ -Ahkâf , 29-30-31-32.

"ki O, Hakk'a ve doğruya götürüyor. Bundan dolayı biz de O'na îmân etdik. Rabb'imize (bundan sonra) hiç bir şey'i aslâ ortak tutmayacağız".⁹⁸

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۗ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَحَافُ بِحِسَابٍ وَلَا يَهْمًا ۗ

"Doğrusu, biz O hidâyeti (Kur'ân'ı) dinleyince O'na îmân etdik. Kim de Rabb'ine îmân ederse o, ne bir (ecrinin) eksileceğinden, ne de bir haksızlığa uğrayacağından korkmaz".⁹⁹

Bu âyet-i kerîme'lerden anlaşıldığına göre, Allâhü Teâlâ'nın yedi veyâ dokuz kişilik bir cin tâifesini, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın sabah namazında okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'i dinlemeleri için göndermesi ve onların okunan bu Ku'ân-ı Kerîm'i dinlemeleri sonucunda, kendi hür irâdeleri ile îmân ve küfür yollarından birini tercih etmeleri de, **apaçık bir ilâhî imtihan** şeklidir ki böyle bir imtihanda, **bu taifenin hepsi de** hayır yolunu tercih edip îmân etmişler ve kavimlerine, **Benî İsrâî peygamberleri gibi, Allâh'ın azâbı ile korkutmaya me'mûr bir görevli olarak dönmüşler; bunun için de kendilerini,** diğer cinleri, Kur'ân'ın ifâde buyduğu İslâm Dîni'ne da'vet etmeye me'mûr bir görevli olduklarını bilmişlerdir.

Bu sûretle Allâhü Teâlâ, Rasûlü Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*'ı, Benî Sakif kabilesinin ve diğer insanların me'yus etmelerine karşı, **Batn-ı Nahle vâdisinde cinleri gönderip îmân ettirmek sûretiyle mesrûr** etmiş ve "**Rasûlü's-sekaleyn: Hem insanların, hem de cinlerin peygamberi**" olduğunu bildirmişdir. Bunun netîcesi olarak da

⁹⁸ -Cin, 1-2.

⁹⁹ -Cin, 13.

her darlığın bir bolluğu, her kederin bir ferahlığı olduğu hakîkati, bir kere daha hatırlatılmışdır.

Böyle bir gönül darlığı netîcesinde iki kolaylık olduğu husûsu ise, şu âyet-i kerîme'de, açık bir şekilde ifâde buyurulmuştur:

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا . إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا .

"Muhakkak zorlukla berâber bir kolaylık var. Muhakkak zorlukla berâber bir kolaylık var".¹⁰⁰

Batn-ı Nahle Vâdîsi'nde vukû' bulan bu mühim hâdise, Kur'ân-ı Kerîm'in Cin Sûresi'nde, şöyle anlatılıp ifâde buyurulur:

"(Habîbim) de ki: Bana şu hakikat (ler) vahy olunmuştur: Cin'den bir zümre (benim Kur'ân okuyuşumu) dinlemiş de (kavimlerine döndükleri zaman şöyle) söylemişler: Biz, hakîkî hayranlık veren bir Kur'ân dinledik".

"ki o, Hakk'a ve doğruya götürüyor. Bundan dolayı biz de ona îmân ettik. Rabb'imize (bundan sonra) hiçbir (şey) i aslâ ortak tutmayacağız".

"Hakîkat şudur ki: Rabb'imizin büyüklüğü (her büyüklükten) yücedir. O, ne bir zevce, ne de bir evlât edinmemiştir".

"Hakîkat şudur ki: Bizim avanak (câhil) imiz, Allâh'a karşı (meğer) pek aşırı yalanlar söylüyormuş".

"Gerçek, biz de insan (olsun), cin (olsun) Allâh'a karşı (hiçbiri) aslâ yalan söylemez, sanmışdık".

¹⁰⁰ -İnşirah,-5-6..

"Fi'l-hakîka şu da var: İnsanlardan ba'zı kimseler cinden ba'zı kişilere sınırlar da (Şu mahallin azgın cinlerinden bu mahallin ulusu olan cinnî'ye sınırlar) diyerek onların azgınlıklarını (şımarıklıklarını) artırmışlar".

"Hakîkaten onlar da, sizin zannettiğiniz gibi, Allâh'ın hiçbir kimseyi kat'iyen diriltmeyeceğini sanmışlar".

"(Cin devamla): Biz ciddî bir sûrette (kulak hırsızlığı yapmak için) göğe erişmek istedik. Fakat onu sert bekçilerle (meleklerle) ve (Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in peygamber olarak gönderilmesinden sonra yakıcı) şihablarla doldurulmuş bulduk".

"Halbuki hakikaten biz, (Bi'set-i seniyye'den evvel haber) dinlemek için onun ba'zı kısımlarında oturacak yerler (bulup) oturuyorduk. Fakat Şimdi kim dinleyecek olursa kendisini gözetip duran bir şihab (karşısında) bulunuyor".

"Doğrusu biz yerdeki kişilere şerr mi ediliyor, yoksa Rabb'leri onlar için bir hayır mı irâde ediyor, bilmiyormuşuz".

"Hakîkaten biz, kimimiz salâha ermiş (iyi kişi) leriz, kimimiz de bunlardan aşağıdır. Çeşit çeşit yollar (a sâhib) olmuşuz".

"Şu hakikati de şübhesiz anladık ki: yer (yüzün) de (bulunsak) da Allâh'ı âciz bırakamayız, (göğe) kaçmakla da O'nu aslâ âciz kılamayız".

"Doğrusu, biz o hidâyeti (Kur'ân'ı) dinleyince ona îmân etdik. Kim de Rabb'ine îmân ederse o, ne bir (ecrinin)

eksileceğinden, ne de bir haksızlığa uğrayacağından korkmaz".

"Gerçek, kimimiz Müslümanlar, kimimiz ise zulmedenlerdir. Müslüman olan kişiler (yok mu?), işte onlar doğru yolu ara (yıb bul) muşlardır".

"Zulmedenlere gelince: Onlar da cehenneme odun oldular".¹⁰¹

(Cinnin sözü burada bitdi).

"(Bana) şu hakikat de (vahyedildi): Eğer onlar (o zâlim cinler ve insanlar) o yol üzerinde (İslâm yolu üzerinde) dosdoğru gitselerdi elbette onlara bol su içirirdik, (bol bol rızık verir şükür etmelerini teklif ederdik)".

"Bu hususda onları imtihana çekelim (şükeredip etmediklerini kendilerine gösterelim) diye. Kim Rabb'inin zikrinden yüz çevirirse (Rabb'i) onu (üstüne çıkıp yükselecek ve mağlub edecek) çetin bir azâba sokar".

"Hakikatde mescidler (namaz kılmak için binâ edilmiş yerler) Allâh'ındır. Onun için Allâh ile birlikde hiçbir (şey'e, hiçbir kimseye) tapmayın (O'na ortak koşmayın)".

"(Bana) şu hakikat de (vahyedilmiştir): Allâh'ın kulu (Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*) O'na ibâdet için (Batn-ı Nahle'de, sabah namazında Kur'ân okumak için namaza) kalktığı zaman neredeyse onun etrâfında (Kur'ân dinlemek için) keçeler (gibi dertop) oluyorlardı".¹⁰²

¹⁰¹ -Cin, 1-15.

¹⁰² -Cin, 16-19.

Kur'ân-ı Kerîm'in Saffât, Er-Rahmân, Mülk ve Hicr Sûre'lerinde de, şu bilgiler verilir ki mühimdir:

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بَرِيَّةٍ ۖ الْكَوَاكِبِ ۚ وَحِفْظًا ۖ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۚ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُفْقِدُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۖ دُخُورًا ۚ وَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۚ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۚ

"Hakikat, biz (size) en yakın göğü zînetle, yıldızlarla (donatıp) süsledik".

"(Onu itâatden çıkan) her mütemerrid (inatçı) şeytandan koruduk".

"(8-9) Ki o (şeytan) lar -Mele-i a'lâ'- ya kulak verib dinleyemezler. Her yandan koğularak atılırlar. Onlar için (âhirette de) ardı arası kesilmez bir azâb vardır".

"Ancak (içlerinden) bir çalıp çarpan (ı) olsun. Fakat Onu da delip geçen bir alev ta'kîb etmiştir".¹⁰³

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ط كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۚ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبُّكُمْ تُكذَّبَانِ ۚ سَنَفْرَعُ لَكُمْ أَثِيهَا الثَّقَلَانِ ۚ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبُّكُمْ تُكذَّبَانِ ۚ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا ۚ لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۚ فَبِأَيِّ آيَةٍ رَبُّكُمْ تُكذَّبَانِ ۚ يُرْسَلُ عَلَيْكُمْ شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۚ

"Göklerde ve yerde kim (ve ne) varsa Ondan ister, O, hergün bir işdedir".

"O halde Rabb'inizinn hangi ni'metlerini yalan sayabilirsiniz?".

"Ey ins ve cin, ileride siz (in hesabınızı görmiy) e yöneleceğiz.

¹⁰³ -Saffât, 6-10.

"Şimdi Rabb'inizin hangi ni'metlerini yalan sayabilirsiniz?".

"Ey cin ve insan cemâat (ler) i, göklerin ve yerin bucaklarından geç (ib de ilâhî kazâdan selâmete er) miye gücünüz, yetiyorsa -ki (Allahın bahşedeceği) bir kudretle olmadıkça asla geçemezsiniz- haydi geçin (kurtulun)!".

"O halde Rabb'inizi hangi ni'metini yalan saya bilirsiniz?".

"Üzerinize ateşden (dumansız) bir yalınla (kara) bir duman salıverilecek, öyle ki birbirinizi kurtaramayacak, yardımlaşamayacaksınız".

"Şimdi Rabb'inizin hangi ni'metlerini yalan sayabilirsiniz?".¹⁰⁴

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ.

"Andolsun ki biz yere en yakın olan göğü (dünyâ semâsını) kandillerle (yıldızlarla) donatdık. Bunları şeytanlara da atış tâneleri yaptık ve onlara çılgın ateş (cehennem) azâbı hazırladık".¹⁰⁵

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ^{١٠٤}. وَخَفِضْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ^{١٠٥}. إِلَّا مَنْ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ.

"Andolsun, biz gökde burçlar yapmış, onları (ibretle) temâşâ edenler için süslemişizdir".

"Biz onları taşlanan (sürülen, koğulan) her şeytandan koruduk".

¹⁰⁴ -Er-Rahmân, 29-36.

¹⁰⁵ -Mülk, 5.

"Ancak kulak hırsızlığı eden (şeytan) vardır ki onun ardına da (bakanların) apaçık (gördüğü) bir ateş parçası düşmektedir".¹⁰⁶

**Allâhü Teâlâ'nın
her topluma, her ümmete
bir peygamber göndererek onları uyarması**

(إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُفٌ رَّحِيمٌ).
Rahîm'dir, (Şübhesiz ki Allâh, insanları çok esirgeyicidir, çok merhametlidir)"¹⁰⁷

(إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ).
Şübhesiz ki Allâh, Ğafûr ve Rahîm'dir,
(çok yarlıgayıcı, hakkıyla esirgeyicidir)".¹⁰⁸

buyuran Allâhü Teâlâ, kulları hakkında, hem **Raûfu'r-Rahîm**, hem de **Ğafûru'r-Rahîm'dir**.

Bunun için kulları hakkında sonsuz rahmet ve mağfiret sâhibi olan yüce rabb'imiz Allâhü Teâlâ, ilâhî imtihânına tâbi' tuttuğu kullarının yanlış yollara gitmemesi, küfür, şirk, nifâk ve fesâd yollarını benimseyip dalâlet içinde kalmaması, uyarısında bulunarak şöyle buyurmaktadır:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۚ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ ۗ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِّبِينَ.

¹⁰⁶ -Hicr, 16-17-18.

¹⁰⁷ -Hacc, 65.

¹⁰⁸ -Bakara, 173.

"And olsun ki Biz her ümmete: Allâh'a kulluk edin, putlar (a tapmaktan, şeytana uymak) dan kaçının diye (teblîğat yapması için) bir peygamber (bir rehber) göndermişizdir. Sonra içlerinden kimine (bu peygambere, bu rehber uyanlara) hidâyet vermiş, kiminin üzerine de (bu peygambere, bu rehber uymayanların üzerine de) sapıklık hak olmuştur. Şimdi yer yüzünde gezin de (peygamberlerini) tekzîb edenlerin (onların gösterdiği yoldan gitmeyenlerin) sonu ne oldu, görün".¹⁰⁹

فَدَخَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ لَا فَيَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَاَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَدِّبِينَ

"Gerçek, Sizden evvel bir çok vak'alar, şeriatler gelib geçmiştir. Bunun için yer yüzünde gezin, dolaşın da (peygamberleri) yalan sayanların âkıbeti nice oldu, görün".¹¹⁰

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَدِّبِينَ.

"De ki: Yer (yüzün) de gezib dolaşın, (sonra) da bakın ki (peygamberleri) yalanlayanların sonu nice olmuştur".¹¹¹

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَاَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ.

"De ki: Yer (yüzün) de gezin (dolaşın) da günahkârların sonu nice oldu, görün".¹¹²

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَاَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ.

"De ki: Arzda gezib dolaşın da daha evvel (geçen) lerin âkıbeti nice oldu, görün. Onların çoğu müşriklerdi".¹¹³

¹⁰⁹ -Nahl, 36.

¹¹⁰ -Âl-i İmrân, 137.

¹¹¹ -En'âm, 11.

¹¹² -Neml, 69.

¹¹³ -Rûm, 42.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ. وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا
ثُمَّ لَا يُؤَدُّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ.

"Onlar, hem Allâh'ın ni'metlerini i'tiraf ederler, hem de onu, (o ni'metleri ve bu ni'metlerin en hayırlısı olan Kur'ân-ı Kerîm'e ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muammed'e uymayı) fiilleri ile inkâr ederler (ve bunlar bizim aklımız, kuvvetimiz ve güzel görüşümüz ile elde ettiğimiz ni'metlerdir derler). (İşte, inadına) kâfir olan kimseler onlardır".

"O gün (kıyâmet günü) gelince her ümmetden birer şâhid (olarak kendi peygamberlerini) göndereceğiz. Sonra o kâfirlere (özür dilemek için) izin verilmeyecek ve özürleri de kabul edilmeyecek".¹¹⁴

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

"Her ümmetin bir peygamberi vardır. Resulleri geldiği zaman aralarında adâletle hukm edilir ve onlar aslâ haksızlığa uğratılmazlar".¹¹⁵

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ.

"Kâfir olub da (insanları) Allâh'ın yolundan men' edenler (yok mu?) biz onların (küfürlerinden dolayı çekdikleri) azâbın üstünde, (dünyâda) çıkarageldikleri (fitne ve) fesadlara mukâbil (başka) bir azâb daha katıp artırdık".¹¹⁶

¹¹⁴ -Nahl, 83-84.

¹¹⁵ -Yûnûs, 47.

¹¹⁶ -Nahl, 88.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكَافِرِينَ. أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْعَاقِلُونَ.

"Bunun sebebi şudur: Çünkü onlar dünyâ hayâtını âhiretten daha üstün sevmişlerdir ve çünkü Allâh kâfirler gürûhuna hidâyet etmez".

"Onlar öyle kimselerdir ki Allâh, onların kalblerinin üstüne, kulaklarının üstüne ve gözlerinin üstüne mühür basmıştır. İşte gâfil olanlar da onların ta kendileridir. (Artık hakk ve hakîkâti göremezler, işitemezler, anlayamazlar. Onlar bu halleri ile bir sürü sağır, bir sürü dilsizler, bir sürü körlerdir. Artık Hakk'a dönmezler)".¹¹⁷

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ.

"Eğer Allâh, insanları zulümleri yüzünden (hemen) muâheze edecek olsaydı (yer) üstünde hiçbir canlı mahluk bırakmazdı. Fakat O, bunları (insanları, kendisince) adlandırılmış (takdir edilmiş) bir müddete kadar geciktirir. Ecelleri (vakitleri) geldiği zaman ise, onlar ne bir saat geri kalabilirler ne de öne geçebilirler".¹¹⁸

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ
وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ.

"De ki (Habîbim): Ben ancak sizin gibi bir insanım. Bana şu vahy olunuyor: Sizin İlâhınız (Tanrınız) ancak bir tek İlâh (Tanrı) dır. Onun için (îmân ve itâatle) hepimiz O'na

¹¹⁷ -Nahl, 107-108.

¹¹⁸ -Nahl, 61.

doğrulun, O'ndan mağfiret isteyin. Vay hâline, o Allâh'a ortak tanıyanların!".¹¹⁹

وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۗ أَلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ.

"(Kâfirlerin başına gelecek) **çetin azâbdan dolayı vay kâfirlere!"**.

"Ki onlar, dünyâ hayâtını âhiretten üstün sevenler, (İnsanları ve birbirlerini) Allâh'ın yolundan alıkoyanlar, onu (o yolu) eğrilğe çevirmek isteyenlerdir. İşte onlar (hakdan) uzak bir sapıklık içindedirler".¹²⁰

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَحْكُمُونَ عَلَيْنَا ۗ أَفَمَنْ يُلْمَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ
يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ ۗ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ.

"Bizim âyetlerimiz (Kur'ân) hakkında sapıklık edenler (onu tahrife yeltenenler) şübhesiz bize gizli kalmazlar. O halde, ateşin içine atılacak olan kimse mi hayırlıdır, yoksa kıyâmet günü korkusuzca gelecek olan kişi mi? Siz dilediğinizi işleyin. Çünkü O, ne yaparsanız hakkıyla görendir, (zamânı gence hesapınızı görecek olandır)".¹²¹

Toplumlara gönderilen peygamberlerin imtihânı

Kulları hakkında sonsuz rahmet ve mağfiret sâhibi olan Allâhü Teâlâ, ilâhî imtihânına tâbî' tuttuğu kullarının yanlış yollara gitmemesi, küfür, şirk, nifâk ve fesâd yollarını

¹¹⁹ -Fussilet, 6.

¹²⁰ İbrâhîm, 2-3.

¹²¹ -Fussilet, 40. **Bu âyet-i kerîme'de tehdîd ve tahvîf vardır ki "Siz dilediğinizi işleyin (zamânı gence Allâh cezâsını verir)"** anlamındadır.

benimseyip dalâlet içinde kalmaması uyarısında bulunduğ gibi, peygamber olarak görevlendirdiği kullarının da bu görevi gereği gibi yapıp yapmadıkları hakkında onları da bir takım sıkıntılara ile karşı karşıya bırakarak **imtihâna tâbi'** tutumuşdur. Şöyle ki:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۚ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ ۚ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ.

"And olsun ki Biz her ümmete: Allâh'a kulluk edin, putlar (a tapmaktan, şeytana uymak) dan kaçının diye (tebliğat yapması için) bir peygamber (bir rehber) göndermişizdir. Sonra içlerinden kimine (bu peygambere, bu rehber uyanlara) hidâyet vermiş, kiminin üzerine de (bu peygambere, bu rehber uymayanların üzerine de) sapıklık hak olmuştur. Şimdi yer yüzünde gezinin (dolaşın) da (peygamberlerini) tekzîb edenlerin (onların gösterdiği yoldan gitmeyenlerin) sonu ne oldu, görün".¹²²

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

"Her ümmetin bir peygamberi vardır. (Kıyâmet vukû' bulduktan sonra mahşerin hesâb gününde şâhidlik yapmak için) Resulleri geldiği zaman aralarında adâletle hukm edilir ve onlar aslâ haksızlığa uğratılmazlar".¹²³

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا.

"Biz, her peygambere, günahkârlardan düşman (lar) peydâ etdik. Hidâyet verici olarak da, hakîkî yardımcı olarak da, senin Rabb'in yeter".¹²⁴

¹²² -Nahl, 36.

¹²³ -Yûnûs, 47.

¹²⁴ -Furkan,31.

Âyet-i kerîme'lerinde ve benzeri diğerk âyet-i kerîmelerde ifâde buyurulduğı gibi, her peygamberin, peygamber olarak gönderilip peygamberlik görevini yapmaya çalıştığı toplum içinde kendisinin da'vetine icâbet edenler olduğu gibi, da'vetine icâbet etmeyerek **düşmanlık** yapan kimseler de olmuştur. Bu şekildeki düşmanlar karşısında her türlü sıkıntı, işkence, hakâret, zulüm ve haksızlıklar karşısında en ufak bir ta'vîde bulunmadan Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini teblîğ edip yapmaya çalışmışlar ve her türlü sıkıntıya katlanarak büyük bir sabırla görevlerini noksansız yapmaya gayret sarfetmişlerdir ki bu şekildeki sıkıntılar ve düşmanlıklar, yukarıdaki âyet-i kerîme'lerde de işâret edildiğı gibi, her peygamber hakkında vukû' bulmuş ve büyük bir sabır ve görev anlayışı içinde **imtihân-ı ilâhî'yi** kazanmışlardır ki böyle bir hal de, peygamberler için, ilâhî bir imtihan şeklidir.

Bunlardan Balık sâhibi Yûnûs *aleyhi's-selâm*'ın, kavminin davranışları karşısında gazablanarak öfkeli bir halde ufak bir sabırsızlığı netîcesinde, başına ne büyük felâketler geldikten sonra ilâhî imtihanı kazandığı konusu, gözlerimizin önüne büyük bir ibret levhası olarak sunulmuştur.¹²⁵

İçinde bulunduğumuz şu fırtınalı zamanda, dînî, ahlâkî, İslâmî ve millî değerlerimizi korumak, yüceltmek ve devlet yetkililerine, **doğru olanı göstermek**, herkesden önce **akademik kariyerlere sâhip yetkili din adamlarının görevi olduğu halde**, böyle bir imtihan-ı ilâhî'nin ibret dolu mazarası karşısında ve Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ın, (عَلَمَاءُ أُمَّتِي) : كَاتِبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ. *Ümmetimin âlimleri Benî İsrâîl peygamberleri gibidir*) Hadîs-i şerifi karşısında, böyle şerefli bir görevi terk

¹²⁵ -Sâffât, 139-148. Enbiyâ, 87-88. Kalem,48-50.

edip Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarından ayrılarak az bir dünyâ menfaati katşılığında İslâm ve Müslüman düşmanı Batılıların istekleri doğrultusunda İslâmi bir esâsa dayanmayan yanlış fetvâlar verenlerin hâli nice olur, acebâ?

Böyle kimseler, aşağıdaki âyet-i kerîme ve Hadîs-i şerîf'de ve benzerlerinde ifâde buyurulan hakikatlere göre hareket etseler daha iyi ve daha kârlı olmaz mı?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ.

"Ey îmân edenler, siz Allâh (ın dînine ve peygamberi) ne yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sâbit kılar".¹²⁶

"Kişi dostunun yolunda gider. Binâen'aleyh sizden herhangi biriniz kiminle dostluk edeceğine iyi dikkât etsin".¹²⁷

Bunun için, yenilikçi, telfikci, fetocu, diyalokcu gibi bâtil düşüncelere sâhib **akademik kariyer sâhibi yetkili din adamları**, Allâhü Teâlâ'yı **dost**, Kur'ân-ı Kerîmi ve Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm*'ı **rehber**, Ashâb-ı Kirâm'ı ve onlara tâbi' olup onların yolundan giden ilim adamlarını ve Müslümanları, yerine göre **mürşid**, yerine göre **hoca**, yerine göre **kardeş**, yerine göre de **arkadaş** edinseler daha doğru bir yol olmaz mı?

Bunun için Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, hastalığı esnâsındaki son hutbasında " *Ümmetimden her hangi birini bu dünyâda dost edinmekliğim icâb etse, bu dost Ebû Bekir olurdu. Fakat İslâm râbitası (dîn kardeşliği) hepimizi kardeş etmiştir, (şahsî kardeşlikden efdal kalmıştır)*, buyurarak **hakîkî dostun**, ancak Allâhü Teâlâ olduğunu vurgulamıştır.

¹²⁶ -Muhammed, 7.

¹²⁷ -Ebûb Dâvud, Tirmizî. Kur'ân-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm, C.2, ss.647.H.B.Çantay.

Allâhü Teâlâ, Rasûlü ve Habîbi Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* hakkında da,

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“(Habîbim), **biz seni ancak âlemlere rahmet için gönderdik (yarattık)**”.¹²⁸

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا.

“**Hakîkat, biz, seni, (kıyâmetde ümmetine) bir şâhid, bir müjdeleyici, (ısyakâr kullurumuz hakkında da) bir nezîr (bir korkutucu) olarak gönderdik**”.¹²⁹

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا. وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسَرَاجًا مُّبِينًا.

“**Ey peygamber, biz seni hakikaten bir şâhid, bir müjdecî ve bir korkutucu ve Allâh'a, O'nun emri (ve te'sîri) ile bir da'vetci ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdik**”.¹³⁰

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ . إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ . عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ .

“**O, kendi (re'y ve) hevâsından söylemez. O, kendisine vahyedilen bir vahyiden başka (bir şey') değildir. Onu müthiş kuvvetlere mâlik olan (Cebrâîl aleyhi's-selâm.) öğretti**”¹³¹

buyurmasına rağmen,

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ . لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ . لَئِمَّةٌ لَّقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ . فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ .

“**Eğer (Peygamber söylemediğimiz) ba'zı sözleri bize karşı kendiliğinden uydurmuş olsaydı**”.

¹²⁸ -Enbiyâ', 107.

¹²⁹ -Feth, 8.

¹³⁰ -Ahzâb, 45-46.

¹³¹ -Necm, 3-4-5.

“Elbetde **O'nun sağ elini** (kuvvet ve kudretini) alıverirdik (boynunu vururduk)”.

“Sonra da, hiç şübhesiz, **O'nun kalb damarını koparırdık** (da yaşatmazdık)”.

“**O vakit sizden hiç biriniz buna** (bu katlimize) **mâni' de olamazdınız**”.¹³²

tehdîdinde bulunması da, Allâhü Teâlâ'nın, **Kelime-i Tevhîd'i**, Habîbim diyerek **Levh-ı Mahfûz'a** kendi ismi ile berâber yazmış olduğu ilk ve son peygamberinin en zor bir imtihân-ı ilâhî'yi nasıl kazandığının apaçık delilleridir ki bunun en sıkıntılı ve en güzel örneklerinden birisi şöyledir:

Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, Mekke'deki müşriklerin olumsuz davranışları karşısında, bir kere de **Tâif** halkını İslâm Dîni'ne da'vet etmeyi düşünmüştü. Kendisine ilk inananlardan evlâtlığı olan Zeyd ibn-i Hârise *radiye'llâhü anh* 'ı yanına alıp Mekke'ye yüz kilometre kadar bir mesâfede bulunan *Tâif* kasabasına gitti. Orada **Benî Sakif** kabîlesi ve onun gibi nüfuzlu diğer kabîleler vardı. Tâif 'in havası ve suyu çok iyi idi. Mekke'nin ileri gelen zenginleri buraya sayfiyeye çıkarlardı. Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* 'ın amcası Abbâs da buraya sayfiyeye çıkmıştı. Çok zengindi. Fakat henüz Müslümân olmamıştı.

Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*, Tâif 'de bir ay kadar kaldı. Benî Sakif kabîlesini ve diğer kabîleleri İslâm Dîni'ne da'vet etti. Onlara Müslümân olmalarını, Allâhü Teâlâ'nın **gazâbından** kendilerini kurtarmalarını söyledi. Fakat onlar îmân etmeyerek Müslümân olmadılar. O'nun ile alay edip eğlendiler. O'na hakâret etdiler. Hiç bir kabîle O'nu misâfir

¹³² -Hâkka ,44-45-46-47.

etmedi. O'na i'tibâr göstermedi. Hattâ memleketlerinden çıkıp gitmesini söylediler. Bununla da kalmayarak ayak takımı adamları toplayıp üzerine saldırdılar

Şehri terk etmek mecbûriyyetinde kalan Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, şehrin dışına çıkar çıkmaz arkasından bağırıp çağırıp alay etdiler. Hakâretde bulundular. Gececeği yolun iki tarafına sıralanarak O'nu taşla tutdular. Ayakları yaralandı, kanamaya başladı. Ayakkabıları kanla doldu, yürümeye tâkati kalmadı. Tâkatsiz kalarak yere oturmak istediği zaman da zorla kaldırarak taşlamaya devam etdiler. Bu yetmiyormuş gibi yürekler dayanmaz bu hâle gülüp eğlendiler. Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm* o kadar yorulmuşdu ki bir tarafa oturup dinlenmeye ihtiyâcı vardı. Fakat bu şerîr ve haydûd insanlar, hiç bir yere oturtmuyorlardı. Zeyd ibn-i Hârise *radiye'llâhü anh* da O'nun önüne siper oluyordu. O'nun da bir çok yerleri yaralanmış ve başı yarılmışdı. Buna rağmen Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm*, bu hâllerden hiç me'yûs olmadı. Aslâ yılmadı. Mekke'ye dönerek mukaddes vazîfesine devam etmeye çalıştı.

Bu sırada **Cebrâil** *aleyhi's-selâm* gelerek, "*Yâ Rasûlâ'llâh, Allâhü Teâlâ, kavminin sana ne söylediğini ve seni himâye etmeyi nasıl redd etdiğini duymuşdur. Onlara dilediğini yapması için sana Dağlar Meleği 'ini gönderdi*", dedi.

Bundan sonra da, Dağlar Meleği O'na seslenerek, "*Yâ Muhammed, kavminin sana ne dediğini Cenâb-ı Hakk işitti. Ben Dağlar Meleği 'yim. Ne emr edersen yapmam için Allâhü Teâlâ beni sana gönderdi. Ne yapmamı istersin? Eğer dilersen şu iki dağı onların başına geçireyim*", dedi.

Böyle bir teklif karşısında kalan Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* de,

"Hayır, ben Cenâb-ı Hakk'ın, onların soylarından kendine ibâdet edecek ve O'na hiç bir şey'i ortak koşmayacak kimseler çıkaracağını ümîd ederim".

dedi ve en sıkıntılı bir zamânında bile eşsiz bir ahlâk sâhibi olduğunu ve âlemlere rahmet için gönderilmiş bulunduğunu, ümmetleri hakkında **Raûf** ve **Rahîm** olduğunu bir kere daha dile getirdi.¹³³

Ne yazık ki böyle yüce bir peygamberin peygamberliğini, tebliğ etmiş olduğu Kur'ân-ı Kerîm'i ve Yüce İslâm Dîni'ni kabul etmeyip şirk, küfür, fitne ve fesâd içinde ömür tüketmeyi bir ma'rifet sayan ve her hallerinde İblîs'in avnesi olan müşrik, kâfir, fitne ve fesâd erbabı akıl, îman ve iz'ân yoksunu zavallı **yöneticiler** ve onlara tâbi' olan **tüm insanlar**, bir seneyi aşkın bir zamandan beri tüm dünyâ insanlarının her imkânlarını te'sirsiz bir hâle getirip perişan eden **Korona Virüsü**, kuraklık, sel, deprem gibi **âfetler**, Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın sonsuz rahmet ve mağfiret kapılarının açılması için bir uyarı niteliğinde olmasına rağmen, hâlâ O'na yönelip afv ve mağfiret dileyerek O'na yönelip O'ndan afv mağfiret dilemiye ihtiyaç duymadıkları gibi isyanlarını ve fisk-u fücurlarını da artırdıkça artırarak kendilerine her türlü ni'meti veren nihâyetsiz kerem sâhibi Yaratan'a karşı kulluk yapmamakta ısrar etmektedirler ki böyle bir hâlin sonu, âyet-i kerîme'lerde ifâde buyurulan örneklerine göre, dünyâda ve âhiretde hüsrandan başka bir netîce doğurmaz.

¹³³ -Riyâzü's-Sâlihîn, C.2.ss.46. (666 nolu Hadîs-i şerif).

Tâif'den Mekke'ye gelirken yol üzerinde *Rabîa Oğulları*'ndan *Utbe* ile kardeşi *Şeybe* 'nin bağları vardı. Bunlar, Rasûlü'llâh *aleyhi's-selâm* 'a uzakdan akrabâ olurlardı. Hazreti Muhammed *aleyhi's-selâm* bu bağa varınca hemen oraya girip sığındı. Tâif'lilerin ta'kîbinden kurtuldu. Bu bağa girince bir asmanın altına oturdu. Biraz nefes alarak dinlendi. En vahşîce hareketlerden böylece kurtuldu.

Hazreti Muhammed *salâ'llâhü aleyhi ve sellem*, bu bağdaki asmanın gölgesinde dinlenirken ellerini kaldırarak Allâhü Teâlâ'ya **şöyle duâ etdi ki böyle yüce bir peygamberin ruhlar âleminde**, mâhiyeti ve keyfiyeti beşer akıl ve idrâkine sığmayan yüce **bir makamda**, zamandan ve mekândan münezzehtir olan bir kudretin huzûruna varıp büyük bir teslimiyyetle secdeye kapanarak “ **El-Hamdü li'llâh**: Her türlü hamd-ü senâ, Allâh'a mahsusdur” diyerek **ilk imtihân-ı ilâhî'yi kazandığı gibi, dünyâ âleminde de,**

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ط وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًّا وَنَصِيرًا.

"Biz, her peygambere, günahkârlardan düşman (lar) peydâ etdik. Hidâyet verici olarak da, hakîkî yardımcı olarak da, senin Rabb'in yeter"¹³⁴ âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurulduğu üzere, **böyle bir imtihân-i ilâhî'yi -ikinci kez-nasil kazanmış olduğunun en açık ve en acıklı örneklerinden birisidir:**

"İlâhî, kuvvetimin za'fa uğradığımı, çâresiz kaldığımı, halk nazarında hor görüldüğümü ancak sana arz ederim. Ancak sana şekvâ ederim. Ey merhametlilerin en merhametlisi, herkesin hor gürüb de dalına bindiği bî-çârelerin Rabb'i, ancak Sen'sin.

¹³⁴ -Furkan,31.

İlâhî, huysuz, yüzsüz bir düşman eline beni düşürmeyecek, hattâ hayâtımın dizginlerini eline verdiği akrabâmdan bir dosta bile bırakmayacak kadar beni esirgersin.

İlâhî, gazâbına uğramayayım da çektiğim mihnetlere, belâlara aldırmam. Fakat sanin afîv ve sıyânetin (koruman) bana bunları da göstemecek kadar geniştir.

İlâhî, gazâbına uğramakdan, rızâsızlığa dûcâr olmakdan, Sanin o karanlıkları parıl parıl parlatan, dünyâ ve âhirete âit işlerin medâr-ı salâhî olan, yüzünün nûruna sığınırım.

İlâhî, Sen râzî oluncaya kadar işte affımı diliyorum. Her kuvvet, her kudret, ancak Senin ile kâimdir".

Takvâ ehli Ehl-i sünnet âlimlerinin ve Müslümanların imtihânı

Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ, halifelik vasfına namzet şerefli bir insan olarak yaratmış olduğu kullarını, kendisine kulluk yapmaktan uzaklaştırmaya çalışan İblîs'in ve İblîs gibi şerir insanların telkinlerine kapılıp yanlış yollara gitmemesi için, sonsuz rahmet ve mağfiretinin bir eseri olarak her topluma göndermiş olduğu peygamberlerini,

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ط وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا.

"Biz, her peygambere, günahkârlardan düşman (lar) peydâ etdik. Hidâyet verici olarak da, hakîkî yardımcı olarak da, senin Rabb'in yeter".¹³⁵

¹³⁵ -Furkan,31.

âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurulduğu üzere, kendisinin peygamberliğini kabul etmeyerek kendisine düşmanlık yapan düşmanlarını onlara musallat edip ilâhî bir imtihana tâbî' tutmuş olduğu gibi, (عُلَمَاءُ أُمَّيْ كَانِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ.) *Ümmetimin âlimleri Benî İsrâîl peygamberleri gibidir*) hadîs-i şerîfi ile büyük bir şerefle görevlendirilmiş olan takvâ ehli **Müttâkî** din âlimlerini de, bir takım sıkıntı, zulüm ve düşmanlıklar ile böyle bir imtihana tâbî' tutmuş ve örnek davranışları ile böyle bir imtihanı kazananlar ile onlara tâbî' olup onların gösterdiği yoldan giden Müslümanları büyük müjdelerle müjdelemiştir ki bunların en başında, Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'in, (Ashâbım, yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız yolunuzu şaşırırmazsınız -hidâyete ulaşırsınız)¹³⁶ ve (عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّتِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّدِينَ مِنْ) *Benim sünnetime ve benden sonra hidâyete mazhar olmuş Hulefâ'-i Râşidîn'in sünnetlerine yapışınız. -İttibâ' ediniz, ittibâ' etmeniz vâcibdir-*)¹³⁷ buyurduğu **îmân âbidesi** güzîde Ashâb-ı kirâm'ı geldiği gibi, onların yolunda gidip onlara tâbî olarak görev yapan **Müttakî** dîn âlimleri ile **takvâ ehli** Müslümanlar gelmektedir ki bu âlimlerin ve müslümanların karşılaştıkları sıkıntılı hallerinin ibret dolu davranışlarından ba'zıları şöyledir:

İmâm-ı A'zâm *rahmetü'llâhi aleyh*, idârecilerin, bir vediatü'llâh (Allâh'ın emâneti) olarak idâreleri altında bulunan ümmetin (halkın) selâmeti ile ilgili dînî ahkâma riâyet

¹³⁶ -Hak Dîni Kur'ân Dili Türkçe Tefsir, C.2.ss.452. Elmalılı M Hamdi Yazır.

Keşfü'l-Hafâ', 1.148. (381).

¹³⁷ -Sahîh-i Buhârî Muhtasarı Tecrîd-i Sarih Tercemesi,C.1.ss.60.Ahmad Naim. Ve C.4.ss.83 ve 92. Kâmil Miras

etmediklerini gördüğü için, Emevîler zamânında Kûfe kadısı ta'yin edilmek istenince kabul etmemiş ve iki hafta kadar hapsedilerek döğölmüş; Abbâsîler zamânında da yine aynı endişelerle kadılık vazifesini kabul etmemiş, hapsedilerek darb edilmiş ve fetvâdan men edilmiştir. Bir gün oğlu Hammad, sorduğu sorulara cevap alamayınca *"Bizi burada kimse görmüyor, cevap verseniz ne lâzım gelir?"* Deyince, O da *"Oğlum! Bir gün sultan bana sorsa ki hiç fetvâ verdin mi?, Ben vermedim, diye yalan söyleyebilir miyim?"* demiştir.

Kezâ, Talâk-ı mükreh hakkındaki bir fetvasından vaz geçmesini isteyen Medîne vâlisinin isteğini yerine getirmedığı için, ellerine ve elbisesi soyularak vücûdüne yetmiş kırbaç vurularak bir hayvana bindirilip teşhir edilen **İmâm Mâlik rahmetü'llâhi aleyh**, her kırbaç vuruldukça *"Yâ Rabb! Onları afvet, çünkü onlar bilmiyorlar"* diyerek bayılmış, ayılınca da *"Şâhid olunuz, ben hakkımı beni döğene helâl kıldım"* büyüklüğünü göstermiş; bu halden haberdar olan Bağdâd Halîfesi, O'na, *"Ne cezâ vermeme istersin?"* deyince de *"Ben onu afv etmekle cezâsını verdim"* cevâbını vermiştir.

Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem* zamanından sonra gelip Rasûlü'llâh *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*'e ve O'nun güzîde Ashâb-ı kirâm'ına tâbi' olarak görev yapan takvâ ehli **Ehl-i sünnet ve'l-cemâat âlimleri** de, aynı şekilde çeşitli güçlüklerle karşılaştıkları halde, inanıp yaşadıkları bu güzel hallerinden en ufak bir ta'vîz vermeden imtihan-ı ilâhî'yi kazanan **takvâ ehli** Müslümanlardan olmuşlardır ki hâlen, öyle olanları da vardır.

Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın, tüm kulları hakkındaki İmtihân-ı ilâhî'sinin aslı ve esâsı böyle olduğu halde, son yılların akıl, îmân ve iz'ân fukarası ba'zı **akademik**

kariyerlere sâhip Müslümanım diyen kimselerin, İslâm'ın Ehl-i sünnet ve'l-cemâât yolunu terk ederek Yüce İslâm Dîni'ni tahrîfe yönelik bid'at, fitne, fesâd ve şirk şekillerinden yeminli, yenilikçi, telifkici, fetöcü, yorumcu, meâlcî, diyalokcu, radikal İslâmiyet, ılımlı İslâmiyet, demokratik İslâmiyet gibi nifâk ve fesâd kuruluşlarının ekmeğine yağ sürer gibi bir takım çalışmaların içine girmiş olduklarını da esefle müşâhede etmiyor; kendilerine, akıl, îmân ve iz'ânlarını iyi kullanarak iş işden geçmeden, kuş kafesden uçmadan, eyvah aldanmışım aldatılmışım diye pişmanlık duymadan, **Müttakî** kullar zümresinden olmaya çalışmalarını tavsiye ederiz ki aşağıdaki âyet-i kerîme'lerin gereği de budur:

وَلْتَبْلُؤْكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالشَّمَرَاتِ ط
وَبَشِيرِ الصَّابِرِينَ ١٣٨

“And olsun, sizi biraz korku, (biraz) açlık, (biraz da) mal, can ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabr edenlere (lûtf-ü keremimi) müjdele”.¹³⁸

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

“Biz, o en büyük azâbdan (âhîret azâbından) önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan (katl, esâret, kuraklık, kıtlık, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) tatdıracağız. Tâkî ric'at etsinler (Küfür, şirk, nifak ve fesâddan îmâna dönüp tevbe ederek bize kul olmaya çalışsınlar diye)”.¹³⁹

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ٥ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ
الدُّنُوبَ حَمِيمًا ط إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ.

“(Yâ Muhammed, tarafımdan onlara) de ki: Ey nefislerine karşı aşırı giden (günahkâr) kullarım. Allâh'ın

¹³⁸ -Bakara, 155.

¹³⁹ -Secde, 21.

rahmetinden ümid kesmeyin. (Eğer şirk'den sakınır ve günahlarınıza tevbe ederseniz) **Allâh bütün günahlarınızı bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir”.**¹⁴⁰

Allâhü Teâlâ'ya itâatin olumlu veyâ olumsuz netîceleri

Allâhü Teâlâ, yaratmış olduğu her mahlûku ve ezeldeki ruhlar âlemindeki **Ahd-i misak**'da bulunan tüm insanları, kendisine itâat edib etmemek konusunda samîmî olup olmadıklarını ve herkesin kendi ameline bi'z-zât kendisinin şâhid olup bir i'tiraz hakkın kalmaması için bir takım sınırlar koyarak imtihana tâbî' tutmuş ve ona göre de haklarındaki müsbet vayâ menfî hükmünü vermiştir ki bu mühim konu, âyet-i kerîme'lerde şöyle ifâde buyurulmuştur:

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ.

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ.

“İşte bunlar, Allâh'ın (sizi imtihan etmek için koymuş olduğu) sınırlarıdır. Kim Allâh'a ve Peygamberine itâat

¹⁴⁰ -Zümer, 53.

Hazreti Ali *radiye'llâhü anh*, İyi bir tevbeyi şu altı şart ile ifâde etmiştir:

1-Geçmiş günahlara karşı pişmanlık duymak,

2-Terk edilmiş farzları ödemek,

3-Kul hakkını redd ve edâ' etmek,

4-Hısnlarla halâllaşmak,

5-Bir daha günâha dönmek,

6-Nefsini ma'siyet içinde terbiye ettiğin gibi Allâh'a itâatde de terbiye etmek.

Tevbe, nefesine ma'siyetlerin lezzetini tatdığını gibi itâatlerin de acılığını tatdırmaktır. (Keşşâf).

Tevbe, günâha buğz etmek ve her hatıra geldikçe istiğfâr eylemektir. (Hasan-i Basrî r.a.).

Kur'ân-i Hakîm ve Meâl-i Kerîm,C.3.ss.1038. Hasan Basri Çantay.

ederse (Allâh) onu altından ırmaklar akan cennetlere sokar ki onlar orada ebedî kalıcıdırlar. Bu, en büyük bir kurtuluş (ve mutluluk) dur”.

“Kim de Allâh’a ve Peygamberine isyan eder, (Allâh’ın, sizi imtihan etmek için koymuş olduğu) sınırlarını (çiğneyip) geçerse onu da -içinde ebedî kalıcı olarak- ateşe koyar. Onun için, hor ve hakir edici bir azâb vardır”.¹⁴¹

Âyet-i kerîme'lerinde ifâde buyurulan imtihan-ı ilâhî sınırlarının en güzel bir örneğini, Mirâc gecesinde, Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem'e*, Sidretü'l-Müntehâ'ya varınca kadar arkadaşlık eden Cebrâîl *aleyhi's-selâm* burada duraklayarak, **"Yâ Muhammed, Benim hudûdum buraya kadardır. Bir parmak öteye yaklaşırsam yanarım"** diyerek buradan ileri gidemeyeceğini bildirmiş ve **Allâhü Teâlâ'nın kullarını imtihan etmek için koymuş olduğu sınırların ehemmiyetini belirtmişdir** ki **bu şekildeki sınırlar**, insanlar için de aynıdır. Çünkü Allâhü Teâlâ, kullarını ve yaratmış olduğu mahlûkâtı **imtihan etmek için koymuş olduğu sınırları tanıyan itâatkâr kulları hakkında sonsuz afv-ü mağfîret sâhibi olduğu gibi; bu sınırları tanımayıp isyankâ olan kulları hakkında da şiddetli azâb sâhibidir.**

Böyle bir makamda, beşer ilminin erebildiği en yüksek şâhikadan (*en yüce yerden*), Sitretü'l-Müntehâ makâmından, nice âlemler temâşâ eden ve cihân birliğinin künhüne (*hakîkatine*) vâkıf olan, Cennet ve Cehennemi temâşâ eden ve Cennet 'in dört ırmağını gören Hazreti Muhammed *sallâ'llâhü aleyhi ve sellem*, ümmetlerine gerekli bilgileri tebliğ edib

¹⁴¹ -Nisâ', 13-14.

bildirmiş, Allâhü Teâlâ'ya daha fazla yakın olmak için **“vesîle”** arayan **Müttakî** ve **Muhlâs** ümmetlerine gerekli ışıkları tutmuş ve şu âyet-i kerîme'lerde ve benzerlerinde ifâde buyurulan **“Vesîle”** sebeblerini tebliğ etmiştir.¹⁴²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ.

“Ey îmân edenler, Allâh’dan korkun, O’na yaklaştırmaya (O’nun rızâsını kazanmaya) vesîle arayın ve O’nun yolunda savaşımla (mücâdele edin) ki (dünyâda veâhiretde) kurtuluşa eresiniz”.¹⁴³

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ.

“Sana ölüm gelinceye kadar Rabb'ine ibâdet et. (Yaratılışın amacı olan Rabb'inin rızâsını kazanıncaya kadar güzel bir şekilde O'na kulluk yap ki O senden râzı olsun, sen de O'ndan râzı olasın)”.¹⁴⁴

Allâh onlardan râzı olmuş, onlar da Allâh'dan râzı olmuştur¹⁴⁵

Haberiniz olsun ki kalbler, ancak Allâh'ın zikri ile (O’na kulluk ile) huzûr bulur”.¹⁴⁶

Hakikat böyle olduğu halde, içinde yaşadığımız şu günlerde, Ortadoğu Projesi’ni gerçekleştirmeye çalışan akıl, îmân ve iz’ân fukarâsı fitne, fesâd, tefrîka, anarşi, şirk ve küfür erbâbı kimselerin İslâm'a ve Müslümanlara düşmanlıkları;

¹⁴² -Vesîle: Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını kazanmaya, Cenâb-ı Hakk'a ma'nen yaklaştırmaya sebep olan herhangi güzel bir ameli yapmaktır.,

¹⁴³ -Mâide, 35.

¹⁴⁴ -Hicr, 99.

¹⁴⁵ -Mâide, 119.

¹⁴⁶ -Ra'd, 28.

özellikle asırlardır dünyanın bir denge unsuru olan ve **İ'lâ-i kelimetü'llâh'ı** (*İslâm Dîni'ni ve Tevhîd akidesi'ni*) şânına lâyık bir şekilde yüceltip yaşamaya ve yaşatmaya çalışan **Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarına** bağlı **îman ve ihlâs sâhibi Müslümân Türkler'e karşı olan düşmanlıkları;**

İslâm Dîni'ninin murâd-ı ilâhî'ye ve tebliğât-ı Rasûlü'llâh'a uygun i'tikad, ibâdet, ahlâk ve muâmelât esâslarını iyice kavramadan Ehl-i sünnet ve'l-cemâat esâslarının dışına çıkıp yenilikçi, telfikci, reformcu, diyalokcu bir anlayışla (*Ben de bu şekilde İslâm'a ve Müslüman'lara hizmet ediyorum zannı ile*) bir takım bid'at, fitne ve fesâd şekillerini ihyaya çalışan kimselerin **çalışmaları;**

Kısır, cılız ve yanlış dînî bilgileri ile; Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiy'lerinden başka fikir, düzen, sistem, kural ve düşünceleri, *kendi ihtiyaçlarına veyâ toplumun ihtiyaçlarına daha iyi cevâb verir düşüncesi ile*, bir takım kimseleri velî, sâhib, dost, hâmi ve kurtarıcı kabûl edip onları ilâhlaştırarak veyâ bir ma'bûd hâline getirerek veyâ onlara bir üstünlük tanıyarak kiliselerde, papazların günah çıkartıp cennetlik yaptıkları Hristiyanlar gibi, "*Bir mürşide, bir şeyhe intisab etmezsen cennete giremezsin*" inancını yaymaya çalışıp bir takım dünyevî menfaatler elde etmeye çalışan **mürşid, şeyh, hoca, önder ve lider** nâmı altındaki çıkarıcı ve düzenbaz kimselerin **gayretleri;**

İblîs'in ve İblîs gibi insanların görevini kolaylaştırmış, İslâmî esâslardan uzaklaştırılmış bir kısım insanları kendi bâtıl fikir, görüş ve inançları etrâfında toplamaya çalışan **dâîlerin, deccâllerin** çoğalmasına sebep olmuşlardır ki hâlen de öyledir.

“Teröristler, Ortadoğu'da Demokrasi'nin gelişmesini istemiyor” diyerek Irak da, Sûriye'de ve dünyanın bir çok yerlerinde bulunan Müslümanları aşağılıyıp akla hayâle gelmedik şekillerde işkenceler yaparak İslâm'dan uzaklaştırmaya çalışan İslâm ve Müslüman düşmanı kâfirler, müşrikler ve fâsıklar; her türlü fitne, fesâd ve huzursuzluğun kaynağı olan demokrasi, lâiklik, özgürlük, hoş görü gibi felsefer altında, şerlerini ve zulümlerini artırdıkça artırmayı bir üstünlük vasfı saymaktan geri durmamışlardır ki bunlar hakkında tatbik edilecek **azâb-ı ilâhî**, şu âyet-i kerîme ve benzerlerinde **en şiddetli** bir şekilde ifâde buyurulmuştur:

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ.

"Kâfir olub da (insanları) Allâh'ın yolundan men' edenler (yok mu?) biz onların (küfürlerinden dolayı çekdikleri) azâbın üstünde, (dünyâda) çıkarageldikleri (fitne ve) fesadlara mukâbil (başka) bir azâb daha katıp artırdık".¹⁴⁷

✱

Buna rağmen, kullarına karşı sonsuz rahmet ve mağfîret sâhibi olan Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ, onların bu şekildeki isyankâr hallerinden, zulüm ve düşmanlıklarından vaz geçmeleri için **Korona Virüsü** gibi **genel âfet** uyarılarında; zelzele, sel, dolu, fırtına, çekirge gibi **bölgesel âfet** uyarılarında bulunduğu halde; hâlâ, Ortadoğuya demokrasîyi getirmek için mücâdele veren sâbık ABD Başkanı **Buch** ve insanlık düşmanı **İblîs** gibi, büyük bir gurur ve kibirle isyankâr hallerine devam etmekte olan **İslâm ve Müslüman düşmanları** ve onların ekmeğine yağ sürmeye çalışan

¹⁴⁷ -Nahl, 88.

içimizdeki **akıl, îmân ve iz'ân yoksulu gâfiller**, kendilerine sayısız ni'metler veren Yüce Rabb'lerine yönelip O'nun afv ve mağfiretini dileyerek bu felâketlerin kaldırılmasını niyaz etmeyi düşünmedikleri gibi, daha önce zikri geçen aşağıdaki âyet-i kerîme'de belirtidiği gibi, Allâhü Teâlâ'nının kendilerine iki kat daha fazla azâb ve gazâb edeceğine de inanmazlar. Çünkü **bunlar**, bu halleri ile, **İblîs** gibi isyânında ve küfründe ısrar eden, hakk ve hakîkâti göremeyen, işitemeyen, anlayamayan bir sürü sağırlar, bir sürü dilsizler, bir sürü körlerdir ki bunlar hakkında, (فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ط) **Böylelerinin** **hakkından ancak Cehennem gelir**)¹⁴⁸ buyurulmuştur.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ.

"**Kâfir olub da (insanları) Allâh'ın yolundan men' edenler (yok mu?) biz onların (küfürlerinden dolayı çekdikleri) azâbın üstünde, (dünyâda) çıkarageldikleri (fitne ve) fesadlara mukâbil (başka) bir azâb daha katıp artırdık**".¹⁴⁹

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ.

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْعَافِلُونَ.

"**Bunun sebebi şudur: Çünkü onlar dünyâ hayâtını âhiretten daha üstün sevmişlerdir ve çünkü Allâh kâfirler gürûhuna hidâyet etmez**".

"**Onlar öyle kimselerdir ki Allâh, onların kalblerinin üstüne, kulaklarının üstüne ve gözlerinin üstüne mühür**

¹⁴⁸ -Bakara, 206.

¹⁴⁹ -Nahl, 88.

basmışdır. İşte gâfil olanlar da onların ta kendileridir.

(Artık hakk ve hakîkâti göremezler, işitemezler, anlayamazlar. Onlar bu halleri ile bir sürü sağır, bir sürü dilsizler, bir sürü körlerdir. Artık Hakk'a dönmezler)".¹⁵⁰

Böyle kimseler, cehennemde şöyle bağışırlar:

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا ۗ كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ. وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ
صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۗ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ
النَّذِيرُ ۗ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ. ٤

“O kimseler ki küfr etdiler, cehennem ateşi onlar içindir. Öldürülmezler ki ölsünler. O cehennemin azâbından bir kısmı, onlardan kaldırılıp hafifletilmez de. İşte biz küfürde ileri giden herkesi böyle cezalandırırız”.

“Onlar orada şöyle bağışırlar: Ey bizim Rabb’imiz! Bizi çıkar. Daha evvel yapmakda devam etdiğimizden bambaşka iyi amel ve hareketler yapacağız.

Size iyice düşünecek kimsenin düşünebileceği kadar, öğüt kabul edebileceği kadar, bir ömür vermedik mi? Size azâb ile korkutan, (âkıbetinizi haber veren, Peygamber, Kitâb, ihtiyarlık v.s de) gelmişti. Şimdi tadın azâbı. Artık zâlimler için hiçbir yardımcı yok”.¹⁵¹

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ. ط

“Şunu iyi bilin ki Allâh, muhakkak cezâsı pek çetin olandır; (bununla berâber tevbe ve istiğfara yönelip kesbî îmân sâhibi olmak isteyenler hakkında da) hakikaten Gafûr ve Rahîm’dir, (çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir)”.¹⁵²

¹⁵⁰ -Nahl, 107-108.

¹⁵¹ -Fâtır, 36-37

¹⁵² -Mâide, 98.

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ. الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ.

Şu halde, “**Ey insan, O (lûtf-ü) keremi bol** (nihâyetsiz kerem sâhibi) **olan Rabb’ine karşı seni aldatan ne** (ki O’na kulluk yapmıyorsun da, büyükenerek, yer yüzünü fesâda vererek, O’na isyan edip duruyorsun?)”.

“(Halbuki O), **seni yaratan, sana sâlim uzuvlar veren, sana şu nizâm ve i’tidâli verendir**”.¹⁵³

“**Ey kullarım, (اَنَا اللهُ اَعْلَمُ :Ben Allâh’ım; sizleri yaratan benim; her şey’in en iyisini, en doğrusunu, en güzelini, en faydalısını, en mükemmelini, ben bilirim).** Bunun için de sonsuz rahmetimin bir eseri olarak “**Bana kulluk yapmakda kusur etmemeniz için**” sizlere şu hakikati bildiriyorum:

"Habîbim ve Rasûlüm Hazreti Muhammed *aleyhi's-salâti ve's-selâm* vâsıtasiyle sizlere tebliğ ettirmiş olduğum **Kitâb** (Kur’ân-ı Kerîm), **öyle bir kitâb’dır ki kendisinde,** (Yüce Rabb’iniz Allâh tarafından gönderilmiş olduğunda), **aslâ şübhe yoktur. O,** (nefsini, zarar verecek şey’lerden ve şer’a muhâlif olan günahlardan korumak isteyen takvâ sâhibi) **müttekî kullarım için,** (doğru yola irşâd edici, sevâb ve hayır yollarını gösterici ve menfaatlerine delâlet edici) **bir hidâyet’dir,** (doğru yolun ta kendisidir".¹⁵⁴

"Çünkü, ruhlar âleminde yapmış oldukları **Ahd-i mîsak**’daki fitrî kâbiliyetlerini kaybetmeyen **Müttakî ve Muhlâs** kullarım, böyle bir Kitâbı rehber edinerek şübheli yollardan sakınırlar da **takvâ** sâhibi bir kul olmaya çalışırlar. Her Fâtihâ-i şerîfi okudukları zaman da, “*Yâ Rabb, biz yalnız*

¹⁵³ -İnfitâr, 6-7.

¹⁵⁴ -Bakara,2.

sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizleri doğru yola (Sırât-ı müstekîm'e) hidâyet eyle. Kendilerine ni'met verip râzı olduğun peygamberler, siddîklar, şehîdler, sâlihler yoluna ilet. Gazâba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil" duâsında bulunurlar ve **Ahd-imîsak**'daki fitrî îmanlarını, kendi hür irâdeleri ile kazandıkları **Kesbî** îmanları ile yenileyip devam ettirirler. Ahd-i mîsak'daki Fitrî îmanlarını yenilemiyerek kendi hür ürâdeleri ile **Kesbî** îmân sâhibi olmayan kullarım ise, böyle bir duâda bulunamadıkları için **bu Kitab**'dan (Kurân-ı Kerîm'den) istifâde edemezler, ancak **azâba ve gazâba** uğrayıp dünyâda ve âhiretde, dalâletde ve hüsranda kalırlar".

وَمَنْ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۚ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ ۖ نِ اطْمَأَنَّ بِهِ ۚ وَإِنْ
أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ ۖ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۗ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ
الْمُبِينُ.

“İnsanlardan bir kısmı da vardır ki (cân-ü gönülden değil de işine gelen tarafından, bir kenarından, bir ucundan tutarak veyâ dil ucu ile müslümân olarak) Allâh'a ibâdet eder. Eğer kendilerine bir hayır dokunursa ona yapışır, yatıştır, (fit olur). Eğer bir fitne (bir şerr, bir zarar) isâbet ederse yüz üstü dönüverir (de irtidâd bile eder). (İşte bu şekilde Allâh'a kulluk eden bir kimse), dünyâ'da da, âhiret'de de hüsrâna uğramışdır. Bu ise, ap-açık bir ziyandır, (ap-açık bir hüsrândır)”.¹⁵⁵

Âyet-i kerime'sinde belirttiğim gibi, "Benim emir ve nehiyelerimi hesaba katmadan dilediği gibi bir İslâm hayâtı yaşamak isteyen ve Müslümanım dediği halde, **Korona Virüsü, sel, kıtlık, katl, düşman tasallutu gibi** uyarılarımdan

¹⁵⁵ -Hacc, 11.

ibret almadan isyânlarımı devam ettiren **günahkâr kullarım**, sizlere de şunu önemle, tekrar tekrar hatırlatıyorum ki dünyâda ve âhirette felâha erenlerden olasınız":

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ط إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ. فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ.

"Ey îmân edenler, **hep birlikde silme** (günah, kusur ve isyanlarınızın afv-ü mağfireti için tevbe ve istiğfâr edip yeniden İslâm'a, barışa, dünyâ ve âhiret selâmetine, birlik ve berâberliğe) **girin**. (Kâmil, olgun, iyi, takvâ ve ihlâs sâhibi birer müslümân olun. Ayıp ve kusurlardan uzak bulunun). **Şeytanın adımları** ardına **düşmeyin** (şeytânî yollara sapmayın). **Çünkü o, sizin için ap-açık bir düşmandır**".¹⁵⁶

"Size bunca açık deliller geldikten sonra yine kusur ederseniz (silm'e girmekten, birlik ve berâberliğinizi koruyup olgun birer Müslüman olmaktan kaçarsanız), **iyi bilin ki muhakkak Allâh, Azîz'dir** (mutlak gâlibdir, hükmüne karşı gelinmez, dilediğini yapar ve emrini infâz eder) **ve Hakîm'dir** (her yaptığını bir hikmetle yapar)".¹⁵⁷

Allâhü Teâlâ'ya itâatsizliğin ve her türlü taşkınlığın sebepleri

Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ, rûhlar âlemindeki **Ahd-i mîsâk**'ına riâyet edip etmemek konusunda kullarını imtihân etmek için koymuş olduğu sınırları tanımayan; ömrünü gaflet

¹⁵⁶ -Bakara, 208.

¹⁵⁷ -Bakara, 208-209.

içinde geçirip şirk, küfür, nifâk ve fesâd içinde yaşamayı tercih eden kullarını uyarmak için de şöyle buyurmaktadır:

إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ. خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ. اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ. لَا
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ. لَا. عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ. كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ طَغْيَى. أَنْ رَأَاهُ
اسْتَعْتَى. إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَى.

"Yaratan Rabb'inin adı ile oku!".

"O, insanı bir kan pıhtısından yaratdı".

"Oku! Rabb'in nihâyetsiz kerem sâhibidir".

"ki O, kalemle (yazı yazmayı) öğretendir".

"İnsana bilmediğini O öğretti".

"Sakın (dînî hakikatleri, benim emir ve nehiyerimi) okumamazlık yapma. Çünkü, (أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ) *Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip seçtim, ondan (ve onun icâblarını yerine getirenlerden) râzı oldum*".¹⁵⁸ âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurduğum dînî hakikatleri öğrenmeyen) **insan, muhakkak azar** (ve isyankâr olur)".

"Sâhib kıldığımız mal, mülk, makam veyâ benzeri sebeblerle) **kendisini ihtiyacdan vâreste gördüğü için**".

"(Ey insan, şunu da iyi bil ki), **şübhesiz dönüş** (ün) **ancak Rabb'inedir**".¹⁵⁹

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ نُنزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ ط

¹⁵⁸ -Mâide, 3.

¹⁵⁹ -Alak, 1-8.

إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ.

“Eğer Allâh bütün kullarına (müsâvât üzere) bol rızık verseydi yer yüzünde muhakkak ki taşkınlık ederler, azarlardı. Fakat O, ne miktar dilerse (rızıkı o kadar) indirir. (Ba’zı kullarına bol, ba’zılarına da az miktarda rızık verir). Şüphe yok ki O, kulların (ın her hâlin) den hakkıyla haberdardır, (her şey’i) kemâliyle görendir”.¹⁶⁰

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ. الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ.

Şu halde, “Ey insan, O (lûtf-ü) keremi bol (nihâyetsiz kerem sâhibi) olan Rabb’ine karşı seni aldatan ne (ki O’na kulluk yapmıyorsun da, büyükenek, kendini ihtiyaçdan vâreste görerek, yer yüzünü fesâda vererek, senin en büyük düşmanın olan İblîs’in ve İblîs gibi ısyankâr insanların yanıltmasına, azdırmasına, yanlış telkinlerine kapılıp Yüce Rabb’ine isyan edip duruyorsun?)”.

“(Halbuki O), seni yaratan, sana sâlim uzuvlar veren, sana şu nizâm ve i’tidâli verendir”.¹⁶¹

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ط إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

“(Bunun için) Şeytanın adımları ardına düşmeyin. Çünkü o, sizin ap-açık bir düşmanınızdır).¹⁶²

إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ.

“Biz şeytanları îmân etmeyeceklerin velîleri yaptık”¹⁶³

Bununla berâber, katl, kıtlık, kuraklık, sel felâketleri, anarşik olaylar ve Korona Virüsü gibi bir takım âfetlerden,

¹⁶⁰ -Şûrâ 27.

¹⁶¹ -İnfîtâr, 6-7.

¹⁶² -Bakara, 208.

¹⁶³ -A’râf, 26-27.

sıkıntılardan kurtulup bize yönelerek bizden afv-ü mağfiret dileyerek İblîs'e kul olmamanız için;

وَلْتَبْلُوْكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ط
وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ. لا

"And olsun, sizi biraz korku, (biraz) açlık, (biraz da) mal, can ve mahsullerden yana eksiltme ile imtihan edeceğiz. Sabr edenlere (lûtf-ü keremimi) müjdele".¹⁶⁴

وَلَنذِيقَنَّهِنَّ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

"Biz, o en büyük azâbdan (âhîret azâbından) önce de onlara mutlakâ yakın azâbdan (katl, esâret, kuraklık, kıtlık, salgın hastalıklar gibi dünyevî azâblardan) tattıracağız. Tâki ric'at etsinler (Küfür, şirk, nifak ve fesâddan îmâna dönüp tevbe ederek bize kul olmaya çalışsınlar diye)".¹⁶⁵

أَمْ تَرَىٰ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَكْفُرُهُمْ أَرَأَيْتَ

"Görmedin mi biz kâfirlerin başına, (Korona Virüsü, kıtlık, kuraklık, sel, debrem gibi âfetler ile ısrarlı uyarılarımıza rağmen Rabb'inizin sonsuz rahmet ve mağfiretinin bir eseri olarak size indirilen ni'metler in en güzeli olan Kur'ân-ı Kerîm'in ve peygamberlerin en hayırlısı olan Hazreti Muammed'in gösterdiği doğru yolu (Sırât-ı müstakîm'i) kabul etmedikleri; küfürlerinde, şirklerinde, isyanlarında, fitne ve fesadlıklarında ısrar edip emir ve nehiyelerimize uymadıkları için)¹⁶⁶, **kendilerini alabildiğine tehy'c eden (tahrik edip coşturan) şeytanları gönderdik".**¹⁶⁷

وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِيصْضُ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ.

¹⁶⁴ -Bakara, 155.

¹⁶⁵ -Secde, 21.

¹⁶⁶ -Zümer, 55.

¹⁶⁷ -Meryem, 84.

وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ.
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ.
وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْكُم فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ.

“**Kim o Rahmân (olan Allâh) ın zikrinden göz yumarsa (gâfil olup ondan yüz çevirir, emir ve nehiyelerine göre hareket etmezse) biz de ona şeytanı musallat ederiz. Artık o, onun (ayrılmaz) bir arkadaşıdır**”.

“**Şübhesiz ki bu (şeytan) onları yoldan çıkarır, onlar da kendilerinin hidâyetde (doğru yolda) olduklarını sanırlar**”.

“**Nihâyet (hesâb günü olan kıyâmet gününde) o, bize geldiği zaman, -Kâşki seninle benim aramda gün doğusu ile gün battısı kadar uzaklık olsaydı (da sen bana arkadaş olmasaydın). Sen ne kötü bir arakaş (muşsın)- der, (ama artık iş işden geçmiştir)**”.

“(Bu temenniniz ve pişmanlığınız) **bu gün size aslâ bir fâide vermez. Çünkü (hepiniz, dünyâda iken nefislerinize) zulm etdiniz. Muhakkak ki hepiniz de azâbda ortaklırsınız**”.¹⁶⁸

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ.

“**Allâh'a ve Peygamberine muhâlefet edenler (yok mu?) onlar şübhesiz ki en çok zillete düşüp mağlub olanların içindedir**”.¹⁶⁹

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ
وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِّبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

¹⁶⁸ -Zuhrûf, 36-37-38-39.

¹⁶⁹ -Mücâdile, 20.

إِخْتَدُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ.
لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ

“Allâh’ın, kendilerine gazâb ettiği bir kavmi (Yahûdî’leri) dost edinen (münâfıkları) görmedin mi? Bunlar sizden (Mü’minlerden) de değildir, onlardan (Yahûdî’lerden) de değildir. Kendileri bilib dururlarken, onlar yalan yere yemin ederler (Biz mü’miniz diye)”.

“Allâh, onlar için çetin bir azâb hazırladı. Hakikat onların yapmakta oldukları (işler) ne kötüdür!”.

“Onlar yeminlerini bir kalkan edindiler de (bununla insanları) Allâh yolundan çevirdiler. İşte onların hakkı horlatıcı bir azâbdır”.

“Onların ne malları, ne evlâtları hiçbir vechile Allâh (ın azâbın) dan, mümkün değil, kurtaramaz. Onlar ateş yârânıdırlar. Onlar orada ebedîdirler”.¹⁷⁰

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ عَزُورٌ رَّحِيمٌ ط.

“Şunu iyi bilin ki Allâh, muhakkak (ısyankâr kulları hakkında) cezâsı pek çetin olandır. (Bununla berâber itâatkâr kulları hakkında da) Ğafûr’dur, Rahîm’dir, (yarlıgayıcıdır, bağışlayıcıdır)”.¹⁷¹

وَلَنْبَلُونَكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ لَا تَوَلَّوْا أَعْبَارَكُمْ.

“And olsun ki sizi imtihan edeceğiz. Tâki içinizden mücâhidleri ve sabr-u serbât edenleri belirtelim. Haberlerinizi (itâat veyâ ısyanlarınızı) açalım”.¹⁷²

¹⁷⁰ -Mücâdile, 14-15-16-17.

¹⁷¹ -Mâide, 98.

¹⁷² -Muhammed, 31.

بِالْمَسْئُولِ كُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا ۖ وَلِيُؤْفِيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

"Herkesin yaptıklarına göre dereceleri vardır. (Bu da) kendilerine hiçbir haksızlık edilmeyerek amelleri (nin karşılığını) onlara tamamen ödemek içindir".¹⁷³

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ. أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ.

"Rabb'imiz Allâh'dır deyib de sonra (bütün hareketlerine) doğruluğu (Tevhîd ve amelin en yüksek derecesi olan istikâmeti) iltizâm edenlere, (evet) onlara hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır".

"Onlar, cennetin yârânıdırlar. İşlemekte oldukları (iyi amel ve hareketleri) ne mükâfât olmak üzere orada ebedî kalıcıdırlar onlar".¹⁷⁴

Not: AllâhüTeâlâ'nın, irâdesi, ilmi, kazâsı ve takdiri, hayır ve şerr işlerimizde müşterektir; rızâsı, muhabbeti ve emri, hayır işlerimizde vardır, şerr işlerimizde yoktur.

Ülû'l-emre itâat hakkındaki İmtihân-ı ilâhî

Şerîki, nazîri, dengi, ortağı, benzeri olmayan; zâtında, sıfatlarında, işlerinde bir eşi ve dengi bulunmayan; zâtî ve sübûtî sıfatlarında ve fiillerinde kendi zatına mahsus bir **vâcib-i mutlak** olan **Allâhü Teâlâ'nın mahlûkâtı yaratmasındaki amacı ve hıkmeti**, Ma'rifetü'llâh, *ya'nî kendisinin varlığını, birliğini bilib O'na inanma; O'nu noksan*

¹⁷³ -Ahkâf, 19.

¹⁷⁴ -Ahkâf, 13-14.

sıfatlardan münezzehtir kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak
"O'na kulluk etme" olduğuna göre, yaratmış olduğu tüm
mahlûkâtın bir nizâm ve intizâm içinde yaşayıp gereği gibi
kulluk yapmaları için

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا.

**"Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki
ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip
seçtim, ondan (ve onun icâblarını yerine getirenlerden) râzı
oldum".**¹⁷⁵

âyet-i kerîme'sinde ifâde buyurduğu Yüce İslâm Dîni'nin
hakikatleri doğrultusunda bir yaşam tarzı kabul ederek
yaşamaları için **kendilerinden olan bir Ülü'l-emr'e itâat**
etmelerini emr ederek şöyle buyurmuşdur:

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ
الصَّابِرِينَ.

**"Allâh'a ve O'nun Rasûl'üne (Allâh'ın ve Rasûl'ünün
bütün emir ve nehiy'lerine) itâat edin.** (Fikir, görüş, yorum,
inanç ve düşünce ayrılıkları ile) **birbirinizle çekişip
didişmeyin. Sonra korku ile za'fa düşersiniz. Rüzgarınız
(kesilip) gider,** (kuvvet ve kudretiniz zayıflar, Allâh'ın size
olan yardımı kesilir, kuvvetiniz ve devletiniz yok olup gider).
Bir de sabr (-u sebat) edin, (sıkıntılara katlanın). **Çünkü
Allâh, sabr edenlerle berâberdir".**¹⁷⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ
فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ ذَلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا.

¹⁷⁵ -Mâide, 3.

¹⁷⁶ -Enfâl, 46.

“Ey îmân edenler, Allâh’a itâat edin. Rasûl’e (Muhammed aleyhi’s-selâm’a) itâat edin ve sizden olan emir sâhiblerine (ülü’l-emr’e) de itâat edin. Eğer (dîne âid işlerinizden) bir şey’ hakkında ihtilâf ederseniz, hemen onu Allâh’a (Allâhü Teâlâ’nın kitâbı Kur’ân’a) ve Rasûl’üne (Rasûl’ünün Sünnet’ine) döndürün (mürâceat edin). Eğer Allâh’a ve âhiret günü’ne inanıyorsanız, (bu mürâceat, sizin için) hem hayırlı, hem netîce i’tibârîyle daha güzeldir (daha iyidir)”.¹⁷⁷

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ ۚ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ.

“Allâh’dan başka velîler (dostlar, dayanaklar, putlar, kurtarıcılar) edinenlerin sıfatı, kendine bir yuva yapan örümcek misâli gibidir. Halbuki bilmiş olsalar, evlerin en çürüğü her halde örümcek yuvasıdır”. (Bunların hâli, ancak bir sinek avlayıp ondan istifâde edebilecek kadar çürük bir eve tutunmuş olan örümceğin hâli gibidir)”.¹⁷⁸

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَفْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْأَفْصَالِينَ.

“Huküm ancak Allâh’ındır. Doğruyu O haber verir ve O, (hakk ile bâtlı) ayırd edenlerin en hayırlısıdır”.¹⁷⁹

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا.

“Allâh ve Rasûl’ü, bir iş hakkındaki hukmünü bildirdiği zaman mü’min olan bir erkek ile mü’min olan bir kadın için ((Allâh’ın ve Rasûl’ünün emri hilâfına) işlerinde kendilerine bir muhayyerlik yoktur. Kim Allâh’a

¹⁷⁷ -Nisâ’, 59.

¹⁷⁸ -Ankebût, 41

¹⁷⁹ -En’âm Sûresi, âyet 57.

ve Rasûl'üne isyân ederse muhakkak ki o, ap-açık bir sapıklıkla yolunu sapıtmıştır".¹⁸⁰

وَلَيْنِ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَاسِرُونَ.

“Eğer siz kendiniz gibi bir insana boyun eğecek olursanız, (onun emir ve nehiyelerine uyar ve onun dediklerini yaparsanız) and olsun ki, bu takdirde siz mutlakâ hüsrâna düşersiniz, (zarar ve ziyana düşmüş olursunuz)”¹⁸¹

اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ط قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ .

“Rabb'inizden size indirilen (Kur'ân-ı Kerîm) e uyun. Ondan başka (larını) velî'ler (edinib de onlar) a uymayın. Ne kadar az öğüt tutuyorsunuz?”¹⁸²

فَسْتَأْذِنُوا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.

“Eğer bilmiyorsanız ehl-i zikr'e (Kur'ân'ı bilen âlimlere, mü'min'lere) sorun”¹⁸³

Böyle bir itâat konusu, her biri bir ümmet hâlinde yaşayan hayvanlarda bile vardır ki Hazreti Süleymân *aleyhi's-selâm*'in orduları, karıncaların çok bulunduğu **Karıncı Vâdîsi**'ne geldiği zaman, karıncalar beyinin verdiği emri aynen yerine getirdiklerini ifâde buyuran şu âyet-i kerîme, bunun en açık dedlîllerinden biridir:

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِي النَّمْلِ لَ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ ۗ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ.

“(Süleyman'ın orduları) Karıncı Vâdîsi üzerine geldikleri zaman (dişi) bir karınca (karıncaların beyi) dedi

¹⁸⁰ -Ahzâb Sûresi, âyet 36.

¹⁸¹ -Mü'minûn 34

¹⁸² -Ra'd Sûresi, âyet 3.

¹⁸³ -Enbiyâ' Sûresi, âyet 7.

ki: Ey karıncalar, yuvalarımıza girin. Sakın Süleymân ve orduları, kendileri bilmeyerek, sizi kırmassın!".¹⁸⁴

Not-1: Kâinatdaki bütün varlıklar, eşsiz kudret sâhibi Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerini, **kayıtsız şartsız bir itâat** duygusu içinde, en ufak bir hatâ yapmadan yerine getirmeye çalıştıkları halde, İblîs'den ve İblîs'in avanesinden başka tüm varlıklar, kendisinin hizmetine verilmiş olan insan oğluna ne oluyor ki nihâyetsiz lûtf-ü ihsan sâhibi Yüce Rabb'inin emir ve nehiyelerini yerine getirmeyip ısyankâr hâllerine devam edip duruyor?...

Akıllı, güçlü, kuvvetli ve her şey'i güzel yaptıklarını zanneden, fakat aylardan beri gözle görünmeyen küçücük bir Korona Virüsünün tahrînbatı karşısında âciz kalan akıl, îmân ve iz'ân yoksunu bu insanlara ne oluyor ki kendilerini yaratıp halifelik vasfını kazanmalarını isteyen Allâhü Teâlâ'ya kulluk yapmayarak şirk, küfür, nifak, fesad ve fitne şekillerini tercih ederek ısyankâr hallerine devam edip duruyorlar?...

Bu şekildeki soruların tek cevâbı, "*Aklı olmayanın (aklını iyi kullanmasını bilmeyenin) dîni de yokdur*" hadîs-i şerifi ile verilmiştir. Başka bir cevâba gerek yoktur.

Not-2: İslâm Dîni bir bütündür, tecezzi (bölünme) kabul etmez. Bunun için demokrasi, lâiklik, sınırsız özgürlük, sınırsız hoşgörü gibi Batının beşerî felsefe ve sistemleri, İslâm Dîni esâslarına aykırı olduğundan bunların her biri açık veyâ gizli bir şirk ifâde eder ki **Müttakî** bir **Ülü'l-emr**'in bunlardan sakınması lâzımdır. Çünkü, 1937'lerden sonra **lâikliğin**; 1946'lardan sonra tefrikanın, ihtilâfın, şirkin, küfrün ve anarşik olayların ana kaynağı olan ve ABD tarafından

¹⁸⁴ -Neml, 18.

geliştirilip yürürlüğe konan eski Yunan'daki **demokrasi** felsefesinin; daha sonraları da **özgürlük, serbestlik, sınırsız hoşgörü** gibi felsefelerin **muhtelif şekillerde yaygınlaşması**, Bakara Süresi'nin ikinci âyet-i kerîme'sinde, (هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ) **Bu** (Kur'ân), **müttekîler için bir hidâyetdir**) şeklinde ifâde buyurulan **Takvâ esâslarına** ve (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ) **Lâ ilâhe ille'llâh, Muhammedü'r-Rasûlü'llâh**)¹⁸⁵ şeklinde ifâde edilen **Kelime-i Tevhîd esâslarına** tamânen aykırıdır ki şu âyet-i kerîme'ler bunun açık birer delilidir:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۗ قَف

"**Hak dîn**, (insanları dünyevî ve uhrevî mutluluğa erdiren gerçek düzen, gerçek sistem, gerçek rejim, gerçek inanış), **Allâh indinde (ancak) İslâm'dır**".¹⁸⁶

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا.

"**Bu gün sizin dîninizi kemâle erdirdim, üzerinizdeki ni'metimi tamamladım ve size dîn olarak İslâm'ı beğenip seçtim, ondan** (ve onun îcâblarını yerine getirenlerden) **râzı oldum**".¹⁸⁷

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ۗ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.

"**Kim İslâm'dan başka bir dîn ararsa** (İslâm dışı fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekillerine uyarsa) **ondan** (bu dîn, İslâm dışı bu fikir, görüş, yorum, sistem, düzen, rejim ve inanış şekilleri) **aslâ kabûl olunmaz ve o, âhirette de en büyük zarara uğrayanlardandır**".¹⁸⁸

¹⁸⁵ -"Allâh'dan başka hiç bir ilâh -hiç bir tanrı, hiç bir ma'bûd- yoktur, ancak O vardır; Muhammed -aleyhi's-selâm- O'nun Rasûl'üdür".

¹⁸⁶ -Âl-i İmrân 19.

¹⁸⁷ -Mâide, 3.

¹⁸⁸ -Âl-i İmrân, 85.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُشْرِكُونَ. ع

“Müşriklerin hoşuna gitmese de O, dînini (İslâm dînini) diğer bütün dinlerden üstün kılmak için peygamberini hidâyetle (Tevhîd ve Kur’ân ile) ve hakk dîn ile (İslâm dini ile) gönderendir”.¹⁸⁹

Bunun için, "Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir" anayasa esâslarına göre idâre edilen bir devletin yetkilileri, Kur’ân'ın ifâde buyurduğu Ülü'l-emr olmazlar.¹⁹⁰

Ö z e t

Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ, halifelik vâsfına namzet en güzel bir sûretde yaratıp **İblîs**'den başka tüm varlıkları emrine âmâde kılmış olduğu kullarını, insanların en büyük düşmanı olan İblîs'in ve İblîs gibi insanların yanlış telkinlerine kapılıp kendisine karşı ısyankâr bir kul olmasını, bunun neticesi olarak da azâbına gazâbına duçar olmasını hiçbir zaman istemez. Çünkü, **şerr işlerde**, O'nun rızâsı, muhabbeti, emri yokdur; fakat **hayır işlerde** rızâsı, muhabbeti ve emri vardır.

¹⁸⁹ -Saff, 9.

¹⁹⁰ -1970 yıllarından sonra, **Diyanet İşleri Başkanlığı Dîni Hizmetler ve Din Görevlilerini Olgunlaştırma Daire Başkanı** olarak görev yaptığım zamandan beri Yenilikçi, Telifkci, Diyalokcu, Fetöcü gibi görüşleri benimseyen kimselerin yanlış görüşlerine ve bunların "**İslâmî konuları inhisarları altına almak için**" Merkezî Hutbe, Merkezî Va'z, Merkezî Ezan gibi yürürlüğe koymak istedikleri sistemlere karşı mücâdele vermiş isem de, **bunlar**, dış ve iç güçlerin desteklerini alarak istedikleri değişiklikleri yaptılar ve Hutbe, va'z gibi konularda konuşma yapanlara "**Rejime ters düşecek, kulağa hoş gelmeyecek, göze batacak konuların konuşulmaması**" tal'îmâtını verdiler ki hâlen de öyledir.

Bunun için de **O**, tüm insanlar hakkında (tüm kulları hakkında), (**Allâh, insanlar hakkında Raûf ve Rahîm'dir**, (Şübhesiz ki Allâh, insanları çok esirgeyicidir, çok merhametlidir)”)191 âyet-i kerîme'sine ve benzeri âyet-i kerîmelere göre, kulları hakkında **Raûf ve Rahîm'dir**.

İşin aslı ve esâsı böyle olduğu halde, yanlış yollara gidip kendisine karşı kullukdan uzaklaşan ısyankâr kullarının günah ve kusurlarını afv-ü mağfiret edip onlardan râzı olması için de, muhtelif şekillerde uyarılarda bulunarak isyankâr hallerinden vaz geçmelerini, günah ve kusurlarının afv-ü mağfiret edilmesi için tevbe ve istiğfârda bulunmalarını, kendisine yönelip avf-ü mağfiret dileyerek, itâatkâr bir kul olmalarını ısrarla ister ki şu âyet-i kerîme'ler ve benzeri âyet-i kerîme'ler, bunun apaçık birer delilidir:

وَلْتَبْلُوْنَكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ الْمُجَاهِدِيْنَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِيْنَ ۗ وَتَبْلُوْا اَخْبَارَهُمْ.

"**And olsun, sizi**, (cihâd emri ve meşâkkatli teklifler ile) **imtihan edeceğiz. Tâki** içinizden **mücâhidleri ve sabr-u sebât edenleri** (halifelîğe lâyıık olanlar ile olmayanları) **belirtelim**. (İtâat ve ısyanlarınız hakkındaki) **haberlerinizi açıklhyalım**". 192

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوْا وَّلِيُوْفِيْهُمْ اَعْمَاهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ.

"**Herkesin** (mü'minlerin de ve kâfirlerin de) **yapdıklarına göre dereceleri** (mertebeleri) **vardır**. (Bu da) **kendilerine hiçbir haksızlık edilmeyerek amelleri** (nin karşılığını) **onlara tamâmen ödemek içindir**". 193

191 -Hacc, 65.-Bakara, 143.

192 -Muhammed, 31.

193 -Ahkâf, 19.

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسَّيْنِ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ.
فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ

“Andolsun ki biz Fir’avn hânedânını, düşünüb ibret alsınlar diye, yıllarca kuraklıkla, mahsullerin kıtlığı ile tutub sıkdık”.

“Fakat onlara iyilik (bolluk, ucuzluk gibi şey’ler) gelince: Bu bizim hakkımızdır, dediler (de günahlarının affı için tevbe ve istiğfâr edib îmâna yönelmediler)”.¹⁹⁴

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ.

“Bunun üzerine biz de, (onların üzerine), ayrı ayrı alâmetler olmak üzere, tûfan, çekirge, haşerât, kurbağalar ve kan gönderdik. (Böyle iken) yine (îmân etmeyi) kibirlerine yediremediler de günahkârlar gürûhundan oldular”.¹⁹⁵

وَلَنذِيقُنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَذْنَا دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ.

“Biz, o en büyük azâbdan (âhîret azâbından) önce de onlara (insanlara) mutlakâ yakın azâbdan (katl, esâret, kıtlık, sel, salgın hastalıklar ve düşman tasallutu gibi dünyevî azâblardan) tatdıracağız. Tâ ki ric’at etsinler, (küfür, şirk, nifak ve isyandan îmâna dönsünler de, biz de onların günahlarını afv ve mağfîret edelim), diye”.¹⁹⁶

Aynı şekilde, bir seneyi aşkın bir zamandan beri tüm dünyâ insanlarının her konudaki imkânlarını te’sirsiz bir hâle getirip perişan eden **Korona Virüsü**, kuraklık, sel, deprem

¹⁹⁴ -A’râf, 130-131.

¹⁹⁵ -A’râf, 133.

¹⁹⁶ -Secde, 21.

gibi âfetler de, Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın sonsuz rahmet ve mağfîret kapılarının açılıp kusur ve günahlarımızın afv-ü mağfîret edilmesi için bir **uyarı niteliğinde olmasına ve bu virüsün**, "Ben bir Korona Virüsü'yüm. Kendim küçük ama tahrîbâtım büyüktür. Rabb'imin küçücük bir askeri ve elçisiyim. O'na ve O'nun ni'metlerine karşı nankörlük yapan isyankâr kullarını uyarmak için geldim. Görevim bitince gideceğim. Uyarılarımı kabul etmezseniz, Rabb'imin âhiretdeki azâbı, hem daha şiddetli, hem daha süreklidir. Bunun için nefsinizin arkadaşı olan şeytana ve şeytânî insanlara kul olmayın. Sizleri halîfelik vasfı ile yaratıp yerlerdeki göklerdeki nice ni'metleri emrinize âmâde kılan Rabb'inize lâıyk bir kul olmaya çalışın. Çalışın ki dünyâda ve âhiretde ebedî mutluluğa **eresiniz**" **anlamındaki uyarısına rağmen**, hâlâ O'na yönelik O'ndan afv ve mağfîret dilemeye ihtiyaç duymadığımız gibi, isyankâr davranışlarımızın hiç birinden de vaz geçmiyoruz.

Yoksa sayısız ni'metler veren ve nihâyetsiz lütf-ü ihsân sâhibi olan Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın azâbından, gazâbından mı korkmuyoruz?

Gurur ve kibir sâhibi isyankâr İblîs'den başka kâinatdeki bütün varlıklar, Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'nın emir ve nehiyelerine **kayıtsız şartsız itâat edip** O'nu kendi lisanları ile **tesbîh ve tenzih** edip dururlarken, bizler, neye ve kime güveniyoruz ki **Korona Virüsü** gibi O'nun muhtelif şekillerdeki uyarılarından ibret alıp O'na gereği gibi kulluk yapmamakta ısrar edip duruyoruz?

Eğer, aklımızı, iz'ânımızı, îmânımızı, doğru yolda kullanarak dünyâ çapında tahrîbatlar yapan **Korona Virüsü** gibi bir âfetden kurtulmamız için sonsuz kudret sâhibi Yüce Rabb'imiz Allâhü Teâlâ'ya yönelik ondan afv-ü mağfîret dilemezsek, âyet-i kerîme'lerde de ifâde buyurulduğu gibi,

bizim bu hâlimiz, dünyâda ve âhiretde hüsrandan başka bir netîce doğurmadığı gibi, Allâhü Teâlâ'nın en şiddetli azâbını gâzâbını da intâc eder.

Bunun için, gelin hep birlikde, 1890 yılında Japonya Seferine çıkan Ertuğrul Firkateyni mensuplarının dönüş esnâsında karşılaştıkları **Kolera** salgınından kurtulmak için yaptıkları şu duâ gibi biz de duâ yaparak bu **Korona Virüsü** salgınından kurtulmaya çalışalım:

Süvâri Beyimiz dedi cümlemiz edelim cân-ü gönülden duâ
Kabûl eder ise üzerimizden def' olur bu belâ'
Hatâ gelmez kula, kul azmayınca,
Belâ gelmez kula Hakk yazmayınca.
Kulun murâdını vermez kapusuna varmayınca,
Yalvaralım cümlemizi yokdan var eden Allâh'a.
Cümlemiz cân-ü gönülden âh-u vâh edelim,
Yâ Rabb, kurtar bizi bu belâlardan diyelim.
Bilmeden emrine muhâlif işler eyledik,
Bin bir ismin hürmetine afvet bizi diyelim.¹⁹⁷

Yâ Rabb, **bizlere de**, bir seneyi aşkın bir zamandan beri mübtelâ' olduğumuz **Korona Virüsü** belâ'sından kurtulmak için, iyi ile kötüyü, hakk ile bâtlı, gerçek olanla gerçek olmayanı ayırd edecek **öyle bir nûr, öyle bir anlayış, öyle bir basîret ver ki** biz, onunla, içimizdeki-dışımızdaki akıl, îmân ve iz'ân fukarâsı İslâm ve Müslüman düşmanlarının; İblîs'in ve İblîs gibi insan ve cin şeytanlarının; hiçbir şekilde yanıtıp sana kullukdan uzaklaştıramadığı **Muhlas** kullarından ve Kur'ân-ı Kerîm'in hidâyet edip doğru yolu gösterdiği **Müttakî** kullarından olalım. Evet, **Müttakî** ve **Muhlâs** kullarından

¹⁹⁷ -Ertuğrul Firkateyni Destânı'ndan.

olalım ki, Senin **Sırât-ı müstakîm**'inde, Senin Yüce Rızâmı kazanmış peygamberler, siddîklar, şehîdler ve sâlihler zümresine dâhil olalım. Âmîn, âmîn, âmîn. Ve'l-hamdü li'llâhî Rabbi'l-âlemîn.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

"Ey îmân edenler, eğer Allâh'dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma'rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfîret eder. Allâh, büyük lûtufta ve ihsân sâhibidir".¹⁹⁸

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ.

"İşte âhiret yurdu! Biz onu yer yüzünde büyüklük ve fesad arzûsuna düşmeyeceklere veririz. (En güzel) âkîbet müttekî'lerin (takvâ sâhiblerinin) dir".¹⁹⁹

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ.

"İşte, ey akıl ve basîret sâhibleri, siz (bunlardan) ibret alın (ve Hakk'a) yönelin)²⁰⁰.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى.

"(Dünyâda ve âhiretde) selâm (ve selâmet), doğruya (Hakk'a ve hakîkâte) tâbi' olanlardır).²⁰¹

Ali Celâleddin Karakılıç

20-Nisan-2021
08-Ramazan-1442

¹⁹⁸ -Enfâl, 29

¹⁹⁹ -Kasas, 83.

²⁰⁰ -Haşr, 2.

²⁰¹ -Tâ-Hâ, 4.

F İ H R İ S T

ALLÂHÜ TEÂLÂ'YA ITÂAT KONULARINDA

İMTİHÂN-I İLÂHÎ

(KÜTÜPHÂNE SOHBETLERİ)

Besmele Hamdele Salvele

Yaratılışın amacı

İlk Rûhun yaratılışı

İlk insan Rûhunun ilâhî imtihanı

Kalem'in (Akl'in) ve Levh-i Mahfuz'un yaratılışı
ve Kelime-i Tevhîd'in Levh-i Mahfûz'a yazılışı

Âdem *aleyhi's-selâm*'ın ruhunun yaratılışı ve O'nun
zahırdan tüm insanların rûhunun yaratılışı ve ruhlar
âlemindeki tüm insanların ilâhî imtihanı

Ruhlar âleminde Emânet Duygusu'nun
kalblerin derinliğine indirilmesi

Ruhlar âleminde Ahd-i misak'da bulunan,
tüm insanların İmtihân edilmesi için
yerlerin, göklerin, ölümün ve hayâtın yaratılması

Yerlerin, Göklerin ve ikisi arasında
bulunanların İmtihân edilmesi

Meleklerin ve İblîs'in imtihan edilmesi

İblîs'in, Âdem *aleyhi's-selâm*'a ve
O'nun nesli olan tüm insanlara düşmanlığı

Âdem *aleyhi's-selâm*'ın
maddî vücûdünün yaratılması

Âdem *aleyhi's-selâm*'ın eşi
Havvâ *radiya'llâhü anhâ*'nın yaratılışı

Âdem <i>aleyhi's-selâm</i> ile eşi Havâ <i>radiya'llâhü anhâ'</i> nin cennetde imtihan edilişi	52
Âdem <i>aleyhi's-selâm</i> ile eşi Havâ <i>radiya'llâhü anhâ'</i> nin pişmanlık duâları	55
Yer yüzüne gönderilen Hidâyetci' nin gösterdiği yola gidip gitmemek	57
Âdem <i>aleyhi's-selâm</i> 'in sulbünden dünyâya gelen tüm insanların imtihanı olunması	59
Hazreti Muhammed <i>aleyhi's-selâm</i> 'in Sabah namâzında okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'i Dinlemeye gelen Cin topluluğunun imtihânı	62
Allâhü Teâlâ'nın her topluma, her ümmete bir peygamber göndererek onları uyarması	74
Toplumlara gönderilen peygamberlerin imtihânı	78
Takvâ ehli Ehl-i sünnet âlimlerinin ve Müslümanların imtihânı	87
Allâhü Teâlâ'ya itâatin olumlu veyâ olumsuz neticeleri	90
Allâhü Teâlâ'ya itâatsizliğin ve her türlü taşkınlığın sebepleri	100
Ülû'l-emre itâat hakkındaki İmtihân-ı ilâhî	106
Ö z e t	112
F İ H R İ S T	117

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ.

"(Dünyâda ve âhiretde) **selâm** (ve selâmet),
doğruya (Hakk'a ve hakîkâte)
tâbi' olanlardır).²⁰²

²⁰² -Tâ-Hâ, 4.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

“Ben cinleri de, insanları da (başka bir hikmetle değil) ancak bana kulluk etsinler, (benim varlığımı ve birliğimi bilsinler, beni noksan sıfatlardan münezzehtir kılıp kemâl sıfatları ile muttasıf kılarak bana kulluk etsinler), diye yarattım”.²⁰³

وَلَنْبَلِّغَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ لَا تَبَلُّوْا أَخْبَارَهُمْ.

“And olsun, sizi, (cihâd emri ve meşâkkatli teklifler ile) imtihan edeceğiz. Tâki içinizden mücâhidleri ve sabr-u sebât edenleri (halifeliğe lâyık olanlar ile olmayanları) belirtelim. (İtâat ve ısyanlarınız hakkındaki) haberlerinizi açıklayalım”.²⁰⁴

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مَّا عَمِلُوا وَلِيُؤْفِقَهُمْ أَعْمَاهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ.

“Herkesin (mü'minlerin de ve kâfirlerin de) yaptıklarına göre dereceleri (mertebeleri) vardır. (Bu da) kendilerine hiçbir haksızlık edilmeyerek amelleri (nin karşılığını) onlara tamâmen ödemek içindir”.²⁰⁵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَعْفَ وَرِ لَكُمْ ط
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

“Ey îmân edenler, eğer Allâh’dan korkarsanız O, size iyi ile kötüyü (hakk ile bâtlı) ayırd edecek bir anlayış (bir ma’rifet ve nûr) verir, suçlarınızı örter ve sizi mağfîret eder. Allâh, büyük lûtufta ve ihsân sâhibidir”.²⁰⁶

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ط وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ.

“İşte âhîret yurdu! Biz onu yer yüzünde büyüklük ve fesad arzûsuna düşmeyeceklere veririz. (En güzel) âkîbet müttekî’lerin (takvâ sâhiblerinin) dir”.²⁰⁷

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ.

“İşte, ey akıl ve basîret sâhibleri, siz (bunlardan) ibret alın (ve bâtlı yolları bırakıp Hakk’a) yönelin”.²⁰⁸

²⁰³ -Zâriyât, 56.

²⁰⁴ -Muhammed, 31.

²⁰⁵ -Alkâf, 19.

²⁰⁶ -Enfâl, 29.

²⁰⁷ -Kasas, 83.

²⁰⁸ -Haşr, 2.